

SIIKAISTEN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	1
2. Tilinpäätösasiakirjat	1
2.1 Tilinpäätös	1
2.2 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	2
3. Toimintakertomus	2
3.1 Toimintakertomuksen sisältö	2
3.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	3
3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus	3
3.2.2 Kunnan hallinto 2018	5
3.2.3 Yleinen taloudellinen kehitys	7
3.2.4 Olennaiset muutokset kunnan taloudessa	8
3.2.5 Siikaisten kunnan henkilöstökatsaus	8
3.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	10
3.2.7 Ympäristötekijät ja muut ei taloudelliset asiat	11
3.2.8 Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	12
3.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	14
3.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
3.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	16
3.4.2 Toiminnan rahoitus	18
3.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	20
3.6 Kokonaistulot ja -menot	22
3.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	23
3.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	23
3.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	23
3.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	24
3.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	24
3.7.5 Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut	25
3.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
3.8.1 Asiaa koskeva sääntely	28
3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely	28
3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet	29
4. Talousarvion toteutuminen	29
4.1 Seurantaa koskeva sääntely	29
4.2 Tavoitteiden toteutuminen	29
4.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	30
4.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	30
4.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen	75
4.3.3 Investointien toteutuminen	77
4.3.4 Rahoitusosan toteutuminen	81
4.3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	81
5. Tilinpäätöslaskelmat	84
5.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännöt ja ohjeet	84
5.2 Tuloslaskelma	85
5.3 Rahoituslaskelma	86
5.4 Tase	87
5.5 Konsernilaskelmat	88
6. Tilinpäätöksen liitetiedot	89
7. Eriytetyt tilinpäätökset	97
Tositelajit	105
Käytetyt kirjanpitokirjat	105
8. Allekirjoitukset ja merkinnät	106

1. JOHDANTO

Kunnan taloudesta määrätään kuntalain 13:ssa luvussa. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

2. TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus (KPL 3:1.4 §).

2.1. Tilinpäätös

Kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Tilikauden tuloksen ja toiminnan rahoituksen tarkastelu esitetään tulos- ja rahoituslaskelman avulla. Rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset käyvät ilmi kunnan taseesta, konsernitaseesta, rahoituslaskelmasta ja konsernin rahoituslaskelmasta. Kokonaistarkasteluun kuuluvat myös hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Lisäksi toimintakertomuksessa voidaan nostaa esille olennaisia, liitetiedoissa esitettyjä tapahtumia.

Talousarvion toteutumisvertailu on tärkeä osa kunnan tilinpäätöstä. Toteutumisvertailussa esitetään erikseen käyttötalouden ja investointien toteutuminen sekä tuloslaskelma- ja rahoitusosien toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen voidaan esittää tehtävittäin toimintakertomuksessa tai talousarvion toteutumisvertailussa. Koko kuntaa koskevien strategisten tavoitteiden toteutuminen esitetään tavallisesti toimintakertomuksessa. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen voidaan esittää tehtävittäin ja hankkeittain toimintakertomuksessa tai erillisenä yhdistelylaskelmana. Tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmaosien toteutuminen esitetään laskelmamuodossa. Toteutumisvertailut tulee rajata tietoihin, jotka ovat valtuuston talousarviossa asettamien tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden seurannan kannalta välttämättömiä.

Kunnan tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase sekä konsernitase, konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma.

2.2. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolautakunnan kurtajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa.

3. TOIMINTAKERTOMUS

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

3.1. Toimintakertomuksen sisältö

Kuntaliiton tilinpäätösmaailisuosituksen ehdotus toimintakertomuksen pääkohdiksi:

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

- kunnanjohtajan katsaus
- kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset
- yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys
- olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa
- kunnan henkilöstö
- arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista
- ympäristötekijät
- selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

- tilikauden tuloksen muodostuminen
- toiminnan rahoitus

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kokonaistulot ja -menot

Konsernin toiminta ja talous

- yhdistelmä konsernitiilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä
- konsernin toiminnan ohjaus
- olennaiset konsernia koskevat tapahtumat
- selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä
- konsernitiilinpäätös ja sen tunnusluvut

Keskeiset liitetiedot

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

- tilikauden tuloksen käsittely
- talouden tasapainottamistoimenpiteet

SIIKAISTEN KUNNAN TOIMINTAKERTOMUS

3.2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

3.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kunnan tilinpäätös vuodelta 2018 on 390 000 euroa positiivinen. Talousarvio laadittiin noin 400 000 alijäämäisenä. Kolmatta vuotta peräkkäin sosiaali- ja terveystalouden menot ovat jääneet alle kuntayhtymien ennakoitujen kustannuksien. Kokonaisuudessaan sosiaali- ja terveyshuollon kustannukset olivat noin 600 000 alle arvioidun. Edellisvuonna suurempi vaikutus oli erikoissairaanhoidolla, nyt vanhusten huollolla ja perusterveydenhuollolla. Siikaisten kunnan vanhustenhuollon tarve on tasaantunut palvelua tarvitsevien vanhusten määrän vähenemisen myötä. Muu säästö syntyi melko tasaisesti kunnan omasta toiminnasta pienistä eri lähteistä. Suurin yksittäinen lisämääräraha haettiin vuoden aikana talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelumuutokseen, jonka toteutus kustannusvaikutuksineen näkyy osittain vasta vuoden 2019 aikana. Siikaisten kunnalla on nyt parin miljoonan euron kertynyt ylijäämä. Lainaa kunnalla on saman verran.

Vuosi 2018 sisälsi poikkeuksellisen paljon muutoksia. Peruspalvelukeskus aloitti toimintansa Niittyvillassa Metsätähden yhteydessä. Kunnan hallinto ja kirjasto muuttivat saman katon alle entiseen peruspalvelukeskukseen, johon jäi aiemmista toiminnoista hammaslääkäripalvelut. Muutto toteutettiin huhtikuussa ja uusi tila sai nimekseen Kunnantupa. Talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden muutosvalmistelu käynnistettiin, kun Siikaisten kunta päätti ulkoistaa palvelut Kankaanpäähän perustettavaan Pohjois-Satakuntaa palvelemaan KuntaPron yksikköön. Tämä päätös ja aiemmat ja tiedossa olevat eläköitymiset tarkoittavat muutoksia hallinnon henkilöstörakenteeseen. Määrä vähenee yhdellä henkilötyövuodella ja tehtävien sisällöt muuttuvat. Kunnansihteerin virka muutettiin hallintopäällikön viraksi ja täytettiin lokakuussa. Muut hallinnon henkilöstömuutokset toteutuvat vuonna 2019.

Hyvinvoinnin toimialueella valtuusto päätti maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilusta, joka käynnistyi elokuussa ja päättyy vuoden 2019 loppuun. Varhaiskasvatuksessa on myös kiinnitetty erityistä huomiota henkilöstömitoitukseen koko päiväkodin aukioloaikana. Varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun yhteistyötä tiivistettiin entisestään hyödyntämällä koulunkäyntiohjaajien työpanosta myös päiväkodilla. Kokoaikainen erityisopetus pyritään järjestämään ostopalvelun sijaan itse, ja Siikaisten yhtenäiskoulussa aloitti syksyllä 2019 erityisopetuksen opetusryhmä. Nuorisotyössä painopiste on siirretty nuorisoneuvoston tekemien linjausten mukaisesti tilojen ylläpidosta lapsille, nuorille ja perheille suunnattujen retkien järjestämiseen.

Elinvoiman toimialueella tilamuutokset ovat tarkoittaneet viime vuonna pieniä muutostöitä uusissa tiloissa, varsinaiset ratkaisut mm. entisen kunnanviraston osalta jäivät tehtäväksi vuonna 2019. Suurin toiminnallinen muutos oli vuoden 2018 alusta käyttöön otettu varallaolojärjestelmä. Vesilaitoksen ja kunnan kiinteistöjen ympärivuorokautinen varallaolo hoidetaan toistaiseksi kunnan omana työnä.

Uusi metsänhoitosuunnitelma valmistui ja ensimmäinen uuden suunnitelman mukainen puun tarjouspyyntö tehtiin joulukuussa. Edellisvuonna käynnistetty metsien luomuserifiointi toteutui keväällä, jolloin kerättiin ensimmäiset luomukuusenkerkät Siikaisten metsistä.

Kunnan markkinointi on kytketty ylläpitämiseen Geopark-hankkeeseen. Teeman mukainen luontomatka ylläpitämisen edistävä yhdistys perustettiin syksyllä ja kunta päätti liittyä siihen jäseneksi. Kunnan markkinoinnissa tavanomaista suurempi panostus tehtiin kesällä osallistamalla kuukauden kestäville Porin Asuntomessuille osana Sa-

takunnan yhteisosastoa. Tätä varten päivitettiin kunnan yleisesite, johon saatiin myös uudet valmistuneet kaavatonttialueet, Heinijoki ja Mäkitalo.

Yritysneuvonta on ostettu vuoden alusta Kankaanpään kaupungilta, kun PSKK lopetti toimintansa. Talous- ja velkaneuvonta ostettiin viimeistä vuotta Karvian kunnalta, toiminta siirtyy valtiolle oikeusaputoimistojen hoidettavaksi 2019 alusta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toimintamalleja, kasvupalveluita ja tilakysymyksiä on edelleen selvitetty osana maakuntauudistuksen valmistelua, mutta mitään kunnan toimintaan vaikuttavia konkreettisia ratkaisuja tai ehdotuksia ei vuoden 2018 aikana ole tehty tai esitetty. Pohjois-Satakunnassa käynnistettiin syksyllä taas aktiivisempi seudullinen keskustelu palveluiden tuottamisesta ja kustannusvaikutuksista.

Tätä katsausta kirjoittaessa maaliskuussa Juha Sipilä on juuri kaatanut hallituksensa maakunta- ja soteuudistuksen valmistelun päättymisen takia. Lakeja ei ehditty viedä hyväksyttäväksi tällä vaalikaudella. Todennäköistä on, että vähintään sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus jatkuu seuraavalla hallituskaudella, mutta mitkä hallinto- ja rahoituspohjalta, on täysin avoin asia. Kuitenkin ns. rajoituslait ovat voimassa. Siikaisten kunnalle tämä merkitsee sekä palveluiden että rahoituksen osalta epävarmuuden jatkumista.

Kunta investoi edellisvuoden tapaan hyvinvointiin. Liikuntahallin kuntosailaitteistoa uusittiin ja Eteläpään toteutettiin pienten lasten leikkialue ja uikokuntosali. Eteläpään hanke toteutettiin osittain Leader-rahoituksella. Samassa yhteydessä parannettiin kuntoradan lataturvallisuutta ja parannettiin valaistusta. Siikaisten Sisu ja Eteläpään mökkiyhdistys osallistuivat hankkeen toteutukseen merkittävällä talkootyöpanoksella. Viime vuonna toteutettiin myös mm. Metsätähden sprinklausjärjestelmä.

Kuntastrategian toteutumista arvioitiin valtuustoseminaarissa marraskuussa. Strategiaa on noudatettu kunnan toiminnassa lukuun ottamatta varhaiskasvatuksen maksuttomuuden kokeilua, josta on tehty erikseen valtuuston päätös. Maakuntauudistuksen valmistelu on edelleen työllistänyt myös kunnassa, mutta ei sinänsä ole haitannut normaalin arjen palveluiden sujumista. Valtionosuusuudistuksen valmistelu on valtakunnallisesti käynnistetty, mutta tässä vaiheessa voidaan hallinnon ja rahoitusrakenteiden muutosten toteutumiseen ja konkretisoitumiseen kuluvan vielä useampia vuosia. Kunnan arki ja toiminnan kehittäminen jatkuu siis nykyiseltä pohjalta henkilöstön, luottamushenkilöiden ja kuntalaisten yhteistyönä.

Siikaisissa maaliskuun 28. päivänä 2019

Viveka Lanne
kunnanjohtaja

3.2.2. Kunnan hallinto 2018

Hallintosäännössä ei ole tehty muutoksia valtuuston ja toimielinten jäsenmääriin. Siikaisten kunnanvaltuuston poliittinen jakauma:

Keskusta	8
SDP	5
PS	2
KD	2

Vaalitulos toteutuu käytännön päätöksenteossa erittäin hyvin. Kunnanhallituksen kaikki jäsenet ovat valtuutettuja ja toimialueiden lautakuntien puheenjohtajat ovat hallituksen jäseniä, vaikka tätä ei erikseen määrätä hallintosäännössä.

Kunnassa on päätöksentekoelementteinä vaali- ja tarkastuslautakuntien lisäksi elinvoima- ja hyvinvointilautakunnat sekä kunnanhallituksen nimeämä henkilöstötoimikunta. Hallintosääntömuutoksen johdosta kulttuuritoimikunta lakkautettiin ja tilalle perustettiin työryhmä. Hallintosäännössä annettiin esittelijöille ja toimielimille mahdollisuus perustaa lyhytaikaiseen rajattuun tehtävään käytännön työtä tukevia työryhmiä. Mahdollisuutta on hyödynnetty vuoden 2018 markkinointitoimien valmisteluun.

Siikaisten kunnanvaltuutetut sekä hallituksen, tarkastuslautakunnan ja toimialuelautakuntien varsinaiset jäsenet ja läsnäolo 2018:

Kunnanvaltuusto

Kokoukset 1-5/2018	Puolue	Läsnä
Tervakangas Matti	SDP	5
Heikintalo Hannu	KESK	5
Klemelä-Ruohomäki Tiina	PS	4
Forss Leo	KESK	5
Koskinen Jukka	KESK	5
Kurtti Arja	SDP	5
Lahtinen Anneli	SDP	5
Lehtinen Arja	KESK	5
Mäntylä Merja	KD	4
Rimpelä Kari	KESK	5
Salo Taisto	SDP	5
Söderbacka Sari	KD	3
Vanhatalo Juho	KESK	2
Vanhatalo Jukka	KESK	5
Vettenranta Katja	SDP	5
Vuorela Sari	KESK	3
Ylikoski Kauko	PS	5

Varavaltuutetut

Harju Tero	KESK	1
Lillvik Kirsti	SDP	4
Paukkunen Martti	KESK	3
Rosenqvist Therese	SDP	1
Santti Maria	KD	1
Savala Eeva	KESK	1
Unto Seija	KD	1

Kunnanhallitus

Kokoukset 1-12/2018 Läsä

Vanhatalo Jukka pj	12
Kurtti Arja vpj	11
Koskinen Jukka	12
Salo Taisto	10
Söderbacka Sari	10
Vuorela Sari	10
Ylikoski Kauko	12

Varajäsenet

Lehtinen Arja	2
Silvola Keijo	2
Unto Seija	1

Tarkastuslautakunta

Kokoukset 1-5/2018 Läsä

Lahtinen Anneli pj	5
Forss Leo vpj	4
Anttila Matti	5
Santti Maria	5
Tuulensuu Paavo	5

Hyvinvointilautakunta

kokoukset 1-6 /2018 Läsä

Kurtti Arja pj	5
Minkkinen Timo vpj	1
Klemelä-Ruohomäki Tiina	4
Toivonen Toni (- 3/2018)	-
Mäkihonko Kai (4/2018 -)	2
Savala Eeva	5
Sengström Sami	6
Vettenranta Katja	6

Varajäsenet

Harju Heli	3
Järvenpää Susanna	1
Mäntylä Merja	4

Elinvoimalautakunta

Kokoukset 1-9/2018 Läsä

Vuorela Sari pj	9
Lahtinen Seppo vpj	7
Harju Tero	8
Söderbacka Sari	-
Vaho Eleonoora	4
Vehkala Seppo	6
Ylikoski Kauko	9

Varajäsenet Läsä

Lepistö Pentti	9
Lillvik Kirsti	2
Paukkunen Martti	1

Pihlajaniemi Jukka	2
Rimpelä Kari	1

Johtavat viranhaltijat

Kunnanjohtajana toimi Viveka Lanne. Toistaiseksi kunnan viimeinen kunnansihteeri Päivi Rantanen eläköityi jo 2017 marraskuussa. Hallinnon muutosten valmistelun myötä virka muutettiin hallintopäällikön viraksi ja täytettiin lokakuun alusta 2018. Viranhaltijana on Jenni Puskala. Teknisenä johtajana on toiminut Anne Järvenranta. Tehtävään sisältyy kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät. Sivistystoimenjohtajana ja rehtorina on toiminut Jari Tuuri.

3.2.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriö ennakoii 17.12.2018 julkaistussa ennusteessaan Suomen talouden tuotannon lisääntymisen ja investointien hidastuvan vuonna 2019. Julkisen talouden velan suhteessa BKT:hen ennakoitaan vielä laskevan, mutta 2020-luvun alkuvuosiin ennakoitaan jo julkisen talouden heikentymistä kun talouskasvu hidastuu ja sopeutustoimet päättyvät. Myös maailmantalouden nopein kasvu on ohi ja euroalueen näkymät heikentyneet. Julkisen talouden epätasapaino eli kestävyysvaje on pitkällä aikavälillä mittaluokaltaan lähes neljä prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu yleisen talouden kehityksen lisäksi väestörakenteen muutoksesta ja työikäisen väen vähenemisestä

Kuntaliitto on nostanut esiin kuntatalouden yleisesti heikon ja kahtiajakautuneen tilanteen vuoden 2018 tilinpäätösarvioiden valossa. Tulos painui vuonna 2018 negatiiviseksi 196:ssa eli peräti noin kahdessa kolmasosassa kunnista, kun vuotta aiemmin miinusmerkisiä tuloksia oli 55 kunnassa. Kuntaliitto painottaa, ettei kunnille saa antaa enää yhtään uutta tehtävää ilman sille osoitettua rahoitusta. Tuloksiin vaikuttavat valtionosuusleikkaukset ja heikentyneet verotulot. Kilpailukyky sopimus on vaikuttanut kuntiin muita työnantajia negatiivisemmin.

Kuntaliiton arvion mukaan vaikka tällä hallituskaudella tavoiteltiin kuntatalouden vahvistamista, niin todellisuudessa kuntien tehtävät ovat olleet yhä voimakkaassa myllyryksessä ja rahoitusta on vähennetty. Siikaisissa mittavin yksittäinen valtionosuusleikkaukset osui vuoteen 2017. Kunta on selvinnyt tilanteesta sosiaali- ja terveysmenojen suotuisan kehittymisen takia. Omat toiminnot on hoidettu erittäin taloudellisesti. Valtion edellyttämiin hallinnon muutoksiin ja mm. raportointiin ja ICT-vaatimusten lisääntymiseen kunnan on ollut haasteellista vastata. Nämä tuovat mukanaan kasvavia ostopalvelukustannuksia, joihin vaikuttaminen on pienen kunnan näkökulmasta mahdotonta.

Satamittarin joulukuussa 2018 julkaiseman Satakunnan talous –katsauksen mukaan Satakunnan talous on ollut vahvassa nousussa ja odotukset ovat jatkossakin vähintään kohtalaiset, joskin pk-yritysten odotukset ovat laskeneet ja maailmantaloudessa esiintyy epävarmuutta. Maakunnassa eniten kasvoi automaatio- ja robotiikkaklusteri. Rakennusalan nopein nousu on ohi. Palvelusektori on edelleen vahva. Talouden palkkasumma on kohonnut ja henkilöstömäärä kasvanut kaikilla päätoimialoilla.

Pohjois-Satakunnan osalta katsaus arvioi alueen kilpailukykyyn olevan seutukunnan kokoon nähden mainio. BKT per capita on niin ikään korkea suhteessa alueen kokoon. Teknologiateollisuuden arvonlisäys on nousussa ja seutukunnalla on edelleen vahva metallituoteteollisuus ja monipuolinen teollinen rakenne. Pohjois-Satakuntaa vahvistavat myös suuret julkiset laitokset, kuten Puolustusvoimien toiminta alueella.

Työllisyysaste, 71,2%, on kohonnut maakunnassa maan keskiarvoa ripeämmin ja maakunta on saavuttanut koko maan tasoa, joka oli vuonna 2018 71,1%. Satakunnan

työttömyysaste oli keskimäärin 9,7 %. Siikaisten työttömyysaste oli vuosituhannen alhaisin, 11,8%, kun se edellisvuonna oli vielä 14,2%.

Väestö väheni jokaisessa maakunnan kunnassa vuonna 2018. Tämä on seurausta erityisesti luonnoillisesta väestökehityksestä, jota hieman paikkasi 540 henkilön netto-maahanmuutto. Väestön ennakkotietojen mukaan Pohjois-Satakunnassa väki väheni yhteensä noin 250 henkilöissä, prosentteina -1,3. Siikaisissa väkiluku oli vuoden 2017 lopussa 1476 ja 2018 lopussa 1459. Siikaisiin syntyi 9 lasta ja kuoli 24 henkilöä. Kuntaan muutti 53 ja kunnasta pois 60 henkilöä. Maahanmuuttajista viisi muutti Siikaisiin. Lopullinen väestömuutos oli siis -17 henkilöä.

3.2.4.

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Tilinpäätösvuoden toimintaa leimasivat hallinnon uudistusten jatkuminen, sekä maankuntauudistukseen liittyvä epävarmuus erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyen. Henkilöstö- ja taloushallinnon tukipalveluiden siirto KuntaPro Oy:n hoidettavaksi vaikutti merkittävästi kunnan hallinnon järjestelyihin, sekä aiheutti lisämäärärahan hakemisen kunnanvaltuustoilta. Puunmyynti toteutui 154 000 arvioitua pienempänä. Elinvoiman toimialueella varallaolojärjestelmän käyttöönotto oli merkittävä toiminnallinen muutos, ja muutti myös elinvoiman toimialueen kulumrakennetta. Entisen kunnanviraston tyhjentäminen vuoden 2018 aikana oli merkittävä muutos sekä toiminnan, että talouden kannalta; kalustoa siirrettiin/poistettiin käytöstä ja henkilöstö siirtyi työskentelemään Kunnantuvalle, jonka jälkeen rakennuksen ilmanvaihtolaitteet sammutettiin ja siivous lopetettiin. Edellä mainitun perusteiden rakennuksen arvosta tehtiin n. 20 000 euron lisäpoisto tilinpäätökseen. Hyvinvoinnin toimialueella Siikaisten Summerin myyntitulot eivät toteutuneet odotetusti. Kansalaisopiston toimintakulut kasvoivat hieman budjetoidusta, mutta nousu pystyttiin paikkaamaan hyvinvoinnin toimialueen sisäältä. Kunnassa 1.8.2018 voimaantullut kokeilu maksuttomasta varhaiskasvatuksesta oli osaltaan vaikuttamassa talouteen. Kunnan tilinpäätöksen positiiviseen toteutumaan vaikutti merkittävästi sosiaali- ja terveyspalveluiden käytön ja kustannusten budjetoitua vähäisempi toteutuminen kolmantena vuonna peräkkäin.

Siikaisten kunnan valtionosuudet laskivat tilinpäätösvuonna noin 285 000 euroa ja prosentuaalisesti 5,6 %. Verotulot sen sijaan kasvoivat hieman.

Verotulolaji	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kunnallisvero	3243	2976	2805	3244	3558	3336	3538	3245	3383	3324
Kiinteistövero	282	332	331	335	348	390	523	552	546	755
Yhteisöverot	479	598	654	399	434	471	579	539	610	571
YHTEENSÄ	4004	3906	3790	3978	4310	4198	4640	4336	4539	4650
Muutos %	-3,40	-2,45	-2,97	4,96	8,35	-2,60	10,53	-6,55	4,68	2,39

Valtionosuudet	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yhteensä	4480	4822	5112	5325	5515	5814	5941	5750	5131	4846
muutos %	16,70	7,60	6,01	4,17	3,57	5,42	2,18	-3,21	-10,77	-5,55

3.2.5.

Siikaisten kunnan henkilöstökatsaus

Siikaisten kunta työllisti 31.12.2018 yhteensä 55 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 46 ja osa-aikaisia 9. Kunnan vakinaisen henkilöstön määrässä muutos oli vähäinen, nousten edellisen vuoden 38 henkilöstä 39:ään. Määräaikaisia henkilöitä oli vuoden lopussa 11, joka on kohtuullisen paljon suhteutettuna kunnan koko henkilöstömäärään. Määräaikaisten ja osa-aikaisten työntekijöiden määrä on kuitenkin seurausta siitä, että toimin-

toja ja henkilöstömitoitusta pyritään sopeuttamaan jatkuvasti ajankohtaiseen tarpeeseen vastaavaksi. Toistaiseksi määräaikaisiin työsuhteisiin on saatu työvoimaa.

Kunnan työntekijät 31.12.2018

Toimialueet	Kokoaikainen	Osa-aikainen	Kaikki yhteensä
Vakinainen	36	3	39
Kunnanhallitus	5		5
Hyvinvointilautakunta	21	3	24
Elinvoimalautakunta	10		10
Määräaikainen	8	3	11
Kunnanhallitus		2	2
Hyvinvointilautakunta	8		8
Elinvoimalautakunta		1	1
Oppisopimussuhteinen		1	1
Hyvinvointilautakunta		1	1
Työllistetty	1	3	4
Kunnanhallitus		2	2
Hyvinvointilautakunta	1	1	2
Kaikki yhteensä	46	9	55

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 50.3 vuotta. Naisia on 31 ja miehiä 8. Kunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on valmistunut ja hyväksytty kunnanhallituksessa 26.2.2018.

Kunta-alan erillisen työ- ja virkaehtosopimuksen mukaan koko henkilöstölle sovittiin maksettavaksi kertaerä tammikuussa 2019. Kertaerän maksaminen perustui kunnan tai kuntayhtymän strategian mukaisiin tuloksellisuus- ja tuottavuustavoitteisiin ja niiden toimeenpanoon. Sopimuksen mukaan paikallista järjestelyerää kohdennettaessa ensisijaisia tavoitteita olivat paikallisten palkkausjärjestelmien edelleen kehittäminen, paikallisten palkkausepäkohtien korjaaminen sekä tuloksellisuutta edistävien toimintojen ja tehtävien uudelleenjärjestelyjen tukeminen. Siikaisten kunnan paikallinen järjestelyerä käytettiin tehtäväkohtaisten palkkojen korotuksiin ja henkilökohtaisiin lisiin. Kertaerän piirissä oli kunnan koko henkilöstö. Paikallisen järjestelyerän kohdentamisessa työnantajan tuli ottaa huomioon, että paikallisen järjestelyerän käyttö jakaantui mahdollisimman tasapuolisesti liitteiden palkkasummat huomioiden eri palkkahinnoitteluliitteiden välillä. Paikallisen järjestelyerän suuruus laskettiin kunkin sopimuksen piiriin kuuluvien työntekijöiden palkkasummasta mahdollisimman tavanomaiselta kuukaudelta, joka Siikaisissa oli lokakuu 2018. Kunta-alan erillisen työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisesti järjestelyerät olivat seuraavat:

- Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimus (KVTES) 1,2 %
- Kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (OVTES) 0,90 %
- Kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (TS) 1,2 %.

Kunnan palkanlaskentapalveluiden tuottaja vaihtui vuoden-vaihteessa, ja kertaerän laskeminen ja maksaminen tammikuussa olisi aiheuttanut merkittäviä ongelmia. Näin ollen sovittiin paikallisesti Siikaisten kunnan ja pääsopijajärjestöjen paikallisyhdistysten välillä kertaerän maksamisesta jo joulukuussa 2018. Kertaerän vaikutus joulukuun 2018 palkkoihin oli kokonaisuudessaan noin 2600 euroa. Maksuajankohdan aikaistaminen ei vaikuttanut kertaerän suuruuteen.

HENKILÖSTÖKULUT	2018	2017
Palkat ja palkkiot	1 839 422,09	1 740 959,52
Henkilöstösivukulut	577 007,97	572 756,61
Eläkekulut	539 522,44	532 949,72
Muut henkilösivukulut	37 485,53	39 806,89
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	12 980,09	8 301,15
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 403 449,97	2 305 414,98
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	7 557,32	23 391,09
Yhteensä henkilöstökulut	2 411 007,29	2 328 806,07

Työterveyshuollosta ja sairauspoissaoloista

Työterveyshuolto on työnantajan järjestämää ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa. Siikaisten kunta on lisäksi sopinut sairaanhoidon sisällyttämisestä työterveyshuoltoon. Työterveyshuollon yhteydessä toteutetuilla sairaanhoidolla on erityisinä tavoitteina työkyvyn tukeminen ja työhön liittyvien sairauksien ehkäisy. Siikaisten kunnan työterveyshuollon hoitaa Posa/Mehiläinen, jonka kautta saatavat työterveydenhuollon toimintasuunnitelmaan kuuluvat työterveydenhoitopalvelut ovat maksuttomia työntekijöille. Työterveysiäkäryn vastaanotto on ollut pääsääntöisesti Kankaanpäässä. Vuoden 2018 aikana on työterveysiäkäripalveluiden saatavuus parantunut edelliseen vuoteen verrattuna. Työterveyshoitajan vastaanotto on ollut Kankaanpään lisäksi myös Siikaisissa. Hoitajapalvelut ovat olleet hyvin saatavissa. Laboratoriotutkimukset on tehty Siikaisten terveysasemalla.

Sairauspoissaolojen määrä lisääntyi vuoden 2018 aikana. Sairauspoissaoloja oli vuonna 2018 yhteensä 641 päivää (vuonna 2017 yhteensä 548 päivää). Keskimääräinen poissaolopäivien määrä per henkilö nousi 12:sta 14 päivään ja oli työterveyshuollon vertailutietojen mukaan hieman korkeampi kuin vertailutyöpaikoissa keskimäärin (11 pv/hlö). Työterveyslaitoksen julkisen sektorin sairauspoissaoloja kuvaavaan tilastoon verrattuna (16 pv/hlö) Siikaisten kunnan sairauspoissaolopäivien määrä/henkilö on kohtuullisella tasolla. Kun työntekijöitä on vähän, yksittäiset pitkät sairauspoissaolot vaikuttavat keskiarvoon paljon. Yli 30 päivän poissaolojen määrä väheni kuitenkin vuoden 2018 aikana ja poissaolojen painopiste siirtyi enemmän kohti 1-3 päivän mittaisia omajloitteisia poissaoloja. Eniten, 46 % sairauspoissaoloista, aiheuttivat edelleen tuki- ja liikuntaelinsairaudet. Työtapaturmista johtuvat poissaolot putosivat 11 päivästä 2 päivään.

Työergonomiaan ja omaehtoiseen työkyvystä huolehtimiseen on edelleen panostettu. Työntekijöillä on mahdollisuus käyttää kunnan liikuntahallilla sijaitsevaa kuntosalia. Työntekijät ovat lisäksi saaneet työnantajan tukemia TYKY -seteleitä, joita voi hyödyntää erilaisten liikunta- ja kulttuuripalvelujen käyttämisessä.

3.2.6

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Siikaisten kunta päätti ulkoistaa talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut KuntaPro Oy:lle Kankaanpään perustettavaan yksikköön vuoden 2019 alusta. Järjestely siirtää merkittävän osan ohjelmistoihin ja tietohallintoon liittyvistä riskeistä kunnaita yhtiölle. Kuitenkin edelleen kunnalle jää oma palvelin sekä lukuisia muuhin toimintoihin liittyviä ohjelmistoratkaisuja. Näistäkin suurin osa on kuitenkin mm. valtion hallinnoimia pilvipalveluita, jolloin kunnan riskit esimerkiksi tietosuojaa ajatellen ovat normaalitasolla ja liittyvät enimmäkseen inhimillisiin ominaisuuksiin.

Kunnan kiinteistöihin liittyvät riskit ovat olleet esillä useamman vuoden. Omassa päätösvallassa olevia toimia on tehty. Kunnanvirasto ja kirjasto ovat muuttaneet saneerattuun rakennukseen entisen peruspalvelukeskuksen tiloihin ja kunnanvirastoksi rakennettu erilaisista ongelmista kärsivä rakennus on poistettu suurelta osin päivittäiskäytöstä. Valtuusto teki periaatepäätöksen ko. kiinteistön ja kahden huonokuntoisen vuokratalon purkamisesta. Aktiivikäytössä olevissa kiinteistöissä tehdään jatkuvaa ylläpitotyötä.

Siikaisten kunnanvaltuusto on marraskuussa 2015 päättänyt, että kunta ottaa Siikaisten Vanhustentalosäätiön toiminnan omaksi toiminnakseen säätiön purkamisen jälkeen. Säätiön purkumenettely on edelleen kesken. Säätiö purku onnistuu mahdollisesti 2020 vaihteessa. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä kunnalla on säätiön lainaan Länsi-Suomen Osuuspankkiin vajaan 100 000 euron takaus. Säätiön omistama rakennuskanta tuo oman lisänsä kunnan kiinteistöriskiin, mutta lainaa on hoidettu asianmukaisesti. Kunnalla on lisäksi pienempiä vastuita osuuskunta ja yritystoimintaan liittyen, näissä voidaan arvioida olevan lievä taloudellinen riski. Kunnan laajakaistaverkon rakentamiseen liittyy vastuu Suupohjan Seutuverkolle. Tällä hetkellä vastuu on 706 000 euroa ja se on pienentynyt sopimuksen mukaisesti.

Kunnanviraston muutto uusiin tiloihin toimintavuonna on johtanut selvityksiin sekä palvelimen, että fyysisen asiakirjamateriaalin säilytyksestä ja käytettävyydestä jatkossa. Kunnan vastuulla on merkittävä arkistomateriaali, jonka osalta lähitulevaisuuden säilytysratkaisut tehdään vuoden 2019 aikana. Valtionhallinto on jo ohjeistanut pidemmällä aikavälillä kaiken aineiston digitointiin, mutta samalla ohjeistanut digitoinnin aloittamisen valtionhallinnon omista toiminnoista. Digitointi tuonee merkittävän kustannuksen julkiselle sektorille, eikä ole tiedossa tuleeko asiaan erillisrahoitusta. Toistaiseksi digitalisaatioon liittyviin käytännön vaatimuksiin hallinnoissa ei ole osoitettu erillisrahoitusta tai aidosti huomioitu kustannuksia valtionosuuksissa.

Valtiovarainministeriö käynnisti valtionosuusjärjestelmän uusimiseen tähtäävät keskustelut toimintakertomusvuonna. Muutoksen tähtäin on kuitenkin usean vuoden päässä. Nykyisillä valtionosuuskriteereillä toimittaessa, ilman erityisiä poliittisia valtionosuuksien edelleen heikentymiseen johtavia päätöksiä, kunnan peruspalveluiden rahoituspohja säilyy nykyisellään ja ratkaiseva tekijä rahoituksen riittävydessä ovat sosiaali- ja terveyspalveluiden menoheilahtelut. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ja koko maakunt uudistuksen tilanne on edelleen epävarmalla pohjalla ja kuntien tehtäviin, talouteen ja toimintaan vaikuttavat muutokset joka tapauksessa siirtyvät 2020-luvun puolelle.

Tätä tilinpäätöstekstiä laadittaessa maaliskuussa 2019 Juha Sipilä on juuri kaatanut hallituksensa maakunta- ja soteuudistuksen valmistelun päättymisen takia. Lakeja ei ehditty viedä hyväksyttäväksi tällä vaalikaudella. Todennäköistä on, että vähintään sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus jatkuu seuraavalla hallituskaudella, mutta miltä hallinto- ja rahoituspohjalta, on täysin avoin asia. Kuitenkin ns. rajoituslait ovat voimassa. Mikäli sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen ja tuottamisen osalta edellytetään aiempaa suurempia kokonaisuuksia ja erikoistuneempia palveluita ja rahoitus jää nykymallilla kuntapohjalle, ei kunnan talous kestä sosiaali- ja terveyspalveluiden riskien toteutumista ilman merkittävää valtionosuuskorotusta. Riski on erityisesti lastensuojelussa sekä sosiaali- ja mielenterveyspalveluissa. Myös ikääntyneiden ympärivuorokautisen kotihoidon todennäköinen tarve tuo kokonaan uuden kustannuksen nykytilaan verraten.

3.2.7 Ympäristötekijät ja muut ei taloudelliset asiat

Siikainen on mukana Porin seudun jäteneuvonta-yhteistyössä. Siikaisten jätevedet on johdettu Merikarvialle vuodesta 2010 lähtien. Merkittäviä ympäristövahinkoja ei kunnan alueella ole kertomusvuonna ollut. Tulvariskit ovat alueella edelleen merkittävät. Tulvariskien hallitsemiseksi kiinteistökohtaiset suojaustoimenpiteet ovat selvitysten jälkeen

osoittautuneet kustannustehokkaimmiksi ja toimintavarmimmiksi ratkaisuksiksi. Puhtaan veden osalta yhteistyötä tehdään edelleen Merikarvian ja Kankeanpään kanssa. Vuonna 2018 käynnistettiin omana työnä ympärivuorokautinen varalialojärjestelmä vesi- ja kiinteistöhuoltoon.

Myös energiahuoltoa on parannettu toimintakertomusvuoden aikana. Heikintalon vanhan öljykattilan tilalle on asennettu ilmavesilämpöpumppu, johon on saatu valtion energiatukea. Eteläpään kuntoradalla uusittiin valaistusta energiatehokkaampiin led-valaisimiin. Tämä toteutettiin osana Leader-rahoituksen saanutta kehittämishanketta.

Siikaisten kunnalla on noin 1300 hehtaaria metsää. Metsiä on hoidettu ja käytetty kestäväällä tavalla. Neljälle tilalle haettiin ja myönnettiin keväällä 2018 luomusertifiointi. Uusi metsäsuunnitelma laadittiin vuoden 2018 aikana. Suunnitelman teki Metsänhoitoyhdistys Karhu. Pää tavoitteena on saada tuottoa metsistä kestäväällä tavalla. Kunnalle tärkeitä ovat myös muut arvot, kuten virkistys ja luonnon monimuotoisuus. Metsänomistajien luontoverkosto-hankkeen työntekijät jatkoivat vuonna 2017 käynnistynyttä selvitystä kunnan metsien luontoarvoista.

Geopark-hankkeen myötä selvitettäväksi on tullut kunnan omistaman Katselmankallion näkötorni- ja laavualueen yhdistäminen kävelyreitillä Metsähallituksen soidensuojelualueen laidalla olevaan Haapajärven tilaan. Tilaa on kunnostettu talkootyönä luontoharrastajille autiotupamaiseen käyttöön soveltuvaksi. Reitin on tarkoitus ohjata mahdollisesti kasvava kävijämäärä luonnonarvoisin soveltuvalle alueelle, siten, että soidensuojelualueen arvot ja mm. lintujen pesimärauha voidaan turvata. Asia ratkennee vuoden 2019 aikana.

Toimintakertomuksessa huomioidaan kirjanpitoain mukaisesti myös muut eitaloudelliset asiat eli annetaan tiedot siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Kunnanhallituksen tietoon ei ole saatettu korruption, lahjontaan tai ihmisoikeusrikkomuksiin liittyviä asioita, eikä myöskään ole syytä epäillä niihin liittyviä rikkomuksia.

Koko kunnan toiminnan läpinäkyvyydestä ja kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisesta pyritään huolehtimaan mm. esityslistojen ja pöytäkirjojen (myös viranhaltijapäätösten) julkaisemisella kunnan verkkosivuilla kuitenkin tietosuoja huomioiden. Päätöksenteon avoimuuden ja sitoutumattomuuden varmistamiseksi kunnassa on käytössä kuntalaisten mukainen sidonnaisuusrekisteri, jonne kaikki esittelijöinä toimivat viranhaltijat sekä johtavat luottamushenkilöt ovat jättäneet ilmoituksen. Kunnan päättäjät ovat myös muissa rooleissa kunnassa mm. työntekijöinä, yhdistystoimijoina ja palveluiden käyttäjinä. Merkittävimmistä päätöksistä vastaa kuitenkin monijäseninen toimielin ja kunnan hallintosääntö määrittelee melko tarkasti kunkin viranhaltijan toimintavaltuudet. Kunnan henkilöstön yhdenvertaisuudesta pyritään huolehtimaan yksiköiden sisällä ja välillä, vuonna 2018 hyväksyttiin uusi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma.

3.2.8 Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen

Siikaisten kunnan demografiset ja maantieteelliset tekijät ovat valtakunnan keskiarvoa haastavammat. Hyvinvointia kuvaavia mittareita on mm. Soskanet -palvelussa ja tilastokeskuksen palveluissa useita, mutta Siikaisten kunnan väestömäärä on sen verran pieni, että tarkka segmentointi ei ole yksilönsuojan näkökulmasta tarkoituksenmukaista. Olemassa oleva tilastotieto on avoimesti saatavilla tietoverkoissa.

Joitakin havaintoja saatavilla olevasta aineistosta ja oman toiminnan havainnoista voidaan tehdä, esimerkiksi työllisyys- ja koulutusaste on selvästi koko maan keskiarvoa alhaisempi. Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä on yli kolmannes. Toisaalta koulutuksen ulkopuolelle peruskoulun jälkeen jääviä nuoria on selvästi vähemmän kuin maassa keskimäärin, samoin kuin yksin asuvia ikäihmisiä. Omaishoitoa on hieman keskiarvoa

enemmän. Pitkäaikaista toimeentulotukea maksetaan selvästi vähemmän kuin maassa keskimäärin, mutta huolestuttavaa on, että toimeentulotukea saavia lapsiperheitä on keskimääräistä enemmän. Niin ikään useampi lapsiperhe asuu keskiarvoa ahtaammin. Siikaisten yhtenäiskoulussa tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrät ovat maan yleiseen keskiarvoon verrattuna lähes kaksinkertaiset. Silti koululaiset liikkuvat enemmän kuin maassa keskimäärin ja yläasteikäiset kokevat itsensä tyytyväisemmäksi elämäänsä kuin ikätoverinsa maassa keskimäärin. Kouluruokailuun osallistuu Siikaisissa jokainen koululainen kun Suomessa keskimäärin yläasteikäisistä jo melkein kolmannes jättää koululounaan väliin. Taajamassa asuu vain alle kolmannes väestöstä, mikä vaikuttaa vahvasti palvelujen järjestämiseen ja sen kustannuksiin.

Siikaisten kunnanvaltuusto on kuntastrategiassa todennut, että hyvinvointia ylläpitävä ja edistävä työ tehdään yhteisöissä; kodeissa, kyläyhdistyksissä, kansalaisopiston harrastuspiireissä, urheiluseuroissa, järjestöissä. Kunnan sivistys- ja tekniset palvelut luovat perustan elämiselle ja asumiselle. Sosiaali- ja terveystalvet ovat siirtymässä kuntayhtymästä maakunnalle. Niiden tulevaisuus herättää edelleen huolta. Strategiassa on asetettu peruslähtökohdat palveluille, talous- ja toimintasuunnitelmassa asetetaan toimialueittain ja yksiköittäin vuosikohtaiset toiminnan painopisteet.

Hyvinvointia edistetään Siikaisissa myös kustannuspolitiikalla. Varhaiskasvatuksessa on menossa kokeilu maksuttomuudesta, ja perustilanteessakin sekä varhaiskasvatuksen maksuissa että koulukuljetusten järjestelyissä kompensoidaan pitkiä etäisyyksiä kuntakeskukseen. Perhettä voidaan tukea yhteistyössä sosiaalitoimen kanssa järjestämällä koulukuljetuksen yhteydessä kuljetus myös päivähoitoon. Aamupäivä- ja iltatoiminnan maksut ovat alhaiset. Lisäksi kunta järjestää kesäkerhon ala-asteikäisille tukemaan lasten ja perheiden arjen sujumista lukuvuositöiminnan ulkopuolella. Kerhomaksu kattaa ruokailun ja tarvittaessa maksua ei peritä. Liikuntahallin ja muiden liikunta-alueiden käyttö on joko kokonaan maksutonta tai maksu on alhainen. Kunnan omistamien asuntojen vuokrat ovat maltilliset. Kirjastossa järjestetään vuosittain maksuttomia tapahtumia ja toimintaa.

Vuoden 2018 aikana investointiin talousarviotavoitteen mukaisesti liikkumismahdollisuuksien parantamiseen. Eteläpähän tehtiin Leader-osarahoituksella lasten motorikkaleikkikeskus sekä ulkoilmakuntosali. Lisäksi uusittiin ja lisättiin latuvalaistusta ja korjattiin latureittia turvallisemmaksi. Siikaisten Sisu ja Eteläpään mökkiyhdistys tekivät hankkeeseen talkootyötä. Lisäksi uusittiin kunnan kuntosalilaitteistoa.

Vuodelle 2018 tavoitteeksi asetettiin, että kunta osallistuu aktiivisesti uuden maakuntahallinnon ja sosiaali- ja terveystalvetujen järjestelyjen muutosten valmisteluun. Käytännössä pienillä kunnilla ei ole ollut paikkaa johtavissa valmistelutoimielimissä ja sosiaali- ja terveystalvetuiden muutosvalmistelu onkin näyttäytynyt yksittäisten substanssitoimintamallien kehittämisenä. Näihin kunnalla ei ole resursseja osallistua, koska ko. toiminnot on jo Pohjois-Satakunnassa organisoitu ja resursoitu seudulliseksi. Kokonaisuuden organisoinnista ei ole keskusteltu kunnan kanssa vaan ilmeisesti on odotettu lainsäädännön edistymistä. Pohjois-Satakunnassa on aloitettu keskustelu palvelujen tuottamisen ja järjestämisen vaihtoehtoisista tavoista ja varaudutaan uudistuksen osittaiseen kariutumiseen.

Kunnan ja sosiaalitoimen yhteistyö työllistämisasioiden ja kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä on osoittautunut toimivaksi, kunnan työmarkkinatuen maksusuudet laskivat edellisvuodesta viidenneksellä.

Vuoden 2018 sivistystöimien hallinnon toiminnallisena tavoitteena on ollut mm. vaikuttamistoimielinten toiminnan nivominen aktiiviseksi ja toimivaksi osaksi hyvinvointilautakunnan vastuualueetta. Vammais- ja vanhusneuvostot kokoontuivat säännöllisesti ja nuorisoneuvoston toiminta on saatu vakiinnutettua ja toimintaan on saatu mukaan innokkaita nuoria. Pakka-toiminta ja etsivä nuorisotyö ovat tehneet yhteistyötä yhtenäiskoulun kanssa.

Mennyt kesä oli poikkeuksellisen helteinen. Kunnan tekninen toimi oli varautunut ikäihmisten palveluasumisen viilentämiseen ennalta ja nyt asennettiin ilmalämpöpumput myös päiväkodin nukkumistiloihin. Monesta kaivosta loppui viime kesänä vesi, joten kunta opasti tarvittaessa vedenhankinnassa ja kunnan matonpesupaikalta oli mahdollisuus matonpesukortilla hakea juoma- ja talousvettä. Kunta hankki uuden 1000 litran vesisäiliön mahdollista vedenjakelua varten osana kriisitilanteisiin varautumista.

Arjen turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota osana SPR-vetoista hanketta, joka on koonnut siikaislaisia yhdistyksiä ja muita vapaaehtoistoimijoita ja kunnan edustajia yhteen. Hankkeen tuella on saatu kasvatettua yhteisöllisyyttä ja tuttuutta myös eri kylissä toimivien yhdistysten välillä sekä lisätty yhteistyötä ja koordinaatio vapaa-ajan tapahtumajärjestelyissä. Kunta on edelleen tukenut yhdistysten työtä myös kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan avustuksin.

3.3.

SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Siikaisten kunnanvaltuusto on kokouksessaan 19.12.2014, § 46, hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on tarkoituksenmukaista tarkastaa vuoden 2019 aikana talous- ja henkilöstöhallinnon muutosten johdosta.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena sekä sopimusten hallintana.

Sisäinen valvonta koostuu sisäisestä tarkastuksesta, sisäisestä tarkkailusta ja luottamushenkilöiden toimesta tapahtuvasta seurannasta. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus ja toimiva johto.

Johtamansa toiminnan sisäisestä valvonnasta vastaa kukin toimielin ja vastuhenkilö. Toimielinten tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi.

Lautakunnat ovat käsitelleet tilinpäätöskäsittelyn yhteydessä vastualueidensa riskien ja sisäisen valvonnan toteutumista.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan talousarviota. Valtuuston hyväksytyä talousarvion kunnanhallitus antaa sen täytäntöönpanomääräyksineen hallintokuntien toimeenpantavaksi ja noudatettavaksi.

Lautakunnat käsittelevät käyttösuunnitelmansa viimeistään maaliskuussa. Mikäli niihin ei ole talousarviovalmistelun ja päätöksenteon aikana tullut muutoksia, ei kunnanhallituksen erillistä hyväksyntää tarvita. Käytännössä muutoksia ei ole tullut vuosien 2018 eikä 2019 talousarvioiden osalta.

Tilinpäätös ja toimintakertomus ovat kunnan tärkeimmät seurantaraportit. Tämän lisäksi talousarvion toteutumisen seuranta sekä toiminnan tulosten raportointi ovat jatkuvaa toimintaa. Seuranta tehdään viranhaltijajohdossa ja toimielimissä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnanhallitus on vastuussa koko sisäisen valvonnan organisaation luomisesta ja valvonnan toimivuuden varmistamisesta. Jokaisen toimielimen jäsenet ovat vastuussa tekemistään päätöksistä ja oman toimialansa toiminnan seurannasta. Päätöksistä ilmoitetaan ja otto-oikeutta käytetään hallintosäännön mukaan.

Suurelta osalta kunnan hallinnon valvonta toteutuu julkisuusperiaatteen kautta. Kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja lautakuntien pöytäkirjat samoin kuin viranhaltijoiden päätöspöytäkirjat pidetään asianmukaisesti nähtävillä.

Kunnan ohje- ja johtosääntöjä on koottu uuden kuntalain mukaiseen hallintosääntöön, joka on tullut voimaan 1.6.2017. Hallintosääntöä tarkastettiin vuoden 2018 aikana kahdesti. Tavoitteena on päivittää hallintosääntöä aina mahdollisimman nopeasti kun muutostarve havaitaan, esimerkiksi virkanimikemuutosten johdosta. Lähtökohtaisesti hallintosäännön päättää edellinen valtuusto kautensa lopulla ennen seuraavan valtuuston valintaa ja tarkastaa istuva valtuusto tarvittaessa.

Uuteen kuntalakiin sisältyvänä tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu sidonnaisuusilmoitusten tarkastaminen. Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden tulee antaa ilmoitus sidonnaisuuksistaan ja niiden muutoksista tarkastuslautakunnalle. Kaikki ko. ilmoituksenantovelvolliset jättivät ilmoituksensa tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 aikana. Vuoden 2018 aikana ei ole toimitettu muutoksia. Uusi viranhaltija on jättänyt ilmoituksensa. Sidonnaisuusilmoitukset on julkaistu kunnan verkkosivulla.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kunnan sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan kunnan johtoryhmä käsittelee talousarvion toteutumista kuukausittain. Käytännössä toimialueen johtajat ja esimiehet seuraavat talousarvionsa toteutumista ns. jatkuvasti. Johtoryhmä keskustelelee talousarvion mahdollista poikkeamista ja tarvittavista raportoinneista / määrärahamuutosesityksistä luottamushenkilöjohdolle.

Pääkirjanpito ja reskontra toteutettiin vielä kunnan omana toimintana. Ostoreskontraan syötettävien laskujen hyväksyjät vastaavat meno- ja tulotositteiden tiliointimerkintöjen oikeellisuudesta ja määrärahojen riittävydestä.

Vuoden 2019 alusta talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelu-ulkoistuksen vuoksi järjestelyt ovat muuttuneet, mikä on huomioitu uudessa talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa ja mikä tulee huomioitavaksi myös muussa asiaan liittyvässä ohjeistuksessa.

Riskienhallinnan järjestäminen

Siikaisten kunnassa riskien hallinta ja seuranta on vastuutettu kunkin toimintayksikön esimiehelle. Pienestä organisaatiosta johtuen riskienhallinta on helpompi pitää viranhaltijoiden ohjauksessa vaikka resursseja ei kattavaan ja jatkuvaan riskien analysointiin ole. Kuntatalouteen ja infraan liittyvien riskitekijöiden lisäksi kriittisimpänä riskitekijänä Siikaisissa voidaan pitää henkilöstön osaamista ja osaamisen siirtoa. Erityisosaaminen on usein vain yhden henkilön varassa, jolloin tehtävästä riippuen, henkilön estyessä hoitamasta tehtävänsä, kunnalle, henkilöstölle tai kuntalaisille voi aiheutua merkittäväkin vahinkoa. Sijaisuusjärjestelyjä, ostopalvelu- ja yhteistyömahdollisuuksia eri toiminnoissa on kehitettävä jatkuvasti. Riskienhallinta ja varautuminen on noussut yhdeksi aiheeksi myös maakuntauudistuksen valmistelussa.

Omaisuu den hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnanhallitus on asettanut vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa hankintarajat, joiden mukaan toimitaan. Siikaisten kunnassa hankintoja tekee käytännössä vain muutama henkilö, joten johtoryhmä on linjannut, että erillistä pienhankintachjeistusta ei täytäntöönpano-ohjeen lisäksi tarvita. Kunnalla on sopimuksen perusteella mahdollisuus osallistua Kankaanpään kaupungin hankintoihin. Kunnan omaisuuden huolellinen hoitaminen kuuluu jokaisen työntekijän velvollisuuksiin.

Sopimustoiminta

Sopimustoiminnassa noudatetaan hallintosääntöä. Sopimusten noudattamista valvovat kunkin toimintayksikön esimiehet ja kunnanjohtaja. Sopimusten noudattamisessa ei ole ollut kertomusvuonna ongelmia.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Siikaisten kunnassa, kuten yleensäkin pienissä kunnissa, ei ole sisäistä tarkastusta järjestetty omaksi tehtäväksi. Kunnassa ei myöskään normaalisti osteta sisäisen tarkastuksen palveluja, se tulee kysymykseen ainoastaan tarvittaessa erityistilanteissa. Sisäistä tarkastusta suoritetaan jatkuvasti tarpeen mukaan kunnanjohtajan ja toimialueiden johtajien toimesta.

3.4.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

3.4.1

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

TULOSLASKELMA	2018 1 000 €	2017 1 000 €
Toimintatuotot	1429	1507
Toimintakulut yhteensä	-10035	-10285
TOIMINTAKATE	-8605	-8778
Verotulot	4650	4539
Valtionosuudet	4846	5131
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	11	12
Korkokulut	-16	-16
Muut rahoituskulut	-2	-1
VUOSIKATE	885	887
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-493	-563
TILIKAUDEN TULOS	392	324
TILIKAUDEN YLJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	392	324

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,2	14,7
Vuosikate/poistot, %	179,5	157,5
Vuosikate, euroa/asukas	607	601
Asukasmäärä	1459	1476

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista 14,2 % (2017: 14,7 %)
 $= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitosten ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perus-oletus on, että mikäli vuosikate on siltä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista 179,5 % (2017: 157,5 %)
 $= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunni-

telman ulkopuolella, on investointitasoa arvioitava taloussuunnitelmakautta pitemmällä jaksolla. Kuntalakiin vuonna 2006 tulleen muutoksen myötä kunnat ovat veloitettuja antamaan liitetietona selvityksen suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten poistonalaisten investointien määrästä silloin, kun määrät poikkeavat olennaisesti toisistaan.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas 607 € (2017: 601 €)

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Eriyisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistovero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

3.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Toimintakertomuksessa suositellaan seuraavan rahoituslaskelmakaavan ja siitä laskettavien tunnuslukujen ottamista:

RAHOITUSLASKELMA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	885	887
Tulorahoituksen korjaukset	-10	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-371	-308
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	12	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	554	579
 RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaiset lainat väh.	-113	-112
Muut maksuvalmiuden muutokset	-39	291
Rahoituksen rahavirta	-152	179
 RAHAVAROJEN MUUTOS	402	758
Rahavarat 31.12	1978	1576
Rahavarat 01.01	1576	818
Rahavarat muutos	402	758
 Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	1 577 167	229 176
Investointien tulorahoitus, %	265,8	288,0
Lainanhoitokate	7,0	7,1
Kassan riittävyys, pv	69	54
Asukasmäärä	1459	1476

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 1 577 167 € (2017: 229 176 €)

Rahoituslaskelman välitulokset Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta – välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, 265,8 % (2017: 288,0 %)

=100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus- tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttömaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate 7,0 (2017: 7,1)

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20% on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys 69 (2017: 54 pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tulolaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta: Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön
Korkokulut
Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:
Investointimenot
Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväksaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

3.5. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2018 1 000 €	2017 1 000 €	VASTATTAVAA	2018 1 000 €	2017 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	9 629	9 791	A OMA PÄÄOMA	9 124	8 732
I Aineettomat hyödykkeet	472	505	I Peruspääoma	6 943	6 943
3. Muut pitkävaikuttiset menot	472	505	IV Ed. tilikauden yli-/alijäämä	1 789	1 465
II Aineelliset hyödykkeet	7 786	7 940	V Tilikauden yli-/alijäämä	392	324
1. Maa- ja vesialueet	1 444	1 445	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	11	11
2. Rakennukset	3 745	3 480	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	11	11
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 507	2 603	E VIERAS PÄÄOMA	3 282	3 266
4. Koneet ja kalusto	89	24	I Pitkäaikainen vieras pääoma	2 146	2 254
6. Ennakkomaksut ja keskener.	0	387	2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	1 900	2 013
III Sijoitukset	1 372	1 347	7. Liittymismaksut ja muut velat	246	241
1. Osakkeet ja osuudet	1 338	1 313	II Lyhytaikainen vieras pääoma	1 136	1 012
4. Muut saamiset	34	34	2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	113	113
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	11	5. Saadut ennakot	1	1
2. Lahjoitusrahastojen varat	11	11	6. Ostovelat	567	500
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 776	2 206	7. Muut velat	39	59
I Vaihto-omaisuus	18	15	8. Siirtovelat	417	339
4. Muu vaihto-omaisuus	18	15	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 417	12 009
II Saamiset	780	615	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Lyhytaikaiset saamiset	780	615	Omavaraisuusaste %	73,5	72,7
1. Myyntisaamiset lyhytaikaiset	156	262	Suhteell. velkaantun. %	30,0	29,2
2. Lainasaamiset lyhytaikaiset	26	22	Velat ja vastuut % käyttötuloista	30,2	29,3
3. Muut saamiset lyhytaikaiset	24	29	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 181	1 789
4. Siirtosaamiset lyhytaikaiset	574	302	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 494	1 212
III Rahoitusarvopaperit	11	11	Lainakanta 31.12., 1000 €	2 013	2 126
1. Osakkeet ja osuudet	11	11	Lainakanta 31.12., €/asukas	1 380	1 440
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 967	1 565	Lainasaamiset, 1000 €	0	0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 417	12 009	Asukasmäärä	1 459	1 476

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, 73,5 % (2017: 72,7 %)

=100 * (Oma pääoma+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma-Saadut ennakot)

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70%:n omavaraisuutta. 50% tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, 30,0 % (2017: 29,2 %)

=100 * (Vieras pääoma-Saadut ennakot)/Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pää-

oma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötaidouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista 30,2 % (2017: 29,3 %)
=100 * (Vieras pääoma-Saadut ennakot+Vuokravastuut)/Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 2181 (1000€) (2017: 1789 (1000 €))
=Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1494 €/asukas (2017: 1212 €)
=(Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / Asukasmäärä
Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12. 2013 (1000€) (2017: 2126 (1000 €))
=Vieras pääoma – (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)
Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainat euroa/asukas 1380 € (2017: 1440 €)
Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12. 0 € (2017: 0 €)
= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

3.6. KOKONAISTULOT JA –MENOT

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tulosiaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä. *Kokonaistulo ja –meno*-käsitteet kattavat laskelmassa varsinaiset toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitus-toiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulo-vähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa on lisäksi *Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot* ja menoissa *Valmistus omaan käyttöön, Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot* ja *Pakollisten varausten muutos* silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja Oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	1 429	Toimintakulut	10 035
Verotulot	4 650	-Valmistus omaan käyttöön	0
Valtionosuudet	4 846	Korkokulut	16
Korkotuotot	0	Muut rahoituskulut	2
Muut rahoitustuotot	11	Satunnaiset kulut	0
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		+/- pakollisten var. muutos	
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-11	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-1
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38	Käyttöomaisuus inv.	371
Käyttöomaisuuden myyntitulot	12	Rahoitustoiminta	
Raholtustoiminta		Antolainasaamisten lisäykset	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	113
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Oman pääoman vähennykset	0
Oman pääoman lisäykset	0	Kokonaismenot yhteensä	10 536
Kokonaistulot yhteensä	10 975		

3.7. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntakonsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki neljä kuntayhtymää Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä, Satakunnan sairaanhoitopiiri, Satakunnan koulutuskuntayhtymä ja Satakuntaliitto. Kunnan osakkuusyhteisöä As Oy Siikarantaa ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska kunta omistaa yhden osakehuoneiston ja joka kunnan konsernitilinpäätöksessä ei ole merkittävä.

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		1
Yhteensä	4	1

3.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kunta on asettanut kuntayhtymille tavoitteet toiminnan taloudellisesta ja tehokkaasta hoitamisesta. Kunnanjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus Posan päättävissä elimissä. Kuntayhtymät järjestävät säännöllisesti informaatio- ja keskustelutilaisuuksia jäsenkuntiansa kunnanjohtajille. Lisäksi kunnanhallitus käy keskusteluja kuntayhtymien toiminnasta ja käynnissä olevista muutoksista

3.7.3. Olennaiset konserniä koskevat tapahtumat

Ei olennaisia muutoksia vuoden aikana.

3.7.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Lisäksi konsernivalvonnasta huolehtivat kunkin yhteisön hallintoelimiin nimetyt kunnan edustajat. Konsernivalvonnassa ei ole havaittu puutteita.

Toimivallan ja –vastuunjako konserniohjauksessa

Kunnalla on edustajat kaikissa kuntayhtymissä sekä osakkuusyhteisöissä. Kunnanjohtaja saa kaikkien kuntayhtymien toimielinten pöytäkirjat, jolloin hän voi valvoa päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Lisäksi kunnanjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus PoSa:n päättävissä elimissä.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnan edustajat kuntayhtymissä keskustelevat tarpeen mukaan kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan kanssa päätettäväksi tulevista asioista.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Pohjois-Satakunnan peruspalvelukuntayhtymä Posa ja Satakunnan sairaanhoitopiiri ovat molemmat raportoineet kuukausittain toiminnan ja talouden toteutumista. Molempien osalta kokonaisuus on ollut ennakoitua parempi ja talousarvio on alittunut. Toisaalta Siikaisten kunta on tehnyt talousarvion kuntayhtymien tekemän arvion perustella, eikä talousarviovaiheessa ole lähtenyt tekemään omaa kuntayhtymän tavoitteesta eriyvää arviotaan.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Kunnanjohtaja on saanut ajantasaiset kuntayhtymien talous- ja toimintaraportit. Siikaissä on puhututtanut erityisesti Posan peruspalvelukeskuksen käyntimäärät ja aukioloaikojen suunniteltu supistaminen. Toiminnalliset muutossuunnitelmat perustuvat palvelun käytön analysointiin sekä henkilöstön käytön tehostamiseen Posan koko toiminta-alueella. Toiminnan ja talouden arvioinnin ja suunnittelun tehostamiseksi syksyllä on käynnistetty säännölliset kuukausittaiset tapaamiset Posan ja seudun kuntien johtajien kesken. Vaikka Siikaissä on ollut ns. hyviä vuosia, on suurin osa Posan ja sairaanhoitopiirin jäsenkunnista tekemässä merkittävästi alijäämäisiä tilinpäätöksiä joutuessa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuskehityksestä. Kustannuksiin on vaikuttanut mm. kunta-alan paikkaratkaisu sekä yhä vaativampi palvelutarve.

Satakuntaliitto on hoitanut perustehtävänsä talousarvion mukaisesti, mutta vastannut samalla maakuntauudistuksen ja sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen valmistelusta, mitä varten on perustettu erillinen projektiorganisaatio. Kustannuksista on vastannut pääosin valtio. Valmistelusta on Pohjois-Satakunnan pienten kuntien näkökulmasta puuttunut palveluiden järjestämisen konkretia ja suunniteltujen toiminnallisten muutosten talousvaikutusten arviointi. Uudistuksen valmistelu on vaikuttanut olevan osin irrallinen myös kuntayhtymien toiminnasta, joten Posan alueella keskusteluissa on arvioitu oman seudullisen toiminnan kehittämisen lisäksi myös sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisen ja tuottamisen muita vaihtoehtoja. Siikaisten valtuusto vahvisti kuntastra-

tegiaa päivittäessään, että erilaisia vaihtoehtoja sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta selvitetään aktiivisesti. Ammatillinen koulutus on ollut yleisesti ja Pohjois-Satakunnassa vaikeuksissa rahan ja nuorten määrän vähenemisen takia. Toimintakertomusvuonna Sataedu on järjestänyt jäsenkuntien johtajille muutamia informaatio- ja keskustelutilaisuuksia. Sataedu on kyennyt sopeuttamaan talouttaan ja päätti loppuvuodesta jäsenkuntien tehostetusta informoinnista taloudestaan ja toiminnastaan.

Keskitettyjen konsernitoimintojen käyttö

Keskitetysti järjestettyjä toimintoja ei ole.

Konsernipalvelujen käyttö ja siirtohinnoittelun kustannusvastaavuus

Konsernipalveluja ei ole ollut käytössä.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kuntayhtymillä ja osakkuusyhteisöillä on omat riskienhallintajärjestelmänsä. Konserni-johto ei ole ohjeistanut riskienhallinnassa.

3.7.5. Konsernitilinpäätös ja tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA	2018	2017
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	9 018	9 471
Toimintakulut	-17 531	-18 131
Toimintakate	-8 513	-8 660
Verotulot	4 650	4 539
Valtionosuudet	4 846	5 131
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	1
Muut rahoitustuotot	20	16
Korkokulut	-17	-17
Muut rahoituskulut	-5	-4
Vuosikate	981	1 006
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-615	-683
Tilikauden tulos	366	324
Tilikauden ylijäämä	366	324

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51,4	52,2
Vuosikate/Poistot, %	159,5	147,3
Vuosikate, euroa/asukas	673	682
Asukasmäärä	1 459	1 476

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista 51,4 % (2017: 52,2 %)
 = 100 * Toimintatuotot/(Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista 159,5 % (2017: 147,3 %)
 = 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate euroa/asukas 673 (2017: 682 €)

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	2018	2017
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	981	1006
Tulorahoituksen korjaukserät	3	13
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-636	-482
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38	4
Pysyvien vastaavien luovutustulot	20	3
Toiminnan ja investointien rahavirta	406	544
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaiset lainat lis.	134	48
Pitkäaikaiset lainat väh.	-134	-132
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	5
Oman pääoman muutokset	18	18
Muu maksuvalmiuden muutos		
Toimeksiantojen muutos	0	-1
Vaihto-omaisuuden muutos	-6	-4
Saamisten muutos	-318	259
Korottomat velat muutos	140	57
Rahoituksen rahavirta	-165	250
Rahavarojen muutos	241	794
Rahavarat 31.12.	2426	2185
Rahavarat 1.1.	2185	1391
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	164,0	210,5
Lainanhoitokate	6,6	6,9
Kassan riittävyys, pv	48	43
Asukasmäärä	1 459	1 476

Investointien tulorahoitus, 164,0 % (2017: 210,5 %)
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate 6,6 (2017: 6,9)
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys 48 (2017: 43 (pv))
= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE					
VASTAAVAA		2018	2017	VASTATTAVAA	
A PYSYVÄT VASTAAVAT	10 101	10 150	A OMA PÄÄOMA	9 207	8 841
I Aineettomat hyödykkeet	485	526	I Peruspääoma	6 943	6 943
1. Aineettomat oikeudet	11	20	II Muut omat rahastot	49	49
2. Muut pitkävaikutteiset menot	474	506	IV Ed. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 849	1 525
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	366	324
II Aineelliset hyödykkeet	9 310	9 327	C PAKOLLISET VARAUKSET	109	100
1. Maa- ja vesialueet	1 532	1 486	2. Muut pakolliset varaukset	109	100
2. Rakennukset	4 980	4 582			
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 539	2 634	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	22	23
4. Koneet ja kalusto	242	172	2.1. Valtion toimeksiannot	4	4
5. Muut aineelliset hyödykkeet	2	453	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	16	16
6. Enn.maksut ja keskener. hank.	15		3. Muut toimeksiantojen pääomat	2	2
III Sijoitukset	308	297	E VIERAS PÄÄOMA	4 910	4 770
1. Muut osakkeet ja osuudet	270	261	I Pitkäaikainen	2 517	2 507
4. Muut saamiset	36	36	2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	2 268	2 263
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16	16	3. Lainat julkisyhteisöiltä	3	4
1. Valtion toimeksiannot	3	4	4.7. Muut velat	246	241
2. Lahjoitusrahastojen erityiskattaet	12	12	III Lyhytaikainen	2 393	2 263
			2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	133	133
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 132	3 567	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	4
I Vaihto-omaisuus	87	81	5. Saadut ennakot	8	7
1. Aineet ja tarvikkeet	69	66	6. Ostovelat	1 056	959
4. Muu vaihto-omaisuus	18	15	7. Muut velat	114	129
			8. Siirtovelat	1 083	1 031
II Saamiset	1 619	1 301	VASTATTAVAA	14 248	13 733
Lyhytaikaiset saamiset	1 619	1 301	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
1. Myyntisaamiset	874	802	Omavaraisuusaste, %	64,7	64,4
2. Lainasaamiset	26	22	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	26,5	24,9
3. Muut saamiset	126	127	Velat ja vastuut % käyttötuloista	27,2	25,5
4. Siirtosaamiset	592	349	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000€	2 215	1 849
III Rahoitusarvopaperit	86	87	Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as.	1 518	1 253
1. Osakkeet ja osuudet	11	11	Konsernin lainat, €/asukas	1 648	1 629
2. Sij.rahamarkkinainstrumentteihin	75	76	Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	2 404	2 404
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 340	2 098	Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	0	0
			Kunnan asukasmäärä	1 459	1 476
VASTAAVAA	14 248	13 733			

Omavaraisuusaste, 64,7 % (2017: 64,4 %)

=100 * (Oma pääoma+Vähemmistöosuus+Konsernireservi+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma-Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, 26,5 % (2017: 24,9 %)

= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, 27,2 % (2017: 25,5 %)

= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot+Vuokravastuut) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 2215 (1000€) (2017: 1849 (1000 €))

=Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1518 €/asukas (2017: 1253 €/asukas)

=(Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä))/Asukasmäärä

Konsernin lainat, euroa/asukas 1648 € (2017: 1629 €)

Konsernin lainakanta 31.12., 2404 (1000€) (2017: 2404 (1000 €))
=Vieras pääoma-(Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Konsernin lainasaamiset 31.12., 0 (1000€) (2017: 0 (1000 €))
=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

3.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

3.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

3.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä –tilille. Eräissä poikkeustapauksissa voidaan tilikauden tuloksesta tehdä sen ylittäviä siirtoja varauksiin tai tuloksesta riippumatta siirtää tuloutettuja varauksia tai rahastoja uudelleen taseeseen. Tästä syystä on lain tarkoitusta tuloksen käsittelystä tulkittava laajemmin siten, että hallitus ottaa esityksessään kantaa kaikkiin tilikauden tuloksen jälkeen esitettäviin eriin, myös varauksen tai rahaston vähennykseen. Pääsääntönä tällöin on, että esityksessä varaus- ja rahastosiirrot yksilöidään ja esitetään bruttomääräisinä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on yleisohjeessaan tuloslaskelman laatimisesta määritellyt seuraavat säännöt varaus- ja rahastosiirtoille:

- 1) Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran.
- 2) Vapaaehtoisen varauksen tai rahaston purkamisella taikka poistoeron vähennyksellä ei pääsääntöisesti voi lisätä tilinpäätöksen varauksentekomahdollisuutta tilikauden ylijäämäistä tulosta suuremmaksi.
- 3) Investointivaraus voidaan tehdä vain kunnan taloussuunnitelmassa yksilöityyn kohteeseen eikä investointivarausta voi kartuttaa taikka purkaa tilikauden tuloksen tassaamiseksi ilman, että siirtojen perustana on suunnitellut investointihankkeet tai niiden toteutuminen.
- 4) Poistonalaiseen hankintamenuun tehdyn investointivarauksen käyttö (+) edellyttää vastaavan, kuitenkin enintään hankintamenuon suuruisen, poistoeron lisäystä (-) tuloslaskelmaan. Ei-poistonalaiseen hankintamenuun tehty investointivaraus puretaan ja tuloutetaan hankinnan toteutusvuotena kuitenkin ilman vastaavaa poistoerokirjausta.
- 5) Siirron vahinkorahastoon tulee perustua hyväksytyyn suunnitelmaan omavastuun kattamisesta. Siirto vahinkorahastosta tehdään kattamaan tuloslaskelman kirjattua vahingonkorvausmenoa tai vahingon kohteena olevasta omaisuudesta tehtyä poistoa.

Siikaisten kunnanhallitus esittää vuoden 2018 tilinpäätöksen yhteydessä kunnanvaltuustolle, että tilikauden ylijäämä 391.519,71 euroa siirretään yli-/alijäämätilille.

3.8.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Uuden kuntalain 110 §:n 3 momentissa säädettyä velvollisuutta kattaa kunnan taseeseen kertynyt alijäämä sovelletaan ensimmäisen kerran tilikauden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Koska Siikaisten kunnan taseessa ei ole kertynyttä alijäämää, ei menettely koske kuntaa.

4. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

4.1. SEURANTAA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa.

Toteutusvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä.

4.2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, määrärahan ja tuloarvion on liitettävä tavoitteeseen ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta.

Verorahoituksen toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Yleensä kunnan on mahdollista päättää palvelun saatavuudesta, riittävydestä ja kohdentuvuudesta, jolloin tavoitearvot voidaan määrittellä hyvinkin sitoviksi. Sen sijaan muutokset asiakkaan tai väestöryhmän hyvinvoinnissa voivat olla seurausta suuressa määrin muista tekijöistä kuin kunnan palveluista. Vaikuttavuuteen liittyviä tavoitearvoja joudutaan ehdollistamaan tiettyjen ulkoisten edellytysten täyttymisellä. Vaikuttavuustavoitteisiin liittyy yleensä myös olennaisesti talousarviovuotta pidempi aikajänne.

Yleensä pitkän aikavälin tavoitteissa, koko väestöä koskevilla tavoitteilla ja tavoitteilla, joiden saavuttaminen riippuu myös muista tekijöistä kuin kunnan toimenpiteistä, sitovuus määrittellään väljemmin. Palvelujen määrää, laatua, palvelukykyä tai asiakas-tyytyväisyyttä koskevat tavoitteet voidaan määrittellä joko sitovasti määräyksiköinä tai väljemmin määräväljyysinä tai kehityssuuntina. Voimavarojen niukkuus saattaa kuitenkin

kin edellyttää ehdottomia suoritelmäärälle tai yksikkökustannukselle asetettavia raja-arvoja, joita ei voi ylittää. Toimenpide- ja hanketavoitteissa tavoitearvo on yleensä yksiselitteisesti määrätty: hallintosääntö uudistetaan, kehittämissuunnitelma laaditaan, kuntayhtymä puretaan tai puhdistamo rakennetaan.

4.3.

MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä, euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi tai hankkeen toteuttamiseksi. Kunnan ja kuntayhtymän rahankäyttö perustuu valtuuston myöntämään määrärahaan. Talousarviossa myös suoraan tuloslaskelma- ja rahoitusosaan merkittävien menoihin on näin ollen osoitettava määrärahat. Vastavasti suoraan tuloslaskelmaosaan ja rahoitusosaan merkittävät rahan lähteen ovat talousarviossa tuloarvioita.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle asettama tehtävä-, hanke- tai tulo-ajikohtainen tulotavoite.

Toteutumisvertailusta tulee käydä ilmi määrärahat, tuloarviot ja niiden toteutuneet menot sekä tulot ja niiden erotus (toimintakate/netto). Alkuperäinen talousarvio ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset esitetään erikseen. Poikkeamana esitetään muutetun talousarvion ja toteutuman erotus. Toteutumisvertailussa tehdään selkoa merkittävien poikkeamien syistä.

Toteutumisvertailussa esitetään sekä budjetoidut että toteutuneet menot ja tulot bruttomääräisenä riippumatta siitä, onko sitovuus talousarviossa määritelty brutto- vai nettoperiaatteen mukaan. Siikaisten kunnassa talousarvion sitovuus on määritelty nettoperiaatteen mukaan.

Muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan hyväksyä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksessä talousarviomuutoksia ei tule enää tehdä, vaan valtuuston tulee ottaa poikkeamiin kantaa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Kertomusvuonna valtuusto hyväksyi seuraavat muutokset talousarvioon:

- Maa- ja metsätilat: tili 3060 muilta myyntituotot, tuloalitus 154 000 €
- Peruspalvelukeskus: tili 3420 muiden rak.vuokrat, tulojen alitus 14692 € ja tili 3470 pääomavuokrat, alitus 8507 €
- Eteläpää: menokohdalle 4400 2000 € ylitys
- Päiväkoti: tili 4381 siivouspalvelu menolisäys 5000 €
- Siikainen Summer: tili 3062 lippujen myynti, tuloalitus 5650 €
- Kansalaisopisto: tili 4300 asiakaspalvelujen ostot kunnilta, menolisäys 5000 €
- Hallinnon toimialue: yleishallinnon tulosalueelle 300 menolisäys 148 317 € talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelumuutoksen toteuttamiseen

4.3.1

Käyttötalouden toteutuminen

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

100 Vaalit

Vuonna 2018 järjestetään presidentinvaalit ja todennäköisesti maakuntavaalit erikseen syksyllä. Tavoitteena on toteuttaa vaalit asianmukaisesti.

TOTEUTUMINEN 2018

Presidentinvaalien varsinainen vaalipäivä oli 28.1.2018 ja ennakkoäänestys oli 17.–23.1.2018. Äänioikeutettuja Suomen kansalaisia oli Siikaisissa 1234. Äänestysprosentti oli 68,1. Maakuntavaaleja ei järjestetty vuonna 2018.

200 Tilintarkastajat

Tarkastuslautakunnan toiminta perustuu kuntalakiin. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kunnan toiminnan tuloksellisuuden ja tavoitteiden sekä sisäisen valvonnan toteutumisen seuranta. Tarkastuslautakunta toimii itse laatimansa työohjelman mukaisesti. Tilintarkastusyhteisö on BDO.

TOTEUTUMINEN 2018

Tilintarkastusyhteisö on BDO. Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Tilintarkastusyhteisö kilpailutettiin 2018 vuoden loppupuolella. BDO valittiin kunnan tilintarkastusyhteisöksi vuosille 2019–2022.

300 Yleishallinto

Tehtäväalueen tilivelvollisia ovat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Tehtäväalueeseen kuuluvat kunnan talous- ja henkilöstöhallinto, yhteiset toimisto- ja asiakaspalvelutehtävät sekä luottamushenkilötoiminta. Lisäksi tehtäväalueeseen kuuluvat asiointipisteen palvelut, elinkeinotoimi, edustus ja viestintä.

Henkilöstö ja toimintatapa: Kunnan yleishallinnossa työskentelee kunnanjohtaja, kunnansihteeri, osastosihteeri, laskentasihteeri ja palveluneuvoja.

Palkanlaskennan tehtävät ostetaan SaTu Oy:ltä. Teknisen osaston osastosihteeri toimii myös yleishallinnon henkilöstöhallinnon ja asiakaspalvelun tukitehtävissä. IT-palvelut ostetaan yksityisyritykseltä. Kunnanvirastolla ja koululla on IT-tukihenkilöt. Velkaneuvonta ostetaan Karvian kunnalta, työterveyshuolto PoSan kautta Mehiläiseltä. Yritysneuvonnan palvelut ja kehittäminen on ostettu Pohjois-Satakunnan kehittämiskeskukselta. Palvelut ovat muutoksessa johtuen maakuntauudistuksesta. Kunta kuuluu Leader Pohjois-Satakunnan toiminta-alueeseen, mistä maksetaan kuntaraha-osuus EU-ohjelmakautteen ja rahoitukseen sidottuna. Kunta osallistuu valokuituverkoston rahoittamiseen Sunetin kautta. Kunta on Kuntaliiton, Kuntatyönantajien ja Satakuntaliiton jäsen.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Toteutetaan lainsäädännön muutosten edellyttämät toimet asiakirjahallinnossa; otetaan käyttöön sähköinen arkisto (eAMS) perinteisen arkiston täydentämiseksi sekä julkaitaan verkossa kokousasiakirjojen lisäksi viranhaltijapäätökset huomioiden tietosuoja. Toteutetaan toukokuussa 2018 voimaantulevan EU:n tietosuoja-asetuksen edellyttämät toimet tietoturvahallinnossa.	<ul style="list-style-type: none"> Kuntien yhteisen tehtäväluokituksen mukainen järjestelmä on otettu käyttöön asiakirjahallinnossa. Loppuvuodesta tehtiin päätös Kuntatoimiston päivittämisestä Tweb-versioon, joka täyttää sähköisen mukaiset vaatimukset Kunnanhallitus on hyväksynyt Siikaisten kunnan tietoturvapoliittikan.

<ul style="list-style-type: none"> • Talous- ja henkilöstöhallinto tuotetaan nykyiseen tapaan osittain ostopalveluna ja osittain omana toimintana. Valmistaudutaan kokonaisuudistukseen maakuntauudistuksen suuntaamalla tavalla ensisijaisesti Pohjois-Satakunnan seutukunnallisena ratkaisuna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kankaanpään päätettiin perustaa Kunta-Pron talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalveluiden yksikkö, johon myös Siikaisten kunnasta sovittiin siirtyväksi vanhoina työntekijöinä kaksi henkilöä 1.1.2019, jolloin palvelutuotanto käynnistyy. • Tukipalveluiden muutosta valmisteltiin erityisesti syksy 2018. • Lokakuussa täytettiin hallintopäällikön virkanimikkeellä tehtävä, johon yhdistettiin aiemman kunnansihteerin virkatehtävien lisäksi tukipalvelumuutokseen sidottuja talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviä.
<ul style="list-style-type: none"> • Viraston asiakaspalvelu toteutetaan joustavasti. Viraston varsinaiset aukioloajat sovitaan asiointipisteen palveluajoihin. Palveluita yhteen sovitaan kirjaston ja sosiaalihuollon palveluiden kanssa. Asiointipisteen toimintaa suunnataan maakuntauudistuksen edellytysten mukaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan hallinto ja kirjasto muuttivat entiselle terveysasemalle huhtikuussa. Paikka nimettiin Kunnantuvaksi. Kunnan hallintopalveluiden, asiointipisteen ja kirjaston lisäksi Kunnantuvalla palvelevat maaseutussihteerin, MHY ja Posan hammashoitola. • Yhteisten tilojen jakaminen, asiakaspalvelu ja työskentely ovat sujuneet uusissa tiloissa hyvin. • Entiselle virastolle jäivät vielä kuntouttava työtoiminta, arkisto, ICT-kalustoa ja tarpeellonta irtaimistoa. Näiden osalta ratkaisut tehdään vuoden 2019 aikana.
<ul style="list-style-type: none"> • Kunnan tiedotuslehden toimittamisessa painotetaan kesän Suvi-Siikainen lehteen, syksyn ja kevään toiminnoista tiedottaviin lehtiin sekä joulunumeroon. Ajankohtaista tiedottamista painotetaan verkkosivuille ja sosiaaliseen mediaan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntauutiset ja Suvi-Siikainen ilmestyivät suunnitellusti. Lehden aikataulutukseen vaikuttavat paino- ja postinjakeluaikataulut. Lehti ei toimi nopeana ajankohtaistiedotteena, mutta sen sijaan siinä kerrotaan kunnan toiminnoista /päätöksistä juttumuodossa laajemmin. • Kunnan Facebook sivu toimii ajankohtais- ja tapahtumatiedottamisessa hyvin. • Kunnan nettisivuilla on oleellinen tieto kunnasta ja päätöksenteosta, mutta yleistä tapahtumatiedottamista ei tätä kautta tällä hetkellä tehdä.
<ul style="list-style-type: none"> • Kuntamarkkinointia tehdään osallistumalla 1-2 messutapahtumaan vuoden aikana. Ollaan mukana Geopark-konseptin kehittämisessä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Siikaisten kunta osallistui Porin asuntomessuille Satakunnan yhteisosastolla. • Kuntamarkkinointia on tehty myös osallistumalla Satakunta hyvää kohdetta tapahtumaan. • Siikaisten kunnan yleis- ja matkailuesite päivitettiin ja se valmistui asuntomessuille. • Geopark-konseptin kehittämisessä edettiin hankehakemuksen jättämiseen Unescolle

	<p>sekä perustettiin yhdistys, jonka jäsen Siikaisten kunta on.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Hallinnoidaan Eteläpään alueen liikuntamahdollisuuksia kehittävä investointihanke, mikäli Leader -rahoitus hankkeelle saadaan. Uusiin hankkeisiin osallistumisesta kunnanhallitus päättää hankekohtaisesti. 	<ul style="list-style-type: none"> Hanke toteutettiin onnistuneesti. Eteläpään toteutettiin lasten motorikkaleikkiväline sekä ulkoilmakuntosali. Lisäksi uusittiin ja lisättiin latuväläistusta ja korjattiin latureittia turvallisemmaksi. Lisäksi ravattiin umpeenkasvaneita reittejä ja rantaa. Siikaisten Sisu ja Eteläpään mökkiyhdistys tekivät hankkeeseen talkootyötä. Hankinnat valmisteli ja työtä valvoi Siikaisten sivistystoimi.
<ul style="list-style-type: none"> Vapaamuotoista vuoropuhelua ja yhteistyötä yrittäjäjärjestön kanssa jatketaan säännöllisesti. Selvitetään varsinaisen yritysneuvonnan ja -kehittämisen palvelujen tuottamista pa huomioiden maakuntauudistuksen tuoma kasvupalvelujen järjestämisen muutos. 	<ul style="list-style-type: none"> Yritysneuvonnasta tehtiin ostopalvelusopimus Kankaanpään kaupungin kanssa. PSKK on ollut vielä yhtiönä olemassa, sen lopettamistoimia on tehty. Toistaiseksi omistajakunnille yhteisiä erilaisten kehittämishankkeiden osallistumismaksuja on rahoitettua yhtiön pesästä. Elinkeinojen kehittämisen talousarvio on toteutunut huomattavasti alhaisempana kuin aiemmin em. syystä ja koska Geopark-yhdistyksen perusrahoitusta maksetaan vasta vuodesta 2019 lähtien.
<ul style="list-style-type: none"> Kunta osallistuu aktiivisesti uuden maakuntahallinnon ja sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestelyjen muutosten valmisteluun. 	<ul style="list-style-type: none"> Sosiaali- ja terveyspalveluiden muutosvalmistelu on näyttäytynyt yksittäisten substanssitoimintamallien kehittämisenä. Kokonaisuuden organisoinnista ei ole keskusteltu kunnan kanssa vaan ilmeisesti on odotettu lainsäädännön edistymistä. Pohjois-Satakunnassa on aloitettu keskustelu palvelujen tuottamisen ja järjestämisen vaihtoehtoisista tavoista ja varaudutaan uudistuksen osittaiseen kariutumiseen.

330 Joukkoliikenne

Tehtäväalueen vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Tehtävänä on ollut maaseudun joukkoliikenteen tukeminen, jolla turvataan maaseudun asukkaiden liikkumismahdollisuuksia julkisilla kulkuvälineillä (seutulippu). Uusi liikennepalvelulaki tulee voimaan 1.7.2018, mutta lippujärjestelmien osalta laki tulee voimaan jo 1.1.2018. Viimeistään siirtymäajan päättyessä subventoidut lipputuotteet kuten seutulippu poistuvat nykymuotoisina markkinoilta. Julkista tukea niihin ei saa kohdistaa.

TOTEUTUMINEN 2018

Kunta on edelleen tukenut asukkaiden liikkumismahdollisuuksia seutulippujärjestelmällä, johon on saatu valtionosuutta. Järjestelmä jatkuu 2019 vuoden loppuun.

340 Työllistetyt

Tehtävän vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Kunta pyrkii työllistämään vaikeasti työllistyviä määrärahojen puitteissa. Ensisijaisesti kunta työllistää TE-hallinnon työllistämistukeen oikeutettuja henkilöitä. Kunnan maksuvelvoitelistalla olevia mahdollisimman työkykyisiä henkilöitä työllistetään omien määrärahojen rajoissa, mikäli TE-hallinnon määrärahoja ei saada. Määrärahalta työllistetään nuoria kunnalle kesätöihin, sekä maksetaan yrityksille kesätyöpaikkatukea. Ensisijainen tavoite on saada nuoret työllistymään yrityksiin kesätöihin. Määrärahaa voidaan käyttää oppisopimuskoulutuksen tukemiseen.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Kunnan työmarkkinatuen maksuosuudet pysyvät enintään nykytasolla.	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan työmarkkinatuen maksuosuudet laskivat edellisvuodesta noin viidenneksellä ollen nyt 26 000 euroa.
<ul style="list-style-type: none"> Kunta työllistää kesällä noin 20 nuorta todellisiin työtehtäviin tarpeen mukaan. Hakuihmoitus julkaistaan alkukeväällä.	<ul style="list-style-type: none"> Kunnan kesätyöpaikkaa haki 15 nuorta eli odotettua vähemmän. Toimipisteet työllistivät nuoria 2-4 viikoksi. Yritykset ja yhteisöt hakivat aiempaa enemmän työllistämistukea, mitä voidaan pitää myönteisenä kesätyöpaikkojen kokonaisuuden kannalta.

350 Maa- ja metsätilat

Tehtävän tilivelvollinen on kunnanhallitus ja kunnanjohtaja, vastuhenkilö on kunnanjohtaja. Elinvoimalautakunnan ja teknisen johtajan tehtävänä on maa- ja metsätilojen suunnitelman mukainen hoitaminen ja sen mukaiset hoitotoimet ja hakkuut. Kunnanhallitus päättää lautakunnan esityksestä suunnitelmasta ja puun myynnistä. Kunnan metsiä hoitaa ostopalvelusopimuksella yrittäjä. Puunmyyntitulot vaihtelevat hoito- ja hakkuukohteiden sekä puun hinnan mukaan. Myös sääolosuhteet vaikuttavat käytännön metsätöihin. Kunnan vaikean taloustilanteen vuoksi puunmyyntitulon toteutumiseen vähintään budjetoidulla tasolla kiinnitetään erityistä huomiota ja ostotarjouksia pyydetään ennakkoiden. Metsäomaisuuden tulevaisuuden hyödyntämismahdollisuuksia muutoinkin kuin perinteisenä puunmyyntinä edistetään, mm. haetaan virkistys- ja matkailualueille luomusertifiointi. Tehtäväalueeseen kuuluu myös tonttien myynti. Eteläpäässä on kaavoitettua tonttimaata, myös Heinijoen asuinalueen kaava valmistuu.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Metsien hoitosuunnitelma päivitetään syksyn 2017 päätöksen mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> Metsien hoitosuunnitelma on tehty vuosille 2018–2027. Suunnitelman laati MHY Karhu.
<ul style="list-style-type: none"> Hakkuu- ja hoitotyöt sekä puunmyyntipäätökset tehdään uuden suunnitelman mukaan sitä mukaa kun suunnitelma valmistuu. Eteläpään, Katselman ja Härkäniemen alueiden mahdollista luomusertifikaattia hyödynnetään kuntamarkkinoinnissa.	<ul style="list-style-type: none"> Ensimmäinen uuden suunnitelman mukainen tarjouspyyntö puunmyynnistä tehtiin loppuvuodesta 2018. Luomuvalvonnan haasteista on keskusteltu kesän Suomi-Areenan yhteydessä maa- ja metsätalousministerin luonnonvaroista vastaavan edustajan kanssa Kunnan kokemukset luomuun siirtymisestä ovat esillä luomuoppaassa, joka on laadittu

	Pohjois-Pohjanmaalla osana keruutuote-toiminnan ja luomukeruualueiden perustamisen edistämistyötä.
	<ul style="list-style-type: none"> • Uudessa kunnan markkinointiesitteessä tuodaan esiin kunnan luomumetsäalueet.
	<ul style="list-style-type: none"> • Härkäniemestä on myyty määrääla

360 Maaseututoimi

Maaseutupalvelut ostetaan Porin kaupungilta ja lomituspalvelut järjestää Honkajoen kunta. Molemmat toiminnot siirtynevät vuoden 2020 alusta maakuntaan, joten muutoksia toimintoihin ei ole tarkoituksenmukaista tehdä vuosina 2018 ja 2019.

TOTEUTUMINEN 2018

Maaseututoimen vastuualue hoitaa maatalouteen, maaseutuun ja maaseutuyrittämiseen liittyviä viranomais-, hallinto- ja kehittämistehtäviä. Maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävänä on panna täytäntöön Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan ja kansallisten tukien hallinnointiin liittyvät kunnille määrätyt tehtävät sekä hoitaa eläinten rekisteröintiin liittyvät tehtävät. Sopimuksen mukaan Porin kaupungin maaseutupalvelujen yhteistoiminta-alue vastasi Siikaisten kunnan maaseutuviranomaistehtävistä vuonna 2018. Henkilökohtaista maaseutuviranomaisen palvelua oli Siikaisten kunnassa saatavissa tiistaisin.

Maataloustukia haki vuonna 2018 yhteensä 85 maatilaa ja tukipäätöksiä tehtiin kunnan viljelijöille 488 kappaletta, tilojen lukumäärä väheni edellisestä vuodesta viidellä. Sähköisesti päätukihakemuksen teki 94 % tiloista. Peltoa oli viljelyssä 3429 ha ja keskipeltoala 40 ha/tila. Lypsykarjatiloja oli 15 kpl ja muita karjatiloja 7 kpl. Hukkakaurarekisterissä on 15 tilaa, joilla on hukkakauran saastuttamaa peltoa yhteensä 120 hehtaaria. Tukihakemukset on käsitelty Maaseutuviraston maksajavirastosopimuksen mukaisesti ja Porin kaupungin ympäristö- ja lupapalvelujen lautakunta on hyväksynyt Maaseutuvirastolle annetun vakuutuksen. Kaikki maksatukset tapahtuivat annettujen aikataulujen mukaan.

361 Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon tuottaa pääosin Satakunnan sairaanhoitopiiri. Asiakkaiden palvelujen yhteensovitus peruspalvelukuntayhtymän toimintojen kanssa vaikuttaa oleellisesti kustannuksiin. Sairaanhoitopiiri on vahvasti mukana Satakunnan maakuntauudistuksen valmistelussa. Kunnan tavoitteena on osallistua muutoksen valmisteluun ja varmistaa kuntalaisten erikoissairaanhoidon palvelut mahdollisimman laaja-alaisesti Satakunnassa jatkossakin.

TOTEUTUMINEN 2018

Erikoissairaanhoidon kustannukset alittuivat ennusteesta kolmatta vuotta peräkkäin. Palvelujen käytön vähenemiseen vaikuttavat peruspalveluiden toimivuus, väestön määrä ja sairastavuus. Vuoden 2018 ennakoitua pienemmät menot vaikuttavat merkittävästi tilinpäätöksen tulokseen. Sairaanhoitopiiri on aktiivisesti osallistunut sosiaali- ja terveyspalveluiden muutosten valmisteluun. Mikäli uudistus ei toteudu, lähivuosina tulossa on mittavia investointeja, jotka osaltaan vaikuttavat kunnan investointitoteumaan.

362 Sosiaali- ja terveystoimet

Sosiaali- ja terveystoimet tuottaa Pohjois-Satakunnan perusterveystoimintayhtymä. Vanhusterveystoimissa suuntaus avo- ja kevyempiin palvelumuotoihin jatkuu. Toimintayhtymä valmistautuu osaltaan maakuntauudistukseen, mikä vaikuttaa palvelujen järjestämisen ratkaisuihin. Kunta huomio perusterveystoimintayhtymän kiinteistöihin liittyvät tarpeet omassa toiminnassaan. Kunta edellyttää yhteistyötä kustannustehokasta ja tarvesidonnaista toimintaa kuluja alentamiseksi. Maakuntauudistuksen jälkeinen kunnan rahoitus on vahvasti sidoksissa sosiaali- ja terveystoimien menoihin.

Kunta ostaa kuntouttavan työtoiminnan järjestämispalvelun Posaita lisäpalveluna perusterveystoimintayhtymään. Tavoitteena on mielekkään toiminnan tarjoaminen viikoittain kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille sekä mahdollisuuksien mukaan jatkopolkujen luominen työhön, koulutukseen tai eläkkeelle.

TOTEUTUMINEN 2018

Siiikaisten sai palautusta Posaita 438 560 euroa. Kokonaiskustannus jäi alle 3,5 miljoonan kun ennakkoarvio oli 3,9 miljoonaa euroa. Vanhusterveystoimien tarve ja mm. lääkärikäynnit ja sairaalapäivät ovat vähentyneet merkittävästi. Vuoden 2018 alusta avoterveydenhuollon palvelut ovat toimineet entisen dementiayksikkö Niittyviljan tiloissa Metsätähden palvelukeskuksen yhteydessä.

Työmarkkinatuen kantaosuus on edelleen hieman laskenut ja yhteinen työntekijä Posan kanssa on koettu toimivaksi järjestelyksi.

Perhepalveluiden tuotealueella kustannukset nousivat runsas 10 000 euroa edellisvuodesta. Aikuishuoltopalveluissa kasvu oli 60 000 euroa.

Vanhusterveystoimien tuotealueella palveluiden tarve ja kustannukset supistuivat merkittävästi, yhteensä yli 330 000 euroa. Myös erityishuoltopalveluissa kulut vähenivät lähes 180 000 euroa. Ympäristöpalveluissa kustannukset supistuivat noin 1 000€ vuoteen 2016 verrattuna.

370 VSS-toiminta

Lakisääteinen väestönsuojelu ja poikkeusolojen varautumistoiminta.

TOTEUTUMINEN 2018

Kunnan viranhaltijat ovat osallistuneet koulutuksiin, mm. puolustusvoimat jatkoi viime vuonna alkunutta käytäntöä seutukunnallisista turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvistä ajankohtaistilaisuuksista. Varautuminen on ollut yksi keskeinen asia maakuntauudistuksen valmistelussa, jonka päävalmisteluvastuu on ollut pelastuslaitoksella. VSS – toimintaa Siiikaisten kunnassa on tukenut SPR:n Pärjätyään yhdessä – hanke, jonka keskeinen teema on koota vapaaehtoisvoimajoukkoja yhteisen arjen turvallisuuden, valmiuden ja varautumisen näkökulmasta.

Hyvinvointilautakunnan toimialueen tavoitteet talousarviovuodelle 2018

410 Sivistystoimen hallinto

Tilivelvoillisia ovat hyvinvointilautakunta ja sivistystoimenjohtaja. Tehtäväalueen vastuhenkilö on sivistystoimenjohtaja.

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on johtaa, valvoa ja kehittää hyvinvointilautakunnan aliaisten tehtäväalueiden toimintaa sekä huolehtia tehtäväalueiden tarpeellisesta yhteistyöstä ja resurssien tarkoituksenmukaisesta ja taloudellisesta käytöstä. Sivistystoimen hallinto vastaa hyvinvointilautakunnan käsittelemien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Sivistystoimen hallinto järjestää

keskitetyksi esi- ja perusopetuksen koulukuljetuspalvelut ja toteuttaa esi- ja perusopetusta koskevat valtionhallinnon tilastointitehtävät. Sivistystoimen hallinto hoitaa myös tarvittavia henkilöstöhallinnon tukitehtäviä.

Nuorisoneuvoston tehtäväkuva on kuvattu osana nuorisotyö-tehtäväaluetta ja kulttuuritoimikunnan tehtäväkuva on kuvattu osana kulttuuritoimen tehtäväaluetta. Vanhus- ja vammaisneuvosto -tehtäväalue (485) on siirtynyt hyvinvointilautakunnan alaisuuteen 1.6.2017 lukien. Se sisältää kustannuspaikat 4850 luottamustoimihallinto (vanhusneuvosto) ja 4851 Pohjois-Satakunnan vammaisneuvosto.

Henkilöstö

- osa-aikainen sivistystoimenjohtaja (14,48 %), jonka tehtävät on liitetty Siikaisten yhtenäiskoulun rehtorin tehtäviin
- osa-aikainen osastosihteeri (50 %), jonka tehtäviä hoitaa osa-aikainen palkkasihteeri.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Siikaisten kunnan uusi hallintosääntö otettiin käyttöön 1.6.2017. Sen seurauksena sivistyslautakunnan nimi muuttui hyvinvointilautakunnaksi. Muutoksen seurauksena hyvinvointilautakunnan vastuualueeseen liitettiin kulttuuritoimikunnan sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnat. Vuoden 2016 loppupuolella aloitti uutena toimielimenä nuorisoneuvosto. Vuoden 2018 sivistystoimen hallinnon toiminnallisena tavoitteena on edellä mainittujen toimikuntien ja neuvostojen toiminnan nivominen aktiiviseksi ja toimivaksi osaksi hyvinvointilautakunnan vastuualuetta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuritoimikunnan nimi muuttui talousarviovuoden aikana kulttuurityöryhmäksi. Sen toiminta on ollut aktiivista ja se on toteuttanut talousarviossa kulttuuripalvelujen tehtäväalueelle asetetut tavoitteet. Kulttuurityöryhmän sihteerinä toimi kirjastosihteeri ja sen kokousten pöytäkirjat vietiin hyvinvointilautakunnalle tiedoksi. • Vammais- ja vanhusneuvostot kokoontuivat säännöllisesti. • Nuorisoneuvoston toiminta on saatu vakiinutettua ja toimintaan on saatu mukaan innokkaita nuoria.
<ul style="list-style-type: none"> • Arvioinnin ja toiminnan kehittämisen pääpainopiste on kunnan taloudellisen kokonaistilanteen kehityksestä johtuen taloudellisuuden lisääminen ja kustannussäästöjen aikaansaaminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sivistystoimen hallinto on omalta osaltaan ollut mukana kunnan hallintopalvelujen sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen uudelleenjärjestelyjen valmistelussa. • Sivistystoimen hallinto on ollut mukana kehittämässä hyvinvointitoimialueen tehtäväalueiden välistä yhteistoimintaa, jolla on tavoiteltu mm. kustannussäästöjä.

420 Esi- ja perusopetus

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta ja rehtori. Tehtäväalueen vastuhenkilö on rehtori.

Perusopetuslain 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Perusopetus-tehtäväalueen yleisenä tehtävänä on tuottaa perusopetuslain ja muiden säädösten mukaiset esiopetuspalvelut ja vuosiluokkien 1 – 9 perusopetuspalvelut kunnassa.

Esiopetuksen toimitilat olivat lukuvuonna 2017 – 2018 Päiväkoti Pikku-Santran yhteydessä ja lukuvuonna 2018 – 2019 Siikaisten yhtenäiskoulun kiinteistössä. Perusopetuksen toimitilat olivat pääosin Siikaisten yhtenäiskoulun koulu kiinteistössä. Sekä esiopetuksessa että perusopetuksessa osa toimitiloista sijaitsee liikuntahallilla, ja lisäksi oppimisympäristöinä käytetään muita kunnan omistamia tarkoitukseen sopivia kiinteistöjä ja alueita.

Vuodesta 2018 lukien esiopetus on omana kustannuspaikkanaan mukana esi- ja perusopetus-tehtäväalueen talousarviossa. Tätä ennen se oli budjetoitu varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

Lukuvuoden 2018 – 2019 alusta lukien kouluun perustettiin erityisopetuksen ryhmä, joka on suunnattu kokonaan yksilöllistettyjen oppimistavoitteiden mukaisesti opiskeleville oppilaille.

Siikaisten kunta järjestää koululaisten aamutoimintaa ja iltapäivätoimintaa siten, että aamutoiminta järjestetään yhteistyössä Päiväkoti Pikku-Santran kanssa ja iltapäivätoiminta Siikaisten yhtenäiskoulun omana toimintana.

Henkilöstö lukuvuonna 2017 – 2018

- 1 rehtori, jonka tehtäviin on yhdistetty sivistystoimenjohtajan tehtävät
- 6 luokanopettajaa
- 3 aineenopettajaa
- 2 päätoimista tuntiopettajaa
- 1 sivutoiminen tuntiopettaja
- 2 erityisluokanopettajaa
- 2 koulunkäyntiavustajaa, joista toinen toimii myös koululaisten iltapäiväkerhon ohjaajana.

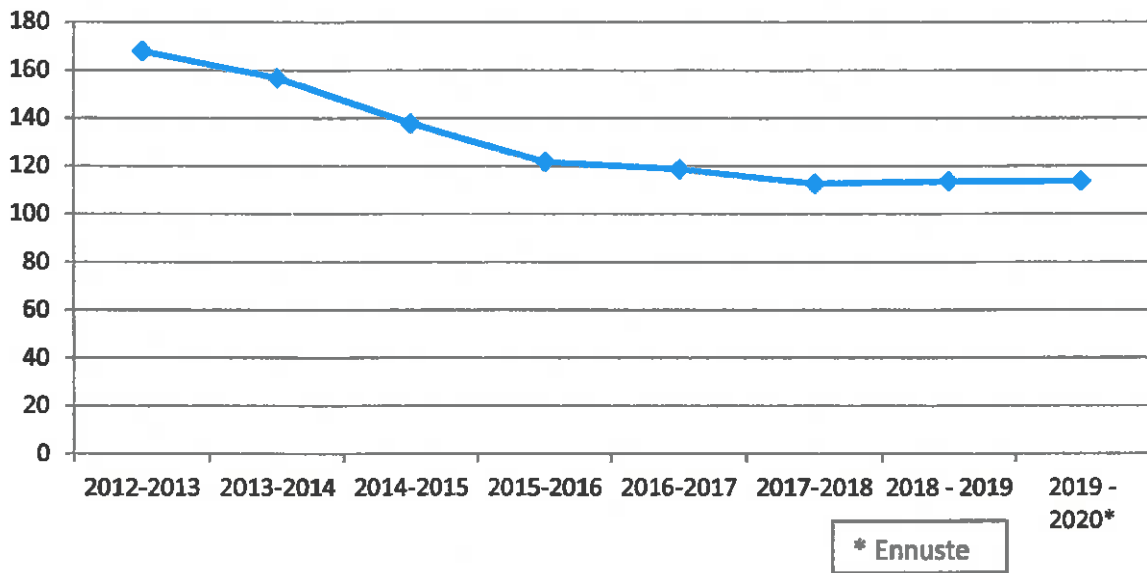
Henkilöstö lukuvuonna 2018 – 2019

- 1 rehtori, jonka tehtäviin on yhdistetty sivistystoimenjohtajan tehtävät
- 1 esikoulun opettaja
- 7 luokanopettajaa
- 1 lehtori
- 2 päätoimista tuntiopettajaa
- 2 erityisluokanopettajaa
- 5 koulunkäynninohjaajaa, joiden työaika on osoitettu myös varhaiskasvatukseen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan
- lisäksi koulussa on toiminut työllistämistuella palkattua henkilöstöä ja työssäoppimisjaksolla olevia opiskelijoita

Oppilasmäärä

Siikaisten yhtenäiskoulun oppilasmäärä laski voimakkaasti lukuvuodesta 2012 – 2013 lukuvuoteen 2015 – 2016. Tämän jälkeen lasku on hidastunut ja oppilasennusteen mukaan oppilasmäärän vakiintuu lähivuosina noin sataan oppilaaseen.

Perusopetuksen vuosiluokkien 1 - 9 oppilasmäärä 20.9. tilastointipäivänä

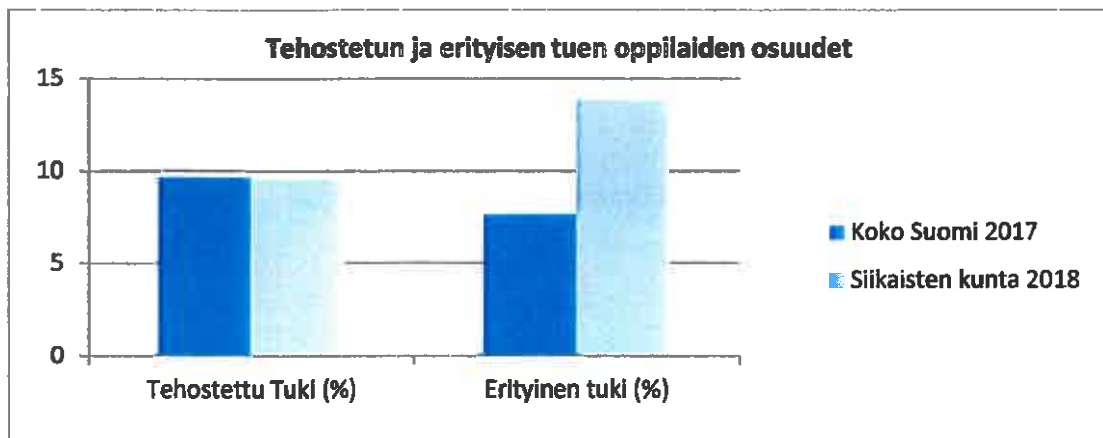

Opetustuntimäärän kehitys

Perusopetuksen kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Näin ollen koulun tunti-kehityksen ja tätä kautta henkilöstöressurssien oikea mitoittaminen on toiminnan tehokkuuden ja taloudellisuuden kannalta ensisijaisen tärkeää. Opetusryhmien muodostamiseen ja yhdysluokkien käyttöön vaikuttavat opetettava oppiaine, tukea tarvitsevien oppilaiden määrä sekä rinnakkaisten vuosiluokkien koot. Edellä mainitut tekijät huomioiden nykyistä laajempi yhdysluokkaopetuksen käyttö on Siikaisten yhtenäiskoulussa vaikeaa. Lukuvuonna 2018 – 2019 yhdysluokkaopetusta on käytetty taito- ja taideaineiden opetuksessa.

Kuntaliiton vuonna 2017 julkaiseman Kouluikkuna, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen kustannuskehitys vuonna 2015 -julkaisun mukaan vertailukuntien keskimääräiset ryhmäkoot vuonna 2015 seuraavia:

- vuosiluokat 1 – 6   16,9 oppilasta
- vuosiluokat 7 – 9   17,3 oppilasta

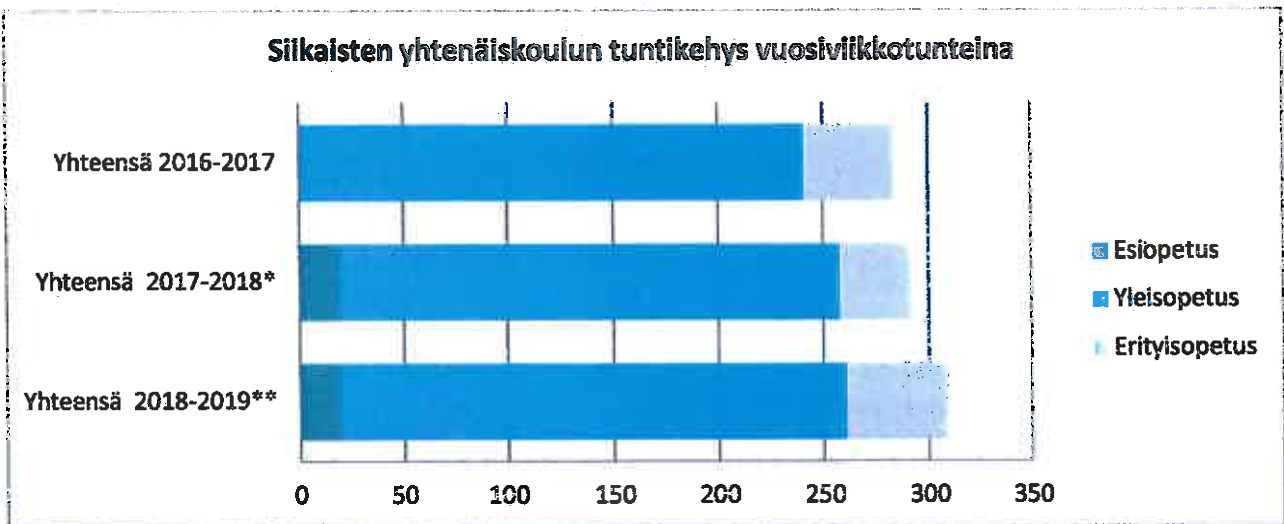
(Koko Suomen tiedot perustuvat Tilastokeskuksen keräämiin tietoihin.)

Siikaisten yhtenäiskoulussa tukipäätöksen saaneiden oppilaiden osuudet olivat viimeisenä virallisena tilastointipäivänä 20.9.2018 seuraavia:

- erityisen tuen päätös ja pidennetty oppivelvollisuus 5,2 prosentilla oppilaista,
- erityisen tuen päätös ilman pidennetyn oppivelvollisuuden 8,7 prosentilla oppilaista,
- erityisen tuen päätös yhteensä 13,9 prosentilla oppilaista,
- tehostetun tuen päätös 9,6 prosentilla oppilaista.

Näin ollen Siikaisten yhtenäiskoulussa tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrien voidaan katsoa olevan maan yleiseen keskiarvoon verrattuna lähes kaksinkertaiset.

Opetusresurssin mitoitusta voidaan seurata ja säädellä opetustuntien määrän ts. tuntikehyksen avulla. Alla on kuvaus Siikaisten yhtenäiskoulun tuntikehyksen kehitys viiden lukuvuoden ajalta.

Muut perusopetuksen kustannustekijät

Koulukuljetuksiin kuuluvat sekä kodin ja koulun väliset kuljetukset että muut oppilaskuljetukset. Ne ovat toinen Siikaisten kunnan perusopetuksen merkittävä kustannustekijä.

- Vuonna 2016 toteutettiin tilausliikenteenä ajettavien koulukuljetusten kilpailutus lukuvuodeksi 2016 – 2017. Kilpailutus sisälsi option sopimusten jatkamisesta myös tätä seuraaviksi kolmeksi lukuvuodeksi. Kilpailutuksessa keskimääräiset tarjoushinnat laskivat jonkin verran edellisen sopimuskauden sopimushinnoista. Lukuvuonna 2017 – 2018 kustannusten nousun mukainen sopimushintojen korotus on 1 prosentti edellisen sopimuskauden hinnoista. Lukuvuonna 2018 – 2019 sopimushintoja ei korotettu.
- Reittiliikennettä hyödyntävistä koulukuljetuksista Siikaisten kunta on solminut edellisten lukuvuosien tapaan lukuvuotta 2017 - 2018 koskevan sopimuksen Aaro E. Mäkelä Oy:n kanssa. Kustannukset nousivat 1.900 euroa edellisluvuodesta. Lukuvuonna 2018 – 2019 sopimushintoja ei korotettu edellisluvuodesta.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Koulun turvallisuuden kehittäminen uudistamalla koulun turvallisuussuunnitelma ja kouluttamalla henkilöstöä ja harjoittelemalla turvallisuuteen liittyviä taitoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Opetushenkilöstölle järjestettiin Ensiapu I -koulutus. • Koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelma uudistettiin koko opetushenkilöstön yhteistyönä. • Koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelma käytiin läpi henkilöstökoulutuksena opetus- ja kasvatushenkilöstön kanssa. • Turvallisuus- ja pelastussuunnitelman mukaista hätäpoistumista koulukiinteistöstä on harjoiteltu vuoden 2018 aikana.
<ul style="list-style-type: none"> • Uudistettavan tieto- ja viestintästrategian täytäntöönpano 	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistetun tieto- ja viestintästrategian mukaisesti <ul style="list-style-type: none"> - koulun ja liikuntahallin opetustiloihin rakennettiin langaton WiFi-verkko, - opettajille hankittiin henkilökohtaiset Chromebook-läppärit - opetuskäyttöön hankittiin 35 kappaletta Chromebook-läppäreitä, - opettajille on järjestetty veso- ja kiky-koulutuksena tietokoneiden ja ohjelmien opetuskäyttöön liittyvää täydennyskoulutusta, - oppilaiden tieto- ja viestintätekniisiin taitoihin liittyvät oppimistavoitteet on määritetty ja niiden soveltaminen käytännön opetustilanteisiin on käynnistetty.

440 Aikuiskoulutus

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta ja sivistystoimenjohtaja. Vastuhenkilö on sivistystoimenjohtaja. Aikuiskoulutuksen tehtäväalueelle kuuluvat kansalaisopistotoiminta sekä taiteen perusopetus. Kansalaisopistopalvelut ostetaan ostopalveluna Merikarvian kunnalta, joka ylläpitää Merikarvia-Siikaisten kansalaisopistoa. Se toimii Merikarvian seitsenjäsenisen opisto-kulttuurilautakunnan alaisuudessa. Jäsenistä kaksi nimeää Siikaisten kunta. Kansalaisopiston opetustuntimäärä on hieman yli 6.000 tuntia ja vajaa kolmannes opetuksesta järjestetään Siikaisissa.

Taiteen perusopetus hankitaan ostopalveluna siten, että Siikaisten kunnalla on viisi opiskelijapaikkaa Kankaanpään musiikkiopistossa ja lisäksi käsityötaiteen perusopetusta järjestetään Merikarvia-Siikaisten kansalaisopiston toimesta Siikaisissa. Kudonta-aseman toimintaa tuetaan subventiolla kudontapiiriläisten opintomaksuja.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Taiteen perusopetuksen toimintavolyymit ja toiminnan monipuolisuus pyritään säilyttämään nykyisellään. 	<ul style="list-style-type: none"> • Siikaisten kunnalla on 5 opiskelijapaikkaa Kankaanpään musiikkiopistossa, joista käytössä on tällä hetkellä 4.

	<ul style="list-style-type: none"> Lisäksi Merikarvia-Siikaisten kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta käsityötaitteessa. Opetuksen järjestämispaikka on Heikintalon kudonta-asema. Opetuksen opetustuntikiintiö on mukana kansalaisopiston opetustuntiresursseissa.
<ul style="list-style-type: none"> Kansalaisopistotoiminnan painopistealueeksi määritellään opetustuntien pitäminen noin 2.000 tunnissa ja toiminnan järjestämistä Siikaisissa ohjaavaksi Siikaisten kunnan kuntacsuudeksi asetetaan 30.000 euroa. 	<ul style="list-style-type: none"> Merikarvia-Siikaisten kansalaisopiston opetustuntimäärä on laskenut edellisvuodesta ja lasku on kohdistunut nimenomaan Merikarvialla järjestettyyn opetukseen. Tästä syystä Siikaisten kunnan maksuosuus toiminnan nettokustannuksista on kasvanut. Taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen olisi edellyttänyt, että Siikaisissa järjestettävää opetusta olisi vähennetty merkittävästi.

450 Kirjastotoimi

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta ja kirjastosihteeri. Tehtäväalueen vastuhenkilö on kirjastosihteeri.

Yleisten kirjasto- ja tietopaivelljen iakisääteisenä tavoitteena on edistää väestön yhtäisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvaimiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Kirjastotoiminnassa tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopaivelljen ja niiden sivistyksellisten sisältöjen kehittymistä.

Siikaisten kunnassa toimii yksi kunnan keskustassa sijaitseva kirjasto sekä yksi Leväsjoella sijaitseva lainausasema. Vuonna 2018 kunnanvirasto siirtyi entisen terveysaseman tiloihin, jotka nimettiin uudelleen Kunnantuvaksi. Samassa yhteydessä keskustassa sijaitseva kirjasto siirtyi Kunnantuvan yhteyteen.

Kirjastoon on keskitetty myyntipalveluna tehtävät asiakaskopioinnit sekä muita kunnan käteismyynnejä. Kirjastopalvelujen viimeinen valmis valtakunnallinen tilastointivuosi on vuosi 2017. Edellä mainittuja tilastoja voidaan hyödyntää toiminnan arvioimiseen.

Henkilöstö: kirjastosihteeri ja muun työn ohessa toimiva Leväsjoen lainausaseman hoitaja sovittua korvausta vastaan

Siikaisten kirjaston tilasto vuodelta 2018; vertailu koko Suomen vuoden 2017 tilastoon.

Lähde: Kirjastot.fi

	Siikainen	Koko Suomi
	2018	2017
Fyysiset käynnit / Asukasluku	4,6	9,15
Lainaaaja / Asukasluku %	27,1	35,46
Kokonaislainaus / Asukasluku	10,73	15,57
Toimintakulut asukasta kohti (€)	51,35	57,30

Henkilötyövuodet: Kirjaston palkkaamat / (Asukasluku / 1000)	0,79	0,72
Henkilöstökulut asukasta kohti (€)	33,19	30,19
Hankinnat / (Asukasluku / 1000)	335,05	332,03

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Uuden kirjastojärjestelmä Axiell Aurooran käyttöönotto ja koulutus. 	<ul style="list-style-type: none"> Axiell Aurooran käyttöönotto ja koulutus on tehty.
<ul style="list-style-type: none"> Lisätään koululaisten kirjastotuntemusta ja järjestetään kerran lukukaudessa kirjastokäytönopetusta jokaiselle vuosiluokalle tavanomaisten kirjastokäyntien lisäksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Koululaiset ovat vierailleet säännöllisesti kirjastossa. Alakoululaiset olivat mukana "Lukukoiran" vierailulla kirjastossa.
<ul style="list-style-type: none"> Kirjastoaineistohankinnat pidetään nykyisellä tasolla, eli kirjojen hankintaan varataan 9.000 € ja audiovisuaalisen materiaalin hankintaan 3.000 €. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjastoaineiston hankinnat pysyivät sovitulla tasolla.
<ul style="list-style-type: none"> Järjestetään kirjastossa määrärahojen puitteissa 1 - 2 yleisötapahtumaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Tavoite saavutettu; kirjastossa järjestettiin 10 tapahtumaa, jotka olivat Lukukoiran vierailu, jouluihin runoilta sekä lukupiirin koostumiset.

Kirjastotoimen järjestämät tapahtumat vuonna 2018

- Lukupiiri kokoontui 8 kertaa.
- "Lukukoira" vieraili kirjastossa (lasten lukemisharrastusta tukeva tapahtuma).
- Kirjaston runoillassa esiintyi Runomies Reijo Vähälä lausuen runoja. Päivällä hän esiintyi Siikaisten yhtenäiskoululla. Tapahtuma oli osa kirjaston ja koulun yhteistyötä.

460 Kulttuuritoimi

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta sivistystoimenjohtaja. Vastuuhenkilöitä ovat sivistystoimenjohtaja ja kirjastosihteeri.

Laissa kuntien kulttuuritoiminnasta kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Kunnan tehtävänä on myös järjestää kunnan asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Tulosalueeseen kuuluvat kulttuuripalvelut, avustukset, Siikaisten Päivät ja musiikkiopisto.

Kulttuuritoimen tehtäväalueella toimii erillinen kulttuuritoimikunta, jonka tehtävänä on

1. kunnan kulttuurielämän monipuolinen kehittäminen,
2. tapahtumien järjestäminen,
3. messuille ja markkinointitapahtumiin osallistuminen sekä
4. kunnan matkailuelinkeinojen kehittäminen yhdessä kunnassa toimivien matkailutoimijoiden kanssa.

Henkilöstö ja toiminnan järjestäminen

Siikaisten kunnalla ei ole varsinaisia kulttuuripaiveujen tuotannosta vastaavaa viranhaltijaa. Nykyisten johtavien viranhaltijoiden tehtäväkuvat ovat niin laajoja, ettei kulttuuripaiveujen tuotantovastuuta voida lisätä heidän tehtäviinsä. Lisäksi ongelmia aiheuttaa kulttuuripaiveujen sesonkiuonteisuus Siikaisissa, mikä tarkoittaa sitä, että kulttuuripaiveujen järjestämiseen liittyvät työtehtävät painottuvat keväaseen ja kesään. Edellä mainituista lähtökohdista on rakennettu toimintamalli, jonka mukaan suunnitteluvastuu kulttuuritarjonnasta on kulttuuriryhmällä, joilla ei ole viranhaltijaesittelijää. Kulttuuriryhmän sihteerinä toimii kirjastosihteer, joka huolehtii myös tiedonkulusta kulttuuritoimikunnan ja sivistystoimenjohtajan välillä. Kulttuuripaiveuihin liittyvät hankintapäätökset tekee hallintosäännössä määriteltyjen hankintarajojen mukaisesti joko sivistystoimenjohtaja tai kunnanjohtaja. Suurempien kulttuuritapahtumien järjestelyjä varten voidaan paikata ulkopuolista henkilökuntaa ja/tai ostaa järjestelyjä varten ostopaiveuja talousarvion asettamissa rajoissa.

Kulttuuritoimen tapahtumat vuonna 2018

- Siikaisten kulttuuritoimi oli mukana Siikainen Summer -konserttitapahtuman ja Siikaisten päivien järjestelyissä. Aikaisemmista vuosista poiketen edellä mainitut tapahtumat järjestettiin saman päivänä.
- Kulttuuritoimi järjesti laulaja ja kanteleensoittaja Ida Elinan ilta-konsertin Eteläpäässä. Päivällä hän esiintyi kulttuuritoimen ja koulun yhteistyötavoitteiden mukaisesti Siikaisten yhteiskoululla.
- Kulttuuritoimi järjesti Pori Organin urkukonsertin Siikaisten kirkossa
Kulttuuritoimi järjesti teatterimatkan Tampereelle Tampereen Työväen Teatteriin.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuripaiveuihin liittyen talousarviovuoden aikana pyritään tuottamaan yksi maakunnallisesti merkittävä kulttuuritapahtuma, joka on talousarviovuonna 2018 konserttitapahtuma.	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuripaiveut järjestivät jo perinteeksi muodostuneen Siikainen Summer -tapahtuman 8.6. Siikaisten Urheilukentällä, jossa esiintyjinä olivat Elias Kaskinen & Päivän Sankarit, Janna ja Real Tune Rocktet.
<ul style="list-style-type: none"> • Kunta on mukana yhdessä muiden toimijoiden kanssa Siikaistenpäivien järjestelyissä; Siikaisten Päiviä kehitetään entistä monipuolisemmaksi kotiseutujuhliaksi.	<ul style="list-style-type: none"> • Siikaisten päivä toteutettiin vuonna 2018 Siikainen Summer -tapahtuman yhteydessä, jolloin siitä saatiin aikaisempaa monipuolisempi ohjelmakokonaisuus.
<ul style="list-style-type: none"> • Kunta järjestää joko itse tai yhteistyössä muiden kanssa pienimuotoisia ostopaiveuluna toteutettavia pienempiä kulttuuritapahtumia. Niitä varten varataan määräraha ja niistä päätetään erikseen tapauskohtaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • Pienempiä kulttuuritapahtumia on järjestetty suunnitellusti.
<ul style="list-style-type: none"> • Kuntalaisten omaa kulttuurituotantoa tuetaan jakamalla kulttuuriavustuksia talousarviossa määritellyn määrärahan mukaisesti. Vuonna 2018 tarkoitusta varten varataan 2.100 euron määräraha.	<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuriavustukset jaettiin hyvinvointilautakunnan päätöksen mukaisesti ko. avustusta hakeneille.

470 Liikunta ja ulkoilu

Tilivelvollisia ovat hyvinvointilautakunta, vapaa-aikasihteeri ja tehtäväalueen vastuhenkilö on vapaa-aikasihteeri.

Kuntien liikuntapalveluihin kuuluvat tehtävät perustuvat liikuntalakiin. Sen mukaan valtion ja kuntien tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunta-laisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Siikaisten kunnassa liikuntapalveluiden pääpaino on yleisten toimintaedellytysten luomisessa liikunnalle. Tämä pitää sisällään sekä liikuntapaikkojen ylläpidon että kolmannen sektorin toimijoiden avustamisen.

Siikaisten kunta ylläpitää tällä hetkellä seuraavia liikuntapaikkoja:

- liikuntahalli (sis. liikuntasalin ja kuntosalin)
- koulun juhlasali
- urheilukenttä (sis. yleisurheilun suorituspaikat ja numikentän)
- pesäpallokenttä
- 2 tenniskenttää
- 2 jääkiekkokaukaloa
- Eteläpään alueella sijaitseva pururata, josta talvisin ylläpidettävää valaistua latuosuutta on 3 kilometriä
- Eteläpäässä sijaitsevat frisbeegolfrata ja minigolfrata
- keskustasta sivukylille lähtevät ladut erillisen suunnitelman mukaan (yht. noin 50 kilometriä)

Henkilöstö: vapaa-aikasihteeri, ulkoilualueiden hoitotyössä voidaan käyttää tilapäistä henkilöstöä.

Liikunta ja ulkoilu -tehtäväalueen toimintatilasto

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liikuntatapahtumia	17	15	14	14	16	16
Osallistujamäärä tapahtumiin	13.462	12.754	12.782	11.660	11.685	11.987
Liikuntahallin kävijämäärät	480	411	414	419	455	427

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapaikkojen ylläpito nykyisen tasoisina; tarvittaessa toisen tenniskentän ylläpidosta voidaan luopua	<ul style="list-style-type: none"> • Toisen tenniskentän ylläpidosta luovuttiin kesällä 2018.
<ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapaikkojen ylläpito nykyisen tasoisina; latujen ylläpitoa priorisoidaan tarvittaessa käyttöasteen mukaan (Korkein käyttöaste on Eteläpäässä olevilla laduilla.)	<ul style="list-style-type: none"> • Latuverkkoon ei ole tarvinnut tehdä muutoksia vuonna 2018.
<ul style="list-style-type: none"> • Liikuntapaikkojen ylläpito nykyisen tasoisina;	<ul style="list-style-type: none"> • Kuntosalin laitteita uusittiin ja kuntosalille

jatketaan liikuntahallin toiminnan kehittämistä uusimalla kuntosalin laitteet investointihankkeena	hankittiin uusia laitteita investointihankkeena. Osa tilatuista laitteista toimitetaan vuoden 2019 puolella.
• Eteläpään alueen kehittäminen, kuntalaisten ja matkailijoiden liikunta-, ulkoilu- virkistysmahdollisuuksien parantaminen (esim. kuntoradan lisälenkin valaistus, ulkokuntosalialue, lasten leikkialue).	• Eteläpään alueelle toteutettiin Leader-hankkeena Lisää liikettä Siikaisiin -hanke, jonka puitteissa raivattiin ja siistittiin Eteläpään aluetta, uusittiin pururadan valaistus ja valaistiin pururadan lisälenkki sekä rakennettiin alueelle lasten leikkialue, ulkovoimailualue ja Beach Volley -kenttä.

480 Nuorisotyö

Tiivselvöllisiä ovat hyvinvointilautakunta ja vapaa-aikasihteeri, tehtäväalueen vastuhenkilö on vapaa-aikasihteeri.

Kuntien nuorisotyön ja -politiikan toteuttamisesta säädetään nuorisolaissa. Sen mukaan nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, nuorisoyhdistykset ja muut nuorisotyötä tekevät järjestöt. Nuorisotyön palveluja voidaan tuottaa myös alueellisesti kuntien yhteistyönä.

Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoimintaa, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.

Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten sekä yhteistyönä nuorten, nuorisoyhdistysten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Nuorisotoimi on mukana seudullisessa yhteistyössä Etsivän nuorisotyössä (Kankaanpää).

Vuoden 2016 lopulla Siikaisten kunnassa aloitti toimintansa Nuorisoneuvosto, jonka hallintosäännön mukaisena tehtävänä on

1. edistää nuorten hyvinvointia kehittämällä nuorille suunnattuja vapaa-ajanpalveluja ja parantamalla nuorten vaikuttamismahdollisuuksia,
2. järjestää erilaisia päihdeettömiä tapahtumia nuorille ja osallistua kunnassa tehtäviin nuoriin vaikuttavien päätösten tekoon,
3. tukea omalla toiminnallaan nuorisotyötä,
4. tehdä tarvittaessa aloitteita ja kannustaa tällä tavalla myös kaikkia muita nuoria osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin.

Henkilöstö: vapaa-aikasihteeri, nuorisotilojen valvonnassa voidaan käyttää tilapäistä henkilöstöä.

Nuorisotyö-tehtäväalueen toimintatilasto

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Tapahtumia	38	35	42	35	32	34
Osallistujamäärä	464	398	365	289	130	155

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Nuorisoneuvoston toiminnan kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Nuorisoneuvosto kokoontui vuonna 2018 kolme kertaa. Toiminta on saatu vakiinnutettua ja toimintansa on aloittanut jo kolmas nuorisoneuvoston kokoonpano.
<ul style="list-style-type: none"> Nuorisotilatoiminnan organisointi nuorten tarpeita vastaavaksi; nuorisotilojen vuokraa ja ohjaajien henkilöstökuluja varten on varattu määräraha. 	<ul style="list-style-type: none"> Nuorisotilat muutettu liikuntahallin yhteyteen ja nuorisoneuvoston toiveen mukaisesti vuokraan varattu määräraha on siirretty nuorisolle kohdistuviin tapahtumiin.
<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan koulu yhteistyötä ja seurakunnan kanssa tehtävää yhteistyötä. 	<ul style="list-style-type: none"> Pakkatoiminta ja etsivä nuorisotyö ovat tehneet yhteistyötä yhtenäiskoulun kanssa. Seurakunnan kanssa ei ole ollut yhteistyötä.
<ul style="list-style-type: none"> Osallistutaan paikallisten alkoholihaittojen torjuntaan tähtäävään Pakka-toimintaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Siikaisten kunta on osallistunut suunnitellusti Pakka-toimintaan. Toiminnan puitteissa on mm. järjestetty alkoholin koeostotestauksia sekä järjestetty koululla informaatiotilaisuuksia.
<ul style="list-style-type: none"> Kesäkerhotoiminnan jatkaminen ja kehittäminen; toimintakausi koulun päättymisestä kesäkuun loppuun 	<ul style="list-style-type: none"> Kesäkerhotoimintaa järjestettiin vuonna 2018 kesäkuun ajan. Ohjaajina toimivat koulunkäynninohjaajat ja apuohjaajina kunnan kesätyöllistetyt työntekijät. Toimintaa varten saatiin valtion hankerahoitusta 1.850 euroa.

485 Vanhus- ja vammaisneuvosto

Uuden hallintosäännön mukaan vammaisneuvoston tehtävänä on

1. edistää perusoikeuksien toteutumista kaikissa tilanteissa, vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallistumista yhteiskunnan toimintaan täysivaltaisena jäsenenä,
2. kiinnittää huomiota esteettömään tiedonsaantiin, rakentamiseen ja liikenteeseen sekä toimintaympäristön että yleisten palvelujen saavutettavuuteen ja hyvään käytettävyyteen,
3. seurata sekä yleisen että erityislainsäädännön kehittymisen vaikutuksia vammaisten henkilöiden tarvitsemiin palveluihin,
4. pyrkiä vaikuttamaan kunnan toimintatapoihin toteuttaa voimassa olevaa lainsäädäntöä tarkoituksenmukaisesti.

Vastaavasti uuden hallintosäännön mukaan vanhusneuvoston tehtävänä on

1. tutustua kunnan vanhuspalveluihin,
2. olla mukana laatimassa, seuraamassa ja arvioimassa ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmaa ja sen toteutumista,
3. seurata vanhuspalveluiden laatua ja riittävyttä kuuntelemalla vanhuksia ja vanhustyöntekijöitä,
4. seurata vanhusväestön tarpeita ja niitä vastaavaa palvelutoimintaa,
5. tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja kunnan viranomaisille vanhuksia koskevissa asioissa,
6. lisätä vanhusten ja heitä edustavien viranomaisten yhteistoimintaa, edistää vanhusten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa heitä koskevaan päätöksentekoon,

7. vaikuttaa ympäristön ja liikenteen suunnitteluun ja toteutukseen vanhusten näkökulmasta,
8. tiedottaa vanhuksia koskevista asioista,
9. edistää vuorovaikutusta eri sukupolvien välillä,
10. laatia vuosittain toimistaan toimintasuunnitelma ja toimintakertomus.

Vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto ovat lakisääteisiä toimielimiä, joiden toiminta on järjestetty seudullisena yhteistyönä. Vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston toiminnan kautta Siikasten kunta mahdollistaa niiden edustamien väestöryhmien edunvalvonnan ja vaikutusmahdollisuudet julkishallinnolliseen päätöksentekoon.

Siikaisten kunta on mukana seudullisen vammaisneuvoston toiminnassa. Siikaisten kunnan edustajana toimii Sari Starck. Vammaisneuvosto on kokoontunut säännöllisesti. Vuonna 2018 joillakin jäsenkunnilla on ollut ongelmia saada edustajaa vammaisneuvostoon ja myös järjestäytymisessä on ollut jonkin verran haasteita.

Vanhusneuvostossa Siikaisten kunnan edustajana toimii vapaa-aikasihteeri Taisto Salo. Vanhusneuvosto on kokoontunut säännöllisesti vuoden 2018 aikana.

490 Varhaiskasvatus

Tiivelvevöllisiä ovat hyvinvointilautakunta ja päivähoitojohtaja ja tehtäväalueen vastuuhenkilö on päivähoitojohtaja.

Varhaiskasvatustlain mukaan kunnan on huolehdittava lasten päivähoitojärjestämisestä asukkailleen sisällöltään sellaisena ja siinä laajuudessa kuin edellä mainitussa laissa säädetään. Varhaiskasvatustlain takaa vanhemmille oikeuden saada lapselleen päivähoitopaikan. Lapsella on myös oikeus varhaiskasvatukseen valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Perusopetuslain velvoittaa kunnat järjestämään alueellaan asuville lapsille oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Siikaisten kunnassa päivähoitopalvelut järjestetään keskitetysti Päiväkoti Pikku-Santrassa. Esiopetus on siirretty perusopetuksen alaisuuteen lukuvuoden 2017 – 2018 alusta. Esiopetusta järjestetään pääosin päiväkodilla olevissa toimintatiloissa.

Jos kunnassa järjestetään yksityistä päivähoitoa, joka tukee alueellista päivähoitopalvelujen saattavuutta, sitä tuetaan yksityisen hoidon kuntalisällä erikseen päätettävällä tavalla. Kuntalisä voidaan maksaa esimerkiksi palvelusetelien muodossa. Erityistapauksissa päivähoitopalvelua voidaan ostaa ostopalveluna muista kunnista. Edellä mainittuja erityistapauksia ovat mm. sosiaalisin perustein järjestetyt päivähoitopalvelut sekä päiväkodin kesäajan aukiolojärjestelyt. Pelkkä vanhempien työpaikkojen sijaitseminen naapurikunnassa ei riitä päivähoitojärjestämiseen ostopalveluna toisesta kunnasta.

Lasten päivähoitoon kuljettamisen aiheuttamia pitkiä lisäajoja työhön tai opiskelupaikalle kompensoidaan päivähoitomaksujen alennuksilla.

Henkilöstön säädöksen mukaiset hoitosuhteet:

- Alle 3-vuotiaiden ryhmä; yksi kasvatushenkilökuntaan kuuluva neljää kokopäiväistä lasta kohti
- 3 – 6-vuotiaiden ryhmä; yksi kasvatushenkilökuntaan kuuluva kahdeksaa kokopäivähoitossa olevaa lasta kohti ja yksi kasvatushenkilökuntaan kuuluva kolmeatoista tilapäisessä hoidossa olevaa lasta kohti.
- Edellä mainitut suhdeluvut voivat ylittyä tilapäisesti.

Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä ja henkilöstötarve 1.12.2018 tilanteen mukaan

	ALLE 3-VUOTIAIDEN VARHAISKASVATUSRYHMÄ			3 – 5 -VUOTIAIDEN VARHAISKASVATUSRYHMÄ			Henkilöstömitoitus
	1-vuotiaat ja sitä nuoremmat	2-vuotiaat ja 3-vuotiaat	Henkilöstömitoitus	3-vuotiaat	4-vuotiaat	5-vuotiaat	
Kokopäivähoito	4	5	-	3	8	5	2
Osapäivähoito			-		1	-	0,1
YHT.	2	8	3	3	9	5	2,1

*Päiväkodin henkilöstömitoituksen tulee olla riittävä koko päiväkodin aukioloajan, eli klo 6.00 – 17.00.

Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus ja koululaisten aamutoiminta klo 6.00 – 7.00 järjestetään päiväkodilla koulun ja päiväkodin yhteistyönä. Koulutyön keskeytysajan sekä vuorovarhaiskasvatuksen järjestelystä päätetään tilanteen mukaan erikseen.

Henkilöstösuunnitelma toimintakaudella 2017 – 2018

- sivistystoimenjohtaja, jonka tehtäviin on liitetty varhaiskasvatuksen tehtäväalueen johtajan tehtävät
- päivähoidon johtaja, joka toimii päiväkodin johtajana ja lastentarhanopettajana
- 2 lastentarhanopettajaa, joista toinen toimii myös erityislastentarhanopettajana
- 2 lastenhoitajaa
- 1 päiväkotiapuvustaja-laitoshuoltaja
- määräraikaista henkilöstöä tarvittaessa (henkilöstön ja hoidettavien suhteen niin edellyttäessä)

Henkilöstösuunnitelma toimintakaudella 2018 – 2019

- 1 päivähoidon johtaja
- 2 lastentarhanopettajaa, joista toinen toimii myös erityislastentarhanopettajana
- 2 lastenhoitajaa
- 1 päiväkotiapulainen-laitoshuoltaja
- 1 työllistetty (LaNu)
- määräraikaista henkilöstöä tarvittaessa (henkilöstön ja hoidettavien suhteen niin edellyttäessä)
- koulun koulunkäynninohjaajien työajasta osa on osoitettu varhaiskasvatuksen tehtäviin

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstön mitoittaminen ja sijoittamisen suunnittelu tehokkaasti niin, että päivähoitole asetetut tavoitteet ja kriteerit voidaan saavuttaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstömitoitukseen ja henkilöstöresurssien suunnitteluun on kiinnitetty vuonna 2018 erityistä huomiota. Toimintakaudella 2018 – 2019 sivistysjohtaja on osallistunut varhaiskasvatuksen hallinnollisten tehtävien hoitamiseen ja päiväkodin johtajan työaika on osoitettu aikaisempaa enemmän varhaiskasvatusryhmässä työskentelyyn. Lisäksi koulun koulunkäynninohjaajien työaika on osoitettu varhaiskasvatukseen, jolloin erityisesti aukioloaikojen alku- ja loppupäihin on voitu osoittaa riittävästi henkilöstöä.
<ul style="list-style-type: none"> 1 – 3-vuotiaiden ryhmän lasten valmiuksien saaminen sellaiselle tasolle, että olisivat kypsempiä siirtymään 3 – 5-vuotiaiden ryhmään täytettyään 3 vuotta. 	<ul style="list-style-type: none"> Osa saavuttanut riittäviä valmiuksia ja kolme heistä siirtyi isompien ryhmään vuoden alusta.
<ul style="list-style-type: none"> Ennaltaehkäistä kiusaamista ja edesauttaa hyvän ryhmähengen muodostumista. 	<ul style="list-style-type: none"> Kiusaaminen on melko vähäistä. Aina jotakin kahinaa tulee, kun ryhmässä paljon pieniä omaa etua tavoittelevia ja malttamattomia keskenkasvuisia lapsia, jotka yrittävät harjoitella yhdessä olemista varsin monenlaisista lähtökohdista. Lapset kuitenkin pääsääntöisesti tulevat hyvin toimeen keskenään.
<ul style="list-style-type: none"> Turvallisen ja terveellisen toimintaympäristön varmistaminen (laitteet ja välineet sisä- ja ulkotiloissa, riittävä määrä henkilökuntaa joka tilanteessa). 	<ul style="list-style-type: none"> Henkilökuntaa on ollut välillä jopa liikaakin, mutta parempi niin. Laitteet ja välineet alkuperäiset. Keinuja uusittu pienimpien lasten käyttöön paremmin soveltuviksi.
<ul style="list-style-type: none"> Siikaisten kunnassa ei ole toistaiseksi rajattu subjektiivista päivähoito-oikeutta. Päivähoitopalvelujen käyttöön liittyen neuvotellaan perheiden kanssa mahdollisuuksista sovittaa päivähoiton tarve ja päivähoitopalvelut mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Tarvittaessa päivähoito-oikeuden rajaaminen säästöjen mahdollistamalla tavalla otetaan uudestaan käsittelyyn. 	<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatustalvet olivat vuonna 2018 maksuttomia, mutta lapsen subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen rajattiin 20 tuntiin viikossa. Varhaiskasvatuksen ostopalveluja ei hankittu vuonna 2018.
<ul style="list-style-type: none"> Varhaiskasvatuksen toteuttamista ja järjestämistä ohjaavien suunnitelmien hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa ja ohjauksessa. 	<ul style="list-style-type: none"> Uusien varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukainen paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan paikallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa määrittelyllä tavalla. Toimintaa ohjaavat hyvinvointilautakunnan hyväksymät toimintakaussuunnitelmat sekä henkilöstön toimesta varhaiskasvatusryhmittäin laadittavat viikko- ja päiväsuunnitelmat.

Elinvoimalautakunnan toimialueen tavoitteet talousarviovuodelle 2018

510 Teknisen toimen hallinto

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja

Tehtävänä on elinvoimalautakunnan kokousasioiden valmistelu ja toimeenpano. Kunnan tielautakunnan tehtävät ovat hallitusohjelman lakiuudistuksen jälkeen siirtymässä Maanmittauslaitokselle.

Henkilöstö: tekninen johtaja (47,15 %) ja osastosihteeri (100 %) Tekninen toimi käyttää kuntouttavia työntekijöitä ja tukityöllistettyjä eri tehtävissä.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Talouden hallinta	<ul style="list-style-type: none"> Talouden seuranta on tehty neljännesvuosittain ja lähettämällä talousarvion toteumaportti sähköpostilla elinvoimalautakunnan jäsenille Teknisen osaston osastosihteeri toimii myös yleishallinnon palkkayhdyshenkilönä, mutta hänen palkkansa kohdistuu kokonaan teknisen hallinnon menokohtaan
<ul style="list-style-type: none"> Elinvoimalautakunta kokoontuu 7 kertaa vuodessa ja lautakunnan jaosto kokoontuu elinkeinotoiminnan asioissa tilanteen mukaan vierailen mm. yrityksissä	<ul style="list-style-type: none"> Elinvoimalautakunta kokoontui 9 kertaa Lautakunnan jaosto järjesti yrittäjille keskusteluilian Katselmankalliolla

520 Kiinteistötoimi

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja

Tekninen toimi hoitaa kunnan vuokra-asuntojen vuokrauksen ja huoneistojen kunnossapidon. Muita tiloja ovat Heikintalon rakennukset. Määrärahoista suurin osa menee lämmitykseen, sähkөөn ja rakennusten ulkoalueiden kunnossapitoon. Piha-alueiden auraukset ja hiekoitukset teetetään ostopalveluna urakoitsijalla. Asuntoja on 51 kpl, joista vuokrattuna syksyllä 37 kpl.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Vuokra-asuntojen vuokrausasteen pitäminen 80 %	<ul style="list-style-type: none"> Asuntojen vuokrausaste vuodenvaihteessa on 75 % Kaksi osakehuoneistoa on myynnissä ja näissä ei ole vuokralaisia
<ul style="list-style-type: none"> Vuokralaisten vaihtuessa pyritään huoneistoissa tekemään välttämätön pintamaalaus ennen seuraavaa vuokralaista	<ul style="list-style-type: none"> Vuoden aikana on yksi asunto remontoitu vuokralaisten vaihduttua
<ul style="list-style-type: none"> Vuokran pitäminen kohtuullisena, huomioiden valtakunnallisen indeksinousus	<ul style="list-style-type: none"> Vuokrankorotusta ei tehty vuoden aikana. Verrattuna naapurikuntiin vuokrat ovat lähes samalla tasolla.

530 Tilahallintapalvelut

Tilivelvollisia ovat elinvoimautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja

Tekninen toimi huolehtii kunnanviraston, peruspalvelukeskuksen, paloaseman, Metsätähden, päiväkodin, dementiaosaston, keittiön, kuistikoulun, yhtenäiskoulun ja liikuntahallin kunnossapidosta. Näiden rakennusten piha-alueiden auraukset ja hiekoitukset teetetään ostopalveluna urakoitsijalla.

Eteläpään matkailukeskuksen kiinteistöjen ylläpito yhdessä alueella toimivan yrittäjän kanssa.

Henkilöstö: kiinteistönhoitaja, 2 henkilöä

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistönhoidon päivystystoiminnan aloittaminen	<ul style="list-style-type: none"> Varallaolo aloitettiin vuoden alusta. Kiinteistöihin liittyvät vikapyynnöt ohjataan yhdessä vesilaitoksen varallaolorinkiin.
<ul style="list-style-type: none"> Käyttökustannusten pitäminen vuoden 2017 tasossa	<ul style="list-style-type: none"> Kustannusten osalta pysyttiin lähes samoissa lukemissa kuin vuonna 2017. Niittyvillan vuokralaisena on peruspalvelukeskus. Vanha terveysasema muutettiin Kunnantuvaksi kirjaston ja kunnanviraston toimintojen muodon jälkeen. Entinen kunnanvirasto on pitkälti tyhjentyne loppuvuoden 2018 aikana; kalustoa on siirretty/poistettu käytöstä, kunnan henkilöstö on siirtynyt Kunnantuvalle, rakennuksen ilmanvaihto on sammutettu ja siivous lopetettu. Edellä mainituin perustein on rakennuksen arvosta tehty lisäpoisto n.20 000 euroa v.2018 tilinpäätökseen. Kunnantuvan rakennuksessa toimii hammaslääkäri sekä Metsänhoitoyhdistys Karhu.
<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistökohtaisen energiatodistuksen laatimisen aloittaminen yhden kiinteistön osalta	<ul style="list-style-type: none"> Energiatodistusten laadinta tilattiin, mutta varsinainen työ tehdään pääosin vuoden 2019 aikana.

540 Liikenneväylät

Tilivelvollisia ovat elinvoimautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja.

Liikennealueisiin kuuluvat kaavatiet sekä yksityistieavustukset. Kaavateiden auraukset, hiekoitukset ja kesähoito teetetään ostopalveluna urakoitsijalla. Yksityistieavustuksia jaetaan vuosittain talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Kaavateitä 12,4 km, avustettavia yksityistieitä n. 117 km.

Tehtävänä on hoitaa ja pitää kunnossa asemakaava-alueen puistot, pitää yllä matonpesupaikkaa sekä valvoa sen käyttöä ja kerätä käyttömaksuja. Lisäksi pidetään yllä venelaituripaikkoja sekä valvotaan niiden käyttöä ja kerätään käyttömaksuja. Venelaituripaikkoja 18 kpl.

Matkailuun liittyvät kodat ja tuvat Eteläpäässä sekä Katselmassa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Hoitaa ja ylläpitää kaavatiet siten, että tietön kunto säilyy vähintään nykyisellä tasolla 	<ul style="list-style-type: none"> • Aurausurakoitsija ja traktoriurakoitsija huolehtivat oma-aloitteiset teiden auruksen, hiekoituksen ja lanauksen • Urakoitsijat kilpailutettiin kaudelle 2018–2019
<ul style="list-style-type: none"> • Yksityistieavustuksia jaetaan tiekunnille 	<ul style="list-style-type: none"> • Yksityisteiden jakoperusteita muutettiin siten, että avustus maksetaan vain tiekunnan tilille ja alle 100 euron avustuksia ei makseta
<ul style="list-style-type: none"> • Metsäisten puistoalueiden hoitaminen raivaamalla metsää risukoista 	<ul style="list-style-type: none"> • Työllistetyt henkilöt ovat raivanneet kunnan keskustassa puistoalueina olevia metsiä
<ul style="list-style-type: none"> • Ruohonleikkurien uusiminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Päältä ajettava ruohonleikkuri uusittiin
<ul style="list-style-type: none"> • Matkailun rakenteiden ylläpito yhdistysten kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Matkailuun liittyvistä rakenteista on sopimus yhdistysten kanssa, kunnan tuki yhdistyksille

550 Palvelujen myynti ja varastot

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja.

Huolehditaan teknisen osaston varasto- ja huoltotarpeesta.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Konekeskuksen konekanta vuokrataan ulkopuolisille tarpeen mukaan saaden vuokratuloja 	<ul style="list-style-type: none"> • Vuokrausta oli vähäisessä määrin telineiden osalta

555 Ruoka- ja puhtaanapalvelut

Tehtäväalueen tilivelvollisia ovat kunnanhallitus ja ruokapalveluesimies ja vastuhenkilö ruokapalveluesimies.

Keittiö tuottaa keskitetysti ja joustavasti kunnan ruokahuoltopalvelut sekä PoSan Siikasten alueella tarvitsemat ruokahuoltopalvelut. Ravintopalvelut vastaavat kunnan ruokapalveluiden järjestämisestä. Ruokapalveluiden toiminta-ajatuksena on tuottaa asiakkailleen maukasta ja ravitsevaa ruokaa ammattitaitoisen henkilökunnan avulla.

Henkilöstö ja toimintatapa: Keittiöllä on yhteensä viisi vakituista työntekijää; ruokapalveluesimies ja neljä keittäjää. Keittiö toimii myös tarvittavien työkokeilujen ja kuntouttavan työtoiminnan toimintaympäristönä.

Keskuskeittiö Metsätähdessä on valmistuskeittiö, joka on auki vuoden jokaisena päivänä. Pesula toimii keittiön yhteydessä työpajatyypisenä yksikkönä.

Keittiö valmistaa koko päivän ateriat Metsätähden vanhainkodin asukkaille. Päiväkoti Pikku-Santraan valmistetaan aamupala, lounas ja välipala. Päiväkotiin ruoka kuljetetaan vaunulla jaoteltuna kahteen paikkaan. Esikoululaiset ruokailevat ruokasalissa heti kun he aloittavat esikoulussa. Koululaisille valmistetaan lounas ja välipala. Tukeen oikeutetuille valmistetaan lounas ja he ruokailevat ruokasalissa. Kotipalvelun henkilökunta, Posan henkilökunta ja kunnan oma henkilökunta ruokailee satunnaisesti lounasaikaan. Keittiö valmistaa satunnaisesti myös erilaisia tarjottuja kahvi- ja muihin tilaisuuksiin.

- Metsätähden palvelukeskuksessa on asukkaita noin 25.
- Päiväkoti Pikku-Santrassa on lapsia 30 ja ohjaajia 6.
- Koululaisia on 129 sisältäen esikoulun ja opettajat 13 sekä ohjaajat 6 päivittäin
- Tukeen oikeutettuja käy päivittäin n. 2 henkilöä lounaalla
- Kotipalvelusta käy arkisin n.2 henkilöä päivittäin
- PoSan henkilökunta ruokailee satunnaisesti päivittäin

Ateriasuoritteet ja niiden kehitys 2013-2018

Vuosi	Koulu Eskarit	Päiväkoti ja Ryhmis	Ittis	Posa
2013	31636		550	12831
2014	24779		468	12567
2015	24732		399,50	11241
2016	24270,9		249,5	10980
2017	24700	9400	250	10900
2018	23718	7440		10720

Talousarvioita tehdessä lounasmäärät on arvioitu henkilömäärien ja edellisvuosien toteutumien mukaan. Koululaisten määrä on tasaisesti laskenut joka vuosi ja ensi vuosi on samansuuntainen. Myös PoSan vanhusten osuus on vähentynyt. Koulun ja päiväkodin luvuissa on mukana valvova henkilökunta. Päiväkodin, eskarin ja ryhmiksen lukuja ei ole erotettu 2013-2015. Keittiöllä on kokonaissuoritemäärä seuranta, joten erittelyt henkilöittäin puuttuvat keittiöltä.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Tuottaa aterioita kunnan eri yksiköille koulu, päiväkotit sekä PoSan laitos- ja avopalvelut. Kunnanhallituksen päätöksellä käytetään mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yksikön tehtäväkuvien ja työjärjestelyjen tarkastaminen toteutettiin ja sen pohjalta uusi keittiön toiminta-aika ja työvuorot on koettu hyväksi ja toimivaksi. Ruuan tuotannon osalta on pysytty aiemmassa volyymissä ja ruuan laadusta on pystytty pitämään kiinni. • Keittiö on edelleen ollut mukana maakunta-uudistuksen selvityksissä. Konkreettisia

	<p>päätöksiä toiminnan tulevaisuudesta tehtä- neen vuoden 2019 aikana.</p> <ul style="list-style-type: none"> Keittiön laitekanta ikääntyy, mikä näkyy isoissa korjauskuluissa. Uuden pikajäähdytyskaapin hankinta oli isoin kuluerä viime vuonna laitteiden osalta.
<ul style="list-style-type: none"> Tuotannonohjausjärjestelmä Aromi on otettu käyttöön 2016 vuoden alusta ja reseptiikka on saatu järjestelmään, raaka-aineiden hinnat sekä ravintoainetietojen järjestelmään on saatu, mutta tietojen päivittäminen on haaste. Laskutuksen ja annoksen hinta/henkilö saadaan järjestelmästä ja reseptiikan kautta pyritään vähentämään biojätteen määrää. 	<ul style="list-style-type: none"> Reseptiikka on saatu järjestelmään ja päivitys jatkuu ja kuuluu osana koko toimintaan sekä on koettu hyvänä asiana päivittäisessä toiminnassa. Aromi-järjestelmä toimii tukena hinnanmuodostukselle ja raaka-aineiden optimaaliselle tilaamiselle.

560 Jätehuolto

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja.

Porin jätehuoltojaosto hoitaa jätehuollon järjestämisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Kunnan alueella on hyötyjätepisteitä yhteiskäytössä 10 kpl, vaarallisen jätteen keräys ja SE-romun keräys yhteistyössä Kankaanpään Tekevien kanssa. Kunnan toimintana on maanläjitysalue ja risujen vastaanottoaika.

Henkilöstö: Kunnan teknisen toimen henkilöt huolehtivat yhteisten jätepisteiden huollosta keskustassa.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Keräyspisteiden siistinä pitäminen kunnan keskustan alueella ja valvonta väärinkäytösten osalta. 	<ul style="list-style-type: none"> Vanhalle puhdistamolle asennettu valvontakamera on vähentänyt väärinkäytöksiä.
<ul style="list-style-type: none"> Jakeiden siirtyminen tuottajavastuun piiriin siirtyminen saattaa vähentää jätepisteiden määrää. 	<ul style="list-style-type: none"> Porin jätehuolto ylläpitää jätepisteitä. Pisteiden määrä ei ole viime vuonna vähentynyt.

570 Energiahuolto

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja, vastuhenkilö on tekninen johtaja

Kunta omistaa kirkonkylän aluelämpölaitoksen ja -verkoston. Lämpöenergia ja aluelämpölaitoksen ylläpito ostetaan Siikaisten Puosuuskunnalta. Kunta laskuttaa verkostoon liittyneiltä asiakkailta kulutuksen mukaisen energian (kh:n vuosittain määrittämän taksan mukaisena).

Henkilöstö: kiinteistöhoitaja 10 %. Tuntikirjanpidon mukaan toteutuneet tunnit kirjataan kohteelle.

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Ostettu energia Mwh/v	3.562	3.600	3499	3730
Laskutettu energia Mwh/v	2.372,48	2.537,73	2559,40	2426,75
Keskimääräinen ostohinta	35,50	35,50	35,50	35,50
Kaukolämpölinja km	2,95	2,95	2,95	2,95
Hukkalämpö	33 %	29,5 %	26,85 %	34,9 %

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Hukkalämmön vähentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Verkoston vuoto korjattiin

580 Kaavoitus ja rakennusvalvonta

Tilivelvoittajia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja. Vastuhenkilö on tekninen johtaja.

Tehtävänä on kunnallisen kaavoituksen ajan tasalla pitäminen. Rakennusvalvonnan tehtävä on neuvoa ja valvoa rakennustoimintaa siten, että se tapahtuu annettujen lakien, asetusten ja määräysten mukaisesti hyvää rakennustapaa noudattaen.

Henkilöstö: Tekninen johtaja toimii rakennustarkastajana (palkkauksesta 50 %)

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Myönnetyt rakennusluvut	38	30	33	35
Poikkeamislupausunnot	2	4	7	4
Rakennustarkastajan katselmukset	59	46	46	50
Rakennusilmoitukset	18	20	19	12

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Mäkitalon ja Heinijoen asemakaavojen ehdotusvaihe ja hyväksyminen 	<ul style="list-style-type: none"> Mäkitalon asemakaava on hyväksytty. Heinijoen kaava on hyväksytty Rantayleiskaavan muutos Makkarajärven osalta on hyväksytty.
<ul style="list-style-type: none"> Rakennusrekisterin tietojen päivittäminen vastaamaan todellisuutta kiinteistöillä 	<ul style="list-style-type: none"> CGi:llä on tarjota tähän vertailua karttaohjelman ja kiinteistöveroluettelon osalta, mutta tätä ohjelmavertailua ei ole vielä hankittu.
<ul style="list-style-type: none"> Haetut rakennus- ja toimenpideluvat käsitellään kahden viikon kuluessa täydellisen lupahakemuksen vastaanottamisesta. 	<ul style="list-style-type: none"> Rakennuslupahakemukset on pystytty käsittelemään tavoitteen mukaisessa ajassa.
<ul style="list-style-type: none"> Lautakunnan poikkeamislupausunnot an- 	<ul style="list-style-type: none"> Poikkeamislupausunnot on pystytty käsit-

netaan puolentoista kuukauden kuluessa täydellisen lupahakemuksen vastaanottamisesta.	telemään tavoitteen mukaisessa ajassa <ul style="list-style-type: none"> • Poikkeamislupalausuntojen osalta hallintosäännössä tuli muutos, että tekninen johtaja antaa lausunnon kunnanhallitukselle.
<ul style="list-style-type: none"> • Lupasuunnitelmien taso nostetaan määräysten mukaiselle tasolle omakotitaloissa, lomasunnoissa ja isommissa rakennuksissa sekä katselmukset ja tarkastukset suoritetaan viikon kuluessa pyynnöstä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uusissa omakotitaloissa ja lomasunnoissa lupasuunnitelmien tavoitteeseen on päästy. • Katselmukset on pystytty tekemään tavoiteaikataulussa.

590 Palo- ja pelastustoimi

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja.

Pelastustoimen tehtävät on sopimusperusteisesti siirretty Satakunnan pelastuslaitoksen toiminnaksi.

Pelastuslaitos maksaa vuokraa kunnan omistamasta paloasemakiinteistöstä ja tämä vastaava summa peritään pelastustoimen menoina.

SIIKAISTEN VESIHUOLTOLAITOS TILINPÄÄTÖS 2018

600 Liikelaitokset

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja. Vastuuhenkilö on tekninen johtaja.

Vesihuoltolaitos tuottaa toiminta-alueensa vesihuoltopalvelut kunnan strategian mukaisesti. Henkilöstö: vesilaitoksenhoitaja.

Yhteisvedenottamot: Kernikanta I vedenottamo käsittää kaksi siiviläputkikaivoa ja Kernikanta II vedenottamo yhden kuilukaivon. Lisäksi järjestelmään kuuluu Tallikankaan laitos, jossa suoritetaan raakaveden kemiallinen käsittely sisältäen alkaloinnin. Runkovesijohto-yhteys on Kankaanpäästä, josta ostetaan vuosittain noin 600 m³ vuorokaudessa. Tehtävänä on toimittaa laatuvaatimukset täyttävää vettä Merikarvian ja Siikaisten vedenkäyttäjille.

Oma vesilaitos: Käsittää jakeluverkoston, johon tällä hetkellä sisältyy keskustaajaman lisäksi Otamon, Leväsjoen kyläkeskukset, Itäluoman, Krakan, Saarikosken, Venesjärven ja Hirvijärven sekä Leppijärven suunnan johtohaarat. Tehtävänä on jakaa vettä ja pitää jakeluverkosto asianmukaisessa kunnossa, sekä häiriön sattuessa turvata vedensaanti kuluttajille tilapäisjärjestelyin. Kuntastrategian mukaisesti huolletaan verkostoa säännöllisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> • Huoltaa ja ylläpitää verkostoa siihen liittyvine venttileineen ja mittareineen siten, että saatutetaan veden laadussa hyvät tulokset 	<ul style="list-style-type: none"> • Vesilaitoksen veden laatu on tutkimustulosten mukaan hyvää talousvettä.
<ul style="list-style-type: none"> • Kriisitilanteisiin varautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Varavoimakone hankittu aikaisemmin sekä 1000 litran vesisäiliö mahdollista veden ja-

	<ul style="list-style-type: none"> kelua varten. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys teki Vesihuolion varautumissuunnitelman
<ul style="list-style-type: none"> Korjataan vesivuodot viikon kuluessa havainnosta 	<ul style="list-style-type: none"> Runkovesivuotoja ei ollut Siikaisten kunnan puolella.
<ul style="list-style-type: none"> Venttiilien ja kaivojen paikkojen saattaminen sähköiselle kartalle 	<ul style="list-style-type: none"> Soveltuvasta karttaohjelmasta johtuen hanketta ei pystytty toteuttamaan yhdessä naapurikunnan kanssa. Vesilaitoksen verkosto tulee saattaa ensin vesilaitoksille tarkoitettuun karttaohjelmaan.

Viemärlaitos: Käsittää viemäriverkoston, jätevedenpumppaamot, jätevedenpuhdistamon sekä siihen liittyvän viranomaisseurannan.

Tehtävänä on huolehtia laitoksen alueella syntyvien jätevesien käsittelystä siten, että ne voidaan puhdistettuna laskea takaisin vesistöön. Jätevedet on johdettu käsiteltäväksi Merikarvialle 1.1.2010 lukien.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Merikarvialle johdetun jätevesimäärän pienentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Laskuttamaton jätevesimäärä on hieman alhaisempi edellisiin vuosiin verrattuna 48,7 %, joskin kesä ja syksy olivat hyvin kuivia
<ul style="list-style-type: none"> Kaivojen paikkojen saattaminen sähköiselle kartalle ja kaivokorttien laatiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Soveltuvasta karttaohjelmasta johtuen hanketta ei pystytty toteuttamaan yhdessä naapurikunnan kanssa Vesihuoltolaitoksen verkosto tulee saattaa ensin vesilaitoksille tarkoitettuun karttaohjelmaan

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
OMA VESILAITOS				
Pumpattu vesi keskim. m ³ /d	155,00	157,83	138,00	161,79
Pumpattu vesi m ³ /v	187.100	201.967	194.304	184.289
Ostettu vesi Kankaanpää m ³	186.884	202.932	199.253	194.778
Vesijohtolinjat km	126,86	126,86	126,86	126,96
Vesilaitos liittymiä	511	516	520	524
Vesilaitos kulutus m ³ /v	56.596	55.737	50.513	59.054

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
VIEMÄRILAITOS				
Pumppaamot kpl	15	15	15	15
Viemärit muoviputkea km	31,65	31,65	31,65	31,75
Johdettu jätevettä Merikarvialle m ³	72.128	59.888	55.369	42.502
Laskutettu jätevesi m ³	22.681	22.337	20.661	21.824
Laskuttamaton jätevesimäärä %	68,6	62,7	62,7	48,7
Viemärilaitos liittymiä	205	206	208	209

Hulevesi: Hulevesipumppaamo on toiminnassa keskustassa Leijonapuiston läheisyydessä.

INVESTOINNIT

Kunnan ja vesilaitoksen investoinnit on esitetty numero-osassa.

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLELLÄ 2018	%
100 Vaalit							
TOIMINTATUOTOT							
Tuet ja avustukset	0,00	7 600,00	0,00	7 600,00	2 714,80	-4 885,20	35,72
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0,00	7 600,00	0,00	7 600,00	2 714,80	-4 885,20	35,72
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 411,09	-9 645,00	0,00	-9 645,00	-3 973,76	5 671,24	41,20
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-504,73	-1 701,00	0,00	-1 701,00	-618,78	1 082,22	36,38
Muut henkilösivukulut	-73,12	-226,00	0,00	-226,00	-69,01	156,99	30,54
Palvelujen ostot	-356,43	-630,00	0,00	-630,00	-144,88	485,12	23,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-158,50	-70,00	0,00	-70,00	-32,86	37,14	46,94
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 503,87	-12 272,00	0,00	-12 272,00	-4 839,29	7 432,71	39,43
TOIMINTAKATE	-6 503,87	-4 672,00	0,00	-4 672,00	-2 124,49	2 547,51	45,47
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-4,41	-3,16			-1,46		
200 Tilintarkastajat							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-1 600,33	-2 000,00	0,00	-2 000,00	-1 880,00	120,00	94,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-11,42	-335,00	0,00	-335,00	0,00	335,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	-20,00	0,00	-20,00	0,00	20,00	0,00
Palvelujen ostot	-8 240,26	-9 200,00	0,00	-9 200,00	-7 058,69	2 141,31	76,72
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-54,97	-150,00	0,00	-150,00	0,00	150,00	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 906,98	-11 705,00	0,00	-11 705,00	-8 938,69	2 766,31	76,37
TOIMINTAKATE	-9 906,98	-11 705,00	0,00	-11 705,00	-8 938,69	2 766,31	76,37
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-5,71	-7,91			-6,13		
300 Yleishallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	40 871,28	26 153,00	0,00	26 153,00	49 623,44	23 470,44	189,74
Tuet ja avustukset	9 709,89	10 000,00	0,00	10 000,00	9 108,03	-891,97	91,08
Vuokratuotot	10 685,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	1 586,84	9 150,00	0,00	9 150,00	5,50	-9 144,50	0,06
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	62 853,57	45 303,00	0,00	45 303,00	58 736,97	13 433,97	129,65
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	42,58	30,63			40,26		

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLJELLÄ 2018	%
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-198 024,89	-223 494,00	0,00	-223 494,00	-210 183,57	13 310,43	94,04
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-52 342,20	-54 139,00	0,00	-54 139,00	-51 877,84	2 261,16	95,82
Muut henkilösivukulut	-2 298,15	-5 652,00	0,00	-5 652,00	-4 148,51	1 503,49	73,40
Palvelujen ostot	-307 809,15	-368 441,00	-148 317,00	-516 758,00	-366 214,63	150 543,37	70,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 321,70	-14 180,00	0,00	-14 180,00	-8 099,78	6 080,22	57,12
Avustukset	-20 706,73	-24 400,00	0,00	-24 400,00	-15 809,05	8 590,95	64,79
Vuokrat	-3 255,40	-10 500,00	0,00	-10 500,00	-4 383,34	6 116,66	41,75
Muut toimintakulut	-2 408,26	-100,00	0,00	-100,00	-1 932,55	-1 832,55	1 932,55
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-602 166,48	-700 906,00	-148 317,00	-849 223,00	-662 649,27	186 573,73	78,03
TOIMINTAKATE	-539 312,91	-655 603,00	-148 317,00	-803 920,00	-603 912,30	200 007,70	75,12
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-365,39	-443,27			-413,92		
320 Ruokapalveluyksikkö							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	328 468,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	67,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	328 536,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-156 300,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-35 704,92	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	-2 540,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-648,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-110 034,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut toimintakulut	-160,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-305 387,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKATE	23 148,47	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	15,68	0,00			0,00		

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLELLÄ 2018	%
330 Joukkoliikenne							
TOIMINTATUOTOT							
Tuet ja avustukset	1 250,00	0,00	0,00	0,00	1 324,20	1 324,20	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 250,00	0,00	0,00	0,00	1 324,20	1 324,20	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-2 360,33	0,00	0,00	0,00	-2 648,42	-2 648,42	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 360,33	0,00	0,00	0,00	-2 648,42	-2 648,42	0,00
TOIMINTAKATE	-1 110,33	0,00	0,00	0,00	-1 324,22	-1 324,22	0,00
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-0,75	0,00			-0,91		
340 Työllistetyt							
TOIMINTATUOTOT							
Tuet ja avustukset	54 016,80	50 000,00	0,00	50 000,00	57 229,94	7 229,94	114,46
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	54 016,80	50 000,00	0,00	50 000,00	57 229,94	7 229,94	114,46
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-127 664,36	-150 000,00	0,00	-150 000,00	-125 944,40	24 055,60	83,96
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-22 317,02	-26 625,00	0,00	-26 625,00	-22 117,77	4 507,23	83,07
Muut henkilösivukulut	-3 339,70	-3 780,00	0,00	-3 780,00	-2 652,64	1 127,36	70,18
Palvelujen ostot	-4 032,09	0,00	0,00	0,00	-2 998,48	-2 998,48	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-106,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut toimintakulut	-23,11	0,00	0,00	0,00	-102,11	-102,11	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-157 482,74	-180 405,00	0,00	-180 405,00	-153 815,40	26 589,60	85,26
TOIMINTAKATE	-103 465,94	-130 405,00	0,00	-130 405,00	-96 585,46	33 819,54	74,07
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-70,10	-88,17			-66,20		
350 Maa- ja metsätalot							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	197 803,41	300 000,00	-154 000,00	146 000,00	188 827,59	42 827,59	129,33
Vuokratuotot	16 195,77	4 500,00	0,00	4 500,00	16 336,78	11 836,78	363,04
Muut toimintatuotot	832,00	20 825,00	0,00	20 825,00	11 616,36	-9 208,64	55,78
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	214 831,18	325 325,00	-154 000,00	171 325,00	216 780,73	45 455,73	126,53

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLJELLÄ 2018	%
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-100,00	0,00	0,00	0,00	-90,00	-90,00	0,00
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-44 951,66	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-41 505,59	8 494,41	83,01
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 247,83	0,00	0,00	0,00	-5 634,51	-5 634,51	0,00
Muut toimintakulut	-1 113,36	0,00	0,00	0,00	-1 756,53	-1 756,53	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-50 412,85	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-48 986,63	1 013,37	97,97
TOIMINTAKATE	164 418,33	275 325,00	-154 000,00	121 325,00	167 794,10	46 469,10	138,30
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	111,39	186,16			115,01		
360 Maaseututoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Muut toimintatuotot	0,00	9 380,00	0,00	9 380,00	0,00	-9 380,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0,00	9 380,00	0,00	9 380,00	0,00	-9 380,00	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00	0,00	0,00	-30,00	-30,00	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-4 070,10	-13 979,00	0,00	-13 979,00	-4 586,08	9 392,92	32,81
Palvelujen ostot	-36 653,00	-39 200,00	0,00	-39 200,00	-35 336,90	3 863,10	90,15
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2,66	0,00	0,00	0,00	-2,82	-2,82	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-40 725,76	-53 179,00	0,00	-53 179,00	-39 955,80	13 223,20	75,13
TOIMINTAKATE	-40 725,76	-43 799,00	0,00	-43 799,00	-39 955,80	3 843,20	91,23
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-27,59	-29,61			-27,39		
361 Erikoissairaanhoido							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-25 497,42	-26 497,00	0,00	-26 497,00	-24 653,80	1 843,20	93,04
Palvelujen ostot	-1 821 175,63	-1 961 000,00	0,00	-1 961 000,00	-1 834 403,63	126 596,37	93,54
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 846 673,05	-1 987 497,00	0,00	-1 987 497,00	-1 859 057,43	128 439,57	93,54
TOIMINTAKATE	-1 846 673,05	-1 987 497,00	0,00	-1 987 497,00	-1 859 057,43	128 439,57	93,54
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-1 251,13	-1 343,81			-1 274,20		

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLJELLÄ 2018	%
362 Sosiaali- ja terveyspalvelut							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	431,18	0,00	0,00	0,00	142,63	142,63	0,00
Muut toimintatuotot	252,28	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	683,46	0,00	0,00	0,00	142,63	142,63	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-120 741,23	-118 233,00	0,00	-118 233,00	-116 789,37	1 443,63	98,78
Palvelujen ostot	-3 816 231,06	-3 937 400,00	0,00	-3 937 400,00	-3 519 819,72	417 580,28	89,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-177,86	0,00	0,00	0,00	-224,56	-224,56	0,00
Avustukset	-32 791,67	-43 560,00	0,00	-43 560,00	-26 087,63	17 472,37	59,89
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 969 941,82	-4 099 193,00	0,00	-4 099 193,00	-3 662 921,28	436 271,72	89,36
TOIMINTAKATE	-3 969 258,36	-4 099 193,00	0,00	-4 099 193,00	-3 662 778,65	436 414,35	89,35
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-2 689,20	-2 771,60			-2 510,47		
366 Sote -harkinnanvaraiset							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-480,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-614,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Avustukset	-150,00	-1 500,00	0,00	-1 500,00	0,00	1 500,00	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 255,63	-1 500,00	0,00	-1 500,00	0,00	1 500,00	0,00
TOIMINTAKATE	-1 255,63	-1 500,00	0,00	-1 500,00	0,00	1 500,00	0,00
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-0,85	-1,01			0,00		
370 VSS-toiminta							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-537,05	-150,00	0,00	-150,00	-100,00	50,00	66,67
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	-850,00	0,00	-850,00	0,00	850,00	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-537,05	-1 000,00	0,00	-1 000,00	-100,00	900,00	10,00
TOIMINTAKATE	-537,05	-1 000,00	0,00	-1 000,00	-100,00	900,00	10,00
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-0,36	-0,68			-0,07		

	TP	TA	MRM	TA-YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	JÄLELLÄ	%
	2017	2018	2018	2018	2018	2018	
410 Sivistystoimen hallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Tuet ja avustukset	33,98	0,00	0,00	0,00	18,32	18,32	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	33,98	0,00	0,00	0,00	18,32	18,32	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-35 495,64	-26 100,00	0,00	-26 100,00	-27 574,77	-1 474,77	105,65
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-15 935,25	-15 025,00	0,00	-15 025,00	-15 523,72	-498,72	103,32
Muut henkilösivukulut	-1 890,83	-626,00	0,00	-626,00	-495,34	130,66	79,13
Palvelujen ostot	-19 672,43	-26 170,00	0,00	-26 170,00	-21 658,78	4 511,22	82,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 100,98	-2 050,00	0,00	-2 050,00	-2 203,92	-153,92	107,51
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00	-606,19	-606,19	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-74 095,13	-69 971,00	0,00	-69 971,00	-68 062,72	1 908,28	97,27
TOIMINTAKATE	-74 061,15	-69 971,00	0,00	-69 971,00	-68 044,40	1 926,60	97,25
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-50,18	-47,31			-46,64		
420 Esi- ja perusopetus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	213 453,08	179 108,00	0,00	179 108,00	185 978,65	6 870,65	103,84
Maksutuotot	3 267,60	2 500,00	0,00	2 500,00	4 242,60	1 742,60	169,70
Tuet ja avustukset	7 463,20	8 600,00	0,00	8 600,00	16 012,82	7 412,82	186,20
Muut toimintatuotot	322,27	1 000,00	0,00	1 000,00	899,40	-100,60	89,94
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	224 506,15	191 208,00	0,00	191 208,00	207 133,47	15 925,47	108,33
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-674 511,80	-700 100,00	0,00	-700 100,00	-738 516,03	-38 416,03	105,49
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-126 716,00	-129 577,00	0,00	-129 577,00	-136 470,45	-6 893,45	105,32
Muut henkilösivukulut	-17 266,16	-17 720,00	0,00	-17 720,00	-14 930,24	2 789,76	84,26
Palvelujen ostot	-602 155,58	-604 939,00	0,00	-604 939,00	-566 253,34	38 685,66	93,61
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 890,90	-33 800,00	0,00	-33 800,00	-36 070,86	-2 270,86	106,72
Vuokrat	-479,20	0,00	0,00	0,00	-341,78	-341,78	0,00
Muut toimintakulut	-5 803,21	-1 120,00	0,00	-1 120,00	-4 600,84	-3 480,84	410,79
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 467 822,85	-1 487 256,00	0,00	-1 487 256,00	-1 497 183,54	-9 927,54	100,67
TOIMINTAKATE	-1 243 316,70	-1 296 048,00	0,00	-1 296 048,00	-1 290 050,07	5 997,93	99,54
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-842,36	-876,30			-884,20		

	TP	TA	MM	TA-YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	JÄLJELLÄ	%
	2017	2018	2018	2018	2018	2018	
440 Aikuisikoulutus							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-38 425,34	-29 000,00	-5 000,00	-34 000,00	-33 179,53	820,47	97,59
Avustukset	-2 336,00	-1 600,00	0,00	-1 600,00	-1 840,00	-240,00	115,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00	-78,28	-78,28	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-40 761,34	-30 600,00	-5 000,00	-35 600,00	-35 097,81	502,19	98,59
TOIMINTAKATE	-40 761,34	-30 600,00	-5 000,00	-35 600,00	-35 097,81	502,19	98,59
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-27,62	-20,69			-24,06		
450 Kirjastotoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	885,55	650,00	0,00	650,00	477,85	-172,15	73,52
Maksutuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	600,40	600,40	0,00
Tuet ja avustukset	16,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	902,54	650,00	0,00	650,00	1 078,25	428,25	165,88
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-39 513,82	-43 050,00	0,00	-43 050,00	-39 885,47	3 164,53	92,65
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-8 835,76	-9 332,00	0,00	-9 332,00	-8 795,47	536,53	94,25
Muut henkilösivukulut	-1 045,94	-1 085,00	0,00	-1 085,00	-851,71	233,29	78,50
Palvelujen ostot	-7 683,04	-6 130,00	0,00	-6 130,00	-6 510,29	-380,29	106,20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 419,77	-17 650,00	0,00	-17 650,00	-16 237,05	1 412,95	91,99
Vuokrat	-12 757,98	-13 450,00	0,00	-13 450,00	-4 001,46	9 448,54	29,75
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-87 256,31	-90 697,00	0,00	-90 697,00	-76 281,45	14 415,55	84,11
TOIMINTAKATE	-86 353,77	-90 047,00	0,00	-90 047,00	-75 203,20	14 843,80	83,52
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-58,51	-60,88			-51,54		
460 Kulttuuritoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	41 264,38	18 400,00	-5 650,00	12 750,00	15 133,28	2 383,28	118,69
Maksutuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	1 200,00	1 200,00	0,00
Tuet ja avustukset	2 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokratuotot	40,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	43 304,70	18 400,00	-5 650,00	12 750,00	16 333,28	3 583,28	128,10

	TP	TA	MRM	TA-YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	JÄLELLÄ	%
	2017	2018	2018	2018	2018	2018	
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-4 000,00	-1 820,00	0,00	-1 820,00	-5 411,14	-3 591,14	297,32
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 513,23	-1 042,00	0,00	-1 042,00	-1 365,67	-323,67	131,06
Muut henkilösivukulut	-73,68	-18,00	0,00	-18,00	-63,13	-45,13	350,72
Palvelujen ostot	-39 380,36	-33 500,00	0,00	-33 500,00	-33 008,84	491,16	98,53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 249,68	0,00	0,00	0,00	-329,43	-329,43	0,00
Avustukset	-1 050,00	-2 100,00	0,00	-2 100,00	-2 000,00	100,00	95,24
Vuokrat	-425,00	0,00	0,00	0,00	-1 075,00	-1 075,00	0,00
Muut toimintakulut	-654,14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-48 346,09	-38 480,00	0,00	-38 480,00	-43 253,21	-4 773,21	112,40
TOIMINTAKATE							
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-3,42	-13,58			-18,45		
470 Liikunta ja ulkoilu							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	3 132,81	3 200,00	0,00	3 200,00	4 459,23	1 259,23	139,35
Maksutuotot	0,00	400,00	0,00	400,00	0,00	-400,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 132,81	3 600,00	0,00	3 600,00	4 459,23	859,23	123,87
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-37 952,72	-42 100,00	0,00	-42 100,00	-39 759,54	2 340,46	94,44
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-7 002,21	-7 593,00	0,00	-7 593,00	-7 031,59	561,41	92,61
Muut henkilösivukulut	-848,53	-1 062,00	0,00	-1 062,00	-894,52	167,48	84,23
Palvelujen ostot	-9 648,81	-7 650,00	0,00	-7 650,00	-10 178,55	-2 528,55	133,05
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 296,27	-7 430,00	0,00	-7 430,00	-6 246,46	1 183,54	84,07
Avustukset	-6 000,00	-6 000,00	0,00	-6 000,00	-6 000,00	0,00	100,00
Vuokrat	0,00	0,00	0,00	0,00	-872,00	-872,00	0,00
Muut toimintakulut	-150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-69 898,54	-71 835,00	0,00	-71 835,00	-70 982,66	852,34	98,81
TOIMINTAKATE							
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-45,23	-46,14			-45,60		
480 Nuorisotyö							
TOIMINTATUOTOT							
Maksutuotot	485,00	500,00	0,00	500,00	450,00	-50,00	90,00
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00	1 850,00	1 850,00	0,00
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	220,00	220,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	485,00	500,00	0,00	500,00	2 520,00	2 020,00	504,00

	TP	TA	MRM	TA-YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	JÄLJELLÄ	%
	2017	2018	2018	2018	2018	2018	
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-2 251,75	-5 250,00	0,00	-5 250,00	-3 215,06	2 034,94	61,24
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-698,21	-1 633,00	0,00	-1 633,00	-848,35	784,65	51,95
Muut henkilösivukulut	-51,83	-173,00	0,00	-173,00	-59,45	113,55	34,36
Palvelujen ostot	-1 975,39	-5 393,00	0,00	-5 393,00	-6 305,12	-912,12	116,91
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 157,49	0,00	0,00	0,00	-82,69	-82,69	0,00
Avustukset	-2 160,00	-2 160,00	0,00	-2 160,00	-2 250,00	-90,00	104,17
Vuokrat	-5 200,00	-6 000,00	0,00	-6 000,00	-950,00	5 050,00	15,83
Muut toimintakulut	-102,27	-100,00	0,00	-100,00	-220,55	-120,55	220,55
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-13 596,94	-20 709,00	0,00	-20 709,00	-13 931,22	6 777,78	67,27
TOIMINTAKATE	-13 111,94	-20 209,00	0,00	-20 209,00	-11 411,22	8 797,78	56,47
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-8,88	-13,66			-7,82		
485 Vanhus- ja vammaisneuvosto							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0,00	-700,00	0,00	-700,00	-1 100,00	-400,00	157,14
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	0,00	-117,00	0,00	-117,00	0,00	117,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	-7,00	0,00	-7,00	0,00	7,00	0,00
Palvelujen ostot	0,00	-2 500,00	0,00	-2 500,00	-1 241,03	1 258,97	49,64
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	0,00	0,00	0,00	-149,46	-149,46	0,00
Avustukset	0,00	-150,00	0,00	-150,00	-150,00	0,00	100,00
Vuokrat	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	-100,00	0,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00	-4,80	-4,80	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	0,00	-3 474,00	0,00	-3 474,00	-2 745,29	728,71	79,02
TOIMINTAKATE	0,00	-3 474,00	0,00	-3 474,00	-2 745,29	728,71	79,02
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	0,00	-2,35			-1,88		
490 Varhaiskasvatus							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	13 076,91	0,00	0,00	0,00	50,48	50,48	0,00
Maksutuotot	25 856,09	30 000,00	0,00	30 000,00	22 102,16	-7 897,84	73,67
Tuet ja avustukset	1 367,04	200,00	0,00	200,00	60,48	-139,52	30,24
Muut toimintatuotot	51,40	0,00	0,00	0,00	279,67	279,67	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	40 351,44	30 200,00	0,00	30 200,00	22 492,79	-7 707,21	74,48

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLELLÄ 2018	%
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-198 674,96	-199 100,00	0,00	-199 100,00	-209 496,88	-10 396,88	105,22
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-47 291,14	-45 588,00	0,00	-45 588,00	-48 819,62	-3 231,62	107,09
Muut henkilösivukulut	-4 720,11	-7 842,00	0,00	-7 842,00	-4 230,12	3 611,88	53,94
Palvelujen ostot	-80 450,19	-75 986,00	0,00	-75 986,00	-45 192,69	30 793,31	59,48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 395,51	-4 250,00	0,00	-4 250,00	-3 702,93	547,07	87,13
Avustukset	-85 818,95	-87 000,00	0,00	-87 000,00	-58 985,77	28 014,23	67,80
Muut toimintakulut	-1 069,77	-500,00	0,00	-500,00	-2 329,38	-1 829,38	465,88
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-422 420,63	-420 266,00	0,00	-420 266,00	-372 757,39	47 508,61	88,70
TOIMINTAKATE	-382 069,19	-390 066,00	0,00	-390 066,00	-350 264,60	39 801,40	89,80
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-258,85	-263,74			-240,07		
510 Teknisen toimen hallinto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	904,59	0,00	0,00	0,00	1 558,78	1 558,78	0,00
Tuet ja avustukset	50,96	0,00	0,00	0,00	909,92	909,92	0,00
Muut toimintatuotot	500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 455,55	0,00	0,00	0,00	2 468,70	2 468,70	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-61 005,10	-60 793,00	0,00	-60 793,00	-61 144,81	-351,81	100,58
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-17 953,58	-18 747,00	0,00	-18 747,00	-17 885,89	861,11	95,41
Muut henkilösivukulut	-1 735,30	-1 482,00	0,00	-1 482,00	-1 272,49	209,51	85,86
Palvelujen ostot	-7 177,74	-7 164,00	0,00	-7 164,00	-4 047,48	3 116,52	56,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 935,59	-1 864,00	0,00	-1 864,00	-575,50	1 288,50	30,87
Muut toimintakulut	-984,38	-300,00	0,00	-300,00	-32,86	267,14	10,95
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-90 791,69	-90 350,00	0,00	-90 350,00	-84 959,03	5 390,97	94,03
TOIMINTAKATE	-89 336,14	-90 350,00	0,00	-90 350,00	-82 490,33	7 859,67	91,30
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-60,53	-61,09			-56,54		
520 Kiinteistötoimi							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	10 488,85	7 990,00	0,00	7 990,00	8 795,35	805,35	110,08
Vuokratuotot	186 916,04	163 478,00	0,00	163 478,00	177 750,21	14 272,21	108,73
Muut toimintatuotot	800,00	0,00	0,00	0,00	829,95	829,95	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	198 204,89	171 468,00	0,00	171 468,00	187 375,51	15 907,51	109,28

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLJELLÄ 2018	%
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-6 913,77	-16 465,00	0,00	-16 465,00	-5 264,57	11 200,43	31,97
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-1 243,48	-3 619,00	0,00	-3 619,00	-933,93	2 685,07	25,81
Muut henkilösivukulut	-182,87	-415,00	0,00	-415,00	-109,00	306,00	26,27
Palvelujen ostot	-34 247,92	-32 711,00	0,00	-32 711,00	-33 624,69	-913,69	102,79
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-81 041,70	-94 343,00	0,00	-94 343,00	-74 102,16	20 240,84	78,55
Vuokrat	-7 936,80	-9 096,00	0,00	-9 096,00	-7 352,40	1 743,60	80,83
Muut toimintakulut	-2 485,28	-3 500,00	0,00	-3 500,00	0,00	3 500,00	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-134 051,82	-160 149,00	0,00	-160 149,00	-121 386,75	38 762,25	75,80
TOIMINTAKATE	64 153,07	11 319,00	0,00	11 319,00	65 988,76	54 668,76	582,99
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	43,46	7,65			45,23		
530 Yhteisölliset palvelut							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	180,00	180,00	0,00	180,00	283,39	103,39	157,44
Tuet ja avustukset	67,95	0,00	0,00	0,00	18,32	18,32	0,00
Vuokratuotot	180 389,85	193 818,00	-23 199,00	170 619,00	195 125,95	24 506,95	114,36
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	180 637,80	193 998,00	-23 199,00	170 799,00	195 427,66	24 628,66	114,42
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-91 071,21	-153 994,00	0,00	-153 994,00	-101 122,56	52 871,44	65,67
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-21 620,63	-32 475,00	0,00	-32 475,00	-22 487,60	9 987,40	69,25
Muut henkilösivukulut	-2 099,00	-3 878,00	0,00	-3 878,00	-2 750,65	1 127,35	70,93
Palvelujen ostot	-74 512,22	-68 276,00	-13 000,00	-82 276,00	-103 459,65	-21 183,65	125,75
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-187 149,34	-198 036,00	0,00	-198 036,00	-203 145,87	-5 109,87	102,58
Muut toimintakulut	-446,92	0,00	0,00	0,00	-117,71	-117,71	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-376 899,32	-457 659,00	-13 000,00	-470 659,00	-433 084,04	37 574,96	92,02
TOIMINTAKATE	-196 261,52	-263 661,00	-36 199,00	-299 860,00	-237 656,38	62 203,62	73,26
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-132,97	-178,27			-162,88		
540 Liikenneväylät							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 412,82	800,00	0,00	800,00	1 217,48	417,48	152,19
Vuokratuotot	653,21	490,00	0,00	490,00	725,79	235,79	148,12
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 066,03	1 290,00	0,00	1 290,00	1 943,27	653,27	150,64

	TP	TA	MRM	TA-YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	JÄJELLÄ	%
	2017	2018	2018	2018	2018	2018	
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-3 002,86	-4 815,00	0,00	-4 815,00	-1 312,36	3 502,64	27,26
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-539,01	-855,00	0,00	-855,00	-232,94	622,06	27,24
Muut henkilösivukulut	-79,31	-121,00	0,00	-121,00	-27,26	93,74	22,53
Palvelujen ostot	-30 073,88	-30 466,00	0,00	-30 466,00	-31 516,77	-1 050,77	103,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 461,38	-26 145,00	0,00	-26 145,00	-16 043,63	10 101,37	61,36
Avustukset	-42 362,88	-40 600,00	0,00	-40 600,00	-38 714,21	1 885,79	95,36
Muut toimintakulut	-360,00	0,00	0,00	0,00	-436,45	-436,45	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-91 879,32	-103 002,00	0,00	-103 002,00	-88 283,62	14 718,38	85,71
TOIMINTAKATE							
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-60,85	-68,77			-59,18		
550 Palvelujen myynti							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	71 632,40	102 602,00	0,00	102 602,00	73 436,60	-29 165,40	71,57
Tuet ja avustukset	33,98	0,00	0,00	0,00	1 050,00	1 050,00	0,00
Vuokratuotot	0,00	500,00	0,00	500,00	282,26	-217,74	56,45
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	71 666,38	103 102,00	0,00	103 102,00	74 768,86	-28 333,14	72,52
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-53 178,18	-85 511,00	0,00	-85 511,00	-56 645,19	28 865,81	66,24
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-10 403,69	-14 801,00	0,00	-14 801,00	-11 898,00	2 903,00	80,39
Muut henkilösivukulut	-305,42	-2 156,00	0,00	-2 156,00	-1 082,77	1 073,23	50,22
Palvelujen ostot	-9 376,72	-5 352,00	0,00	-5 352,00	-7 159,07	-1 807,07	133,76
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 093,72	-3 100,00	0,00	-3 100,00	-1 564,81	1 535,19	50,48
Muut toimintakulut	-11,88	0,00	0,00	0,00	-8,71	-8,71	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-75 369,61	-110 920,00	0,00	-110 920,00	-78 358,55	32 561,45	70,64
TOIMINTAKATE							
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-2,51	-5,29			-2,46		
555 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	0,00	330 226,00	0,00	330 226,00	301 958,57	-28 267,43	91,44
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00	2 554,96	2 554,96	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0,00	330 226,00	0,00	330 226,00	304 513,53	-25 712,47	92,21

	TP	TA	MAM	TA-YHTEENSÄ	TOYEUUTUMA	JÄLJELLÄ	%
	2017	2018	2018	2018	2018	2018	
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0,00	-166 159,00	0,00	-166 159,00	-156 330,82	9 828,18	94,09
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	0,00	-35 276,00	0,00	-35 276,00	-33 913,02	1 362,98	96,14
Muut henkilösivukulut	0,00	-4 186,00	0,00	-4 186,00	-3 130,35	1 055,65	74,78
Palvelujen ostot	0,00	-2 850,00	0,00	-2 850,00	-2 742,46	107,54	96,23
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	-117 100,00	0,00	-117 100,00	-121 684,05	-4 584,05	103,91
Muut toimintakulut	0,00	-70,00	0,00	-70,00	-85,20	-15,20	121,71
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	0,00	-325 641,00	0,00	-325 641,00	-317 885,90	7 755,10	97,62
TOIMINTAKATE	0,00	4 585,00	0,00	4 585,00	-13 372,37	-17 957,37	-291,65
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	0,00	3,10			-9,17		
560 Jätehuolto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	24,19	0,00	0,00	0,00	741,65	741,65	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	24,19	0,00	0,00	0,00	741,65	741,65	0,00
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	0,00	-108,00	0,00	-108,00	0,00	108,00	0,00
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	0,00	-19,00	0,00	-19,00	0,00	19,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	-3,00	0,00	-3,00	0,00	3,00	0,00
Palvelujen ostot	-5 575,58	-6 400,00	0,00	-6 400,00	-3 211,53	3 188,47	50,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0,00	-1 000,00	0,00	-1 000,00	-9,60	990,40	0,96
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 575,58	-7 530,00	0,00	-7 530,00	-3 221,13	4 308,87	42,78
TOIMINTAKATE	-5 551,39	-7 530,00	0,00	-7 530,00	-2 479,48	5 050,52	82,93
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-3,76	-5,09			-1,70		
570 Energiahuolto							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	181 379,40	159 060,00	0,00	159 060,00	173 395,03	14 335,03	109,01
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	181 379,40	159 060,00	0,00	159 060,00	173 395,03	14 335,03	109,01

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLJELLÄ 2018	%
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-5 412,41	-7 312,00	0,00	-7 312,00	-9 354,52	-2 042,52	127,93
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-971,52	-1 298,00	0,00	-1 298,00	-1 703,66	-405,66	131,25
Muut henkilösivukulut	-126,72	-184,00	0,00	-184,00	-180,41	3,59	98,05
Palvelujen ostot	-28 276,67	-27 000,00	0,00	-27 000,00	-29 055,10	-2 055,10	107,61
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-152 900,35	-164 200,00	0,00	-164 200,00	-147 409,88	16 790,12	89,77
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-187 687,67	-199 994,00	0,00	-199 994,00	-187 703,57	12 290,43	93,85
TOIMINTAKATE							
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-4,27	-27,68			-9,81		
580 Kaavoitus- ja rakennusvalvonta							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 013,93	0,00	0,00	0,00	3 284,32	3 284,32	0,00
Maksutuotot	11 237,90	7 400,00	0,00	7 400,00	12 322,75	4 922,75	166,52
Tuet ja avustukset	50,96	0,00	0,00	0,00	36,63	36,63	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	12 302,79	7 400,00	0,00	7 400,00	15 643,70	8 243,70	211,40
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-30 093,41	-28 250,00	0,00	-28 250,00	-28 206,55	43,45	99,85
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-11 036,97	-11 083,00	0,00	-11 083,00	-10 968,89	114,11	98,97
Muut henkilösivukulut	-1 130,06	-712,00	0,00	-712,00	-537,93	174,07	75,55
Palvelujen ostot	-7 767,42	-22 660,00	0,00	-22 660,00	-8 429,96	14 230,04	37,20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 058,43	-2 100,00	0,00	-2 100,00	-1 969,97	130,03	93,81
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00	-22,40	-22,40	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-51 086,29	-64 805,00	0,00	-64 805,00	-50 135,70	14 669,30	77,36
TOIMINTAKATE							
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-26,28	-38,81			-23,64		
590 Palo- ja pelastustoimi							
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-157 581,12	-167 540,00	0,00	-167 540,00	-156 830,03	10 709,97	93,61
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-157 581,12	-167 540,00	0,00	-167 540,00	-156 830,03	10 709,97	93,61
TOIMINTAKATE							
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-106,76	-113,28			-107,49		

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLELLÄ 2018	%
600 Liikelaikokset							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	302 330,42	290 918,00	0,00	290 918,00	302 097,26	11 179,26	103,84
Tuet ja avustukset	1 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	110,49	110,49	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	304 130,42	290 918,00	0,00	290 918,00	302 207,75	11 289,75	103,88
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-144 870,83	-178 870,00	0,00	-178 870,00	-130 575,63	48 294,37	73,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-170 133,68	-177 239,00	0,00	-177 239,00	-177 146,31	92,69	99,95
Muut toimintakulut	-902,69	0,00	0,00	0,00	-705,92	-705,92	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-315 907,20	-356 109,00	0,00	-356 109,00	-308 427,86	47 681,14	86,61
TOIMINTAKATE	-11 776,78	-65 191,00	0,00	-65 191,00	-6 220,11	58 970,89	9,54
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-7,98	-44,08			-4,26		
Kunta yhteensä							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	1 408 753,66	1 419 287,00	-159 650,00	1 259 637,00	1 311 461,58	51 824,58	104,11
Maksutuotot	40 846,59	40 800,00	0,00	40 800,00	40 917,91	117,91	100,29
Tuet ja avustukset	77 929,70	76 400,00	0,00	76 400,00	92 888,42	16 488,42	121,58
Vuokratuotot	394 880,75	362 786,00	-23 199,00	339 587,00	390 220,99	50 633,99	114,91
Muut toimintatuotot	4 344,79	40 355,00	0,00	40 355,00	13 961,37	-26 393,63	34,60
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 926 755,49	1 939 628,00	-182 849,00	1 756 779,00	1 849 450,27	92 671,27	105,28
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot							
	-1 732 658,37	-1 926 766,00	0,00	-1 926 766,00	-1 826 442,00	100 324,00	94,79
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-532 949,72	-569 589,00	0,00	-569 589,00	-539 522,44	30 066,56	94,72
Muut henkilösivukulut	-39 806,89	-51 348,00	0,00	-51 348,00	-37 485,53	13 862,47	73,00
Palvelujen ostot	-7 342 460,64	-7 707 578,00	-166 317,00	-7 873 895,00	-7 044 411,48	829 483,52	89,47
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-816 400,45	-865 557,00	0,00	-865 557,00	-822 669,11	42 887,89	95,05
Avustukset	-193 376,23	-209 070,00	0,00	-209 070,00	-151 836,66	57 233,34	72,62
Vuokrat	-30 054,38	-39 046,00	0,00	-39 046,00	-19 075,98	19 970,02	48,86
Muut toimintakulut	-16 675,27	-5 690,00	0,00	-5 690,00	-13 040,48	-7 350,48	229,18
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 704 381,95	-11 374 644,00	-166 317,00	-11 540 961,00	-10 454 483,68	1 086 477,32	90,59
TOIMINTAKATE	-8 777 626,46	-9 435 016,00	-349 166,00	-9 784 182,00	-8 605 033,41	1 179 148,59	87,95
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-5 946,90	-6 379,32			-5 897,90		

4.3.2

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötalousosan tehtävien tulot ja menot summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosa sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa. Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuolarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät. Tuloslaskelmaosan erät, esimerkiksi toimintatulot ja toimintamenot, esitetään samalla tarkkuustasolla kuin ne on esitetty talousarviossakin.

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalennuksia ei käsitellä talousarviossa määrärahana, sillä niissä ei ole kysymys rahan käytöstä. Poistojen esittämistä tilinpäätöksessä sitovat kuitenkin valtuuston hyväksymät poistosuunnitelman perusteet.

TULOSLASKELMA	TALOUSARVIO	TA-MUUTOS	TA-YHTEENSÄ	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
	2018	2018	2018	2018	2018
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 419 287	-159 650	1 259 637	1 311 461,58	51 824,58
Maksutuotot	40 800	0	40 800	40 917,91	117,91
Tuet ja avustukset	76 400	0	76 400	92 888,42	16 488,42
Vuokratuotot	362 786	-23 199	339 587	390 220,99	50 633,99
Muut toimintatuotot	40 355	0	40 355	13 961,37	-26 393,63
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 939 628	-182 849	1 756 779	1 849 450,27	92 671,27
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 926 766	0	-1 926 766	-1 826 442,00	100 324,00
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-569 589	0	-569 589	-539 522,44	30 066,56
Muut henkilösivukulut	-51 348	0	-51 348	-37 485,53	13 862,47
Palvelujen ostot	-7 707 578	-166 317	-7 873 895	-7 044 411,48	829 483,52
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-865 557	0	-865 557	-822 669,11	42 887,89
Avustukset	-209 070	0	-209 070	-151 836,66	57 233,34
Vuokrat	-39 046	0	-39 046	-19 075,98	19 970,02
Muut toimintakulut	-5 690	0	-5 690	-13 040,48	-7 350,48
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 374 644	-166 317	-11 540 961	-10 454 483,68	1 086 477,32
TOIMINTAKATE	-9 435 016	-349 166	-9 784 182	-8 605 033,41	1 179 148,59
Verotulot	4 697 000	0	4 697 000	4 650 419,49	-46 580,51
Valtionosuudet	4 856 411	0	4 856 411	4 845 853,00	-10 558,00
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	10 832	0	10 832	11 459,50	627,50
Korkokulut	-16 000	0	-16 000	-15 996,13	3,87
Muut rahoituskulut	-2 250	0	-2 250	-1 794,82	455,18
VUOSIKATE	110 977	-349 166	-238 189	884 907,63	1 123 096,63
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunn.mukaiset poistot	-478 690	0	-478 690	-493 387,92	-14 697,92
TILIKAUDEN TULOS	-367 713	-349 166	-716 879	391 519,71	1 108 398,71
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-367 713	-349 166	-716 879	391 519,71	1 108 398,71

	TALOUSARVIO TA MUUTOS		TA YHT. TOTEUTUMA		ALLE/YLI
	2018	2018	2018	2018	
VEROTULOT					
Kunnan tulovero	3 329 000	0	3 329 000	3 323 979,86	-5 020,14
Osuus yhteisöveron tuoto	606 000	0	606 000	570 916,17	-35 083,83
Kiinteistövero	762 000	0	762 000	755 523,46	-6 476,54
YHTEENSÄ	4 697 000	0	4 697 000	4 650 419,49	-46 580,51

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. €	Muutos %
2007	20,00	16,50	5,80
2008	20,00	17,00	3,10
2009	20,00	15,90	-6,70
2010	20,00	15,40	-3,10
2011	20,00	16,40	6,40
2012	20,00	17,30	5,50
2013	21,00	17,20	-0,60
2014	21,00	17,90	4,07
2015	21,00	17,40	-2,79
2016	21,00	17,50	0,57
2017	21,00	17,00	-2,86

(Tilastokeskus: Kunnallisverotuksessa verotettavat tulot)

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT vuosina 2009-2018										
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009
Yleinen	1,10	0,93	0,90	0,90	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70	0,60
Vakituinen asuinrakennus	0,50	0,50	0,50	0,50	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40	0,32
Muut asuinrakennukset	1,30	1,10	1,10	1,10	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,92
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Voimalaitos	3,00	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	0,00	0,00	0,00	0,00

	TALOUSARVIO TA MUUTOS		TA YHT. TOTEUTUMA		ALLE/YLI
	2018	2018	2018	2018	
VALTIONOSUUDET	4 856 411	0	4 856 411	4 845 853,00	-10 558,00
YHTEENSÄ	4 856 411	0	4 856 411	4 845 853,00	-10 558,00

4.3.3 Investointien toteutuminen

Investointiosan toteutuminen esitetään hankkeittain tai hankeryhmittäin vastaavalla tavalla kuin talousarviossa.

Kustannusarvioon ja sen muutokseen sisällytetään kaikki valtuuston hyväksymät muutokset, myös talousarviovuotta aikaisemmin tehdyt muutokset.

Toteutumisvertailussa seurataan myös hankkeen tai hankeryhmän tulojen sekä nettomenojen toteutumista. Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien myynnit. Rahoitusosuudet merkitään toteutumisvertailuun tuloksi, kun oikeus tuloon on syntynyt.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

		Kust.arv. ja muutos	Edellis- vuosen käyttö	Ta alkuper. 2018	Ta:n muutos 2018	Ta yhteensä 2018	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arv. 31.12. käytetty
INVESTOINTIOSA									
Tulosalueet									
Kunnanhallitus									
Inv.osuudet SHP ky:lle	m	0	0,00	-18 501	0	-18 501	-18 500,64	0,36	-18 500,64
Kiinteän om. myynti	t	0	0,00	200	0	200	862,81	662,81	862,81
Osakkeet	m	0	0,00	0	0	0	-7 023,90	-7 023,90	-7 023,90
	t	0	0,00	0	0	0	840,94	840,94	840,94
Hyvinvointitk									
Liikuntatoim/kuntoaaln laitteiden uusiminen	m	0	0,00	-30 000	0	-30 000	-19 848,21	10 151,79	-19 848,21
Yhtenäiskoulu/TVT-investointi	m			-20 000		-20 000	-19 812,56	187,44	-19 812,56
Hyvinvoinnin ennalta ehkäisevä hanke	m	0	0,00	-70 000	0	-70 000	-71 510,28	-1 510,28	-71 510,28
	t	0	0,00	35 000	0	35 000	38 037,39	3 037,39	38 037,39
Elinvoimatk									
Kiinteistöjen maalaus	m	0	0,00	-100 000	0	-100 000	-99 930,28	69,72	-99 930,28
Kallon rt A	m	-210 000	-98 009,38	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	-98 009,38
Keskuskoulu/luokkahuoneen pintojen maalaus	m	-35 000	-34 250,98	-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	-39 250,98
Metsätähden remontointi/sprinklauksen asentaminen, pesutilan pintojen uusiminen	m	-425 000	-224 180,71	-130 000	0	-130 000	-104 213,12	25 786,88	-328 393,83
Päältä ajettavan ruohonleikkurin hankinta	m	0	0,00	-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	-5 000,00
Keskustan ranta-alueen asemakaavan muutos	m	0	0,00	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	0,00
Omatoilinjojen avustus	m	0	0,00	-10 000	0	-10 000	-10 000,00	0,00	-10 000,00
Jätevesikalvojen ja jätevesilinjan saneeraus hulevesien vähentämiseksi	m	-60 000	-33 055,33	-20 000	0	-20 000	-5 000,00	15 000,00	-38 055,33
Vanhan puhdistamon pumppaamojen automaattikan päivittäminen	m	0	0,00	-6 000	0	-6 000	-5 301,42	-698,58	-5 301,42
YHTEENSÄ	m	-730 000	-387 496,40	-444 501	0	-444 501	-371 140,41	73 360,59	-758 636,81
YHTEENSÄ	t	0	0,00	35 200	0	35 200	39 741,14	4 541,14	39 741,14
YHTEENSÄ	n	-730 000	-387 496,40	-409 301	0	-409 301	-331 399,27	77 901,73	-718 895,87

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA 2018	YOT 2018	JÄU 2018	%
8003 Kunta/Atk kehittäminen ja ylläpito							
Hankinnat yht.	-7 501,38	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	-7 501,38	0	0	0	0,00	0,00	0,00

8005 Investointiosuudet SWP

Hankinnat yht.	-18 787,43	-18 501	0	-18 501	-18 500,64	0,36	100,00
Investoinnit netto	-18 787,43	-18 501	0	-18 501	-18 500,64	0,36	100,00

Kuntaosuus Satakunnan sairaanhoitopiirin investointeihin.

8007 Kiinteän omaisuuden osto/myynti

Myyntit yht.	0,00	200	0	200	862,81	662,81	431,41
Investoinnit netto	0,00	200	0	200	862,81	662,81	431,41

Määräalan myynti tilasta Heikintalo Heli ja Juha Nurmelle.

8009 Osakkeet

Hankinnat yht.	5 761,06	0	0	0	-7 023,90	-7 023,90	0,00
Myyntit yht.	0,00	0	0	0	840,94	840,94	0,00
Investoinnit netto	5 761,06	0	0	0	-6 182,96	-6 182,96	0,00

Jämijärven hiihtotunneli Oy:n osakkeiden myynti Jämijärven kunnalle. Metsäliiton osk. perusosuuksien lisäys (2648,90). KuntaPro Oy:n osakkeiden hankinta (4375,00).

8401 Liikuntatoimi/Kuntosalin laitteiden uusiminen

Hankinnat yht.	0,00	-30 000	0	-30 000	-19 848,21	10 151,79	66,16
Investoinnit netto	0,00	-30 000	0	-30 000	-19 848,21	10 151,79	66,16

Liikuntahallin kuntosalin laitteita uusittiin.

8402 Yhtenäiskoulu/TVT-investointi

Hankinnat yht.	0,00	-20 000	0	-20 000	-19 812,56	187,44	99,06
Investoinnit netto	0,00	-20 000	0	-20 000	-19 812,56	187,44	99,06

Yhtenäiskoululle rakennettiin langaton WIFI-verkko ja hankittiin siirrettäviä tietokonelaitteita ja ohjelmia oppilaiden yhteiskäyttöön ja opetushenkilöstön henkilökohtaisiksi laitteiksi.

8405 Hyvinvoinnin ennalta ehkäisevä hanke

Hankinnat yht.	0,00	-70 000	0	-70 000	-71 510,28	-1 510,28	102,16
Avustukset yht.	0,00	35 000	0	35 000	38 037,39	3 037,39	108,68
Investoinnit netto	0,00	-35 000	0	-35 000	-33 472,89	1 527,11	95,64

Eteläpäässä laajennettiin valaistujen latujen osuutta, parannettiin latupohjaa, sekä rakennettiin leikkialue, ulkokuntosali ja beach volley-kenttä.

8500 Klinteistöjen maalaus ja korjaus

Hankinnat yht.	-124 880,61	-100 000	0	-100 000	-99 930,28	69,72	99,93
Investoinnit netto	-124 880,61	-100 000	0	-100 000	-99 930,28	69,72	99,93

Kunnantuvalla tehtiin muutostöitä kirjaston ja kunnanviraston toimitiloille peruspalvelukeskuksen muutettua Niittyvillaan.

Liikuntahallilla uusittiin kuntosalin kalusteita ja tämän johdosta kuntosalia maalattiin sekä uusittiin seinän alaosaan muovilevy.

Heikintalon rakennukseen muutettiin lämmitysjärjestelmäksi ilma-vesilämpöpumppu ja vanha öljykattila jätettiin varalämmitysjärjestelmäksi, koska tällä ilmavesilämpöpumpulla pitäisi saada tuotettua lämpöä n. -20-25 pakkasasteessa.

Urheilukentän aitaa jatkettiin naapuritalon osuudelle josta puuttui osa aitaa.

8505 Kallion rt A

Hankinnat yht.	0,00	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	0,00

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA 2018	TOT 2018	JÄLJ 2018	%
8506 Keskuskoulu/luokkahuoneen pintojen maalaus							
Hankinnat yht.	-34 250,98	-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	100,00
Investoinnit netto	-34 250,98	-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	100,00
Yhtenäiskoululla maalattiin kuluneita pintoja.							
8509 Metsätähden remontointi/sprinklauksen asentaminen, pesutilan pintojen maalaus							
Hankinnat yht.	-55 408,01	-130 000	0	-130 000	-104 213,12	25 786,88	80,16
Investoinnit netto	-55 408,01	-130 000	0	-130 000	-104 213,12	25 786,88	80,16
Metsätähden palvelukeskukseen asennettiin sprinklerjärjestelmä tehostetun palveluasumisen osuudelle.							
8516 Kunnanviraston remontointi							
Hankinnat yht.	-5 328,83	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	-5 328,83	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8518 Liikuntahallin lattia							
Hankinnat yht.	-40 076,40	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	-40 076,40	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8612 Venelaturin uusiminen							
Hankinnat yht.	-11 318,61	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	-11 318,61	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8613 Päältä ajettavan ruohonleikkurin hankinta							
Hankinnat yht.	0,00	-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	100,00
Investoinnit netto	0,00	-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	100,00
Hankittiin uusi päältä ajettava ruohonleikkuri.							
8614 Keskustan ranta-alueen asemakaavan muutos							
Hankinnat yht.	0,00	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	0,00
Investoinnit netto	0,00	-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	0,00
8907 Omatoimilinjojen avustaminen							
Hankinnat yht.	0,00	-10 000	0	-10 000	-10 000,00	0,00	100,00
Investoinnit netto	0,00	-10 000	0	-10 000	-10 000,00	0,00	100,00
Annettiin avustusta Toninnokan suuntaan jatkettavan vesijohtolinjan omatoimirakentamiseen putkien ja tarvikkeiden osalta.							
8914 Kernikannan kaivojen puhdistus vedenoton varmistamiseksi							
Hankinnat yht.	-9 117,72	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	-9 117,72	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8957 Jätevesikalvojen ja jätevesilinjan saneeraus hulevesien vähentämiseksi							
Hankinnat yht.	-6 659,91	-20 000	0	-20 000	-5 000,00	15 000,00	25,00
Investoinnit netto	-6 659,91	-20 000	0	-20 000	-5 000,00	15 000,00	25,00
KVYVY aloitti hulevesikartoituksen teon viemäriverkoston kaivojen osalta tarkastelemalla kuivana ja märkänä jaksone virtaamia.							
8964 Vanhan puhdistamon pumppaamojen automatiikan päivittäminen							
Hankinnat yht.	0,00	-6 000	0	-6 000	-5 301,42	698,58	88,36
Investoinnit netto	0,00	-6 000	0	-6 000	-5 301,42	698,58	88,36
Vanhalle jätevedenpuhdistamolle asennettiin vanhempaan jätevesipumppaamoon automaatio ja kaukovalvontalaitteet.							

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA 2018	TOT 2018	JÄJ 2018	%
Hankinnat yht.	-307 568,82	-444 501	0	-444 501	-371 140,41	73 360,59	83,50
Avustukset yht.	0,00	35 000	0	35 000	38 037,39	3 037,39	108,68
Myyntit yht.	0,00	200	0	200	1 703,75	1 503,75	851,88
Investoinnit netto	-307 568,82	-409 301	0	-409 301	-331 399,27	77 901,73	80,97

4.3.4

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Rahoitusosa sisältää sellaisia eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelma- ja investointiosassa sekä sellaisia eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa. Näitä viimeksi mainittuja eriä ovat mm. antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainojen lisäykset ja vähennykset sekä oman pääoman muutokset.

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	TALOUSARVIO	TA-MUUTOS	TA-YHTEENSÄ	TOTEUTUNUT	POIKKEAMA
	2018	2018	YHTEENSÄ	2018	2018
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	110 977,00	-349 166,00	-238 189,00	884 907,63	1 123 096,63
Tulo-rahoituksen korjaukset	-9 800,00	0,00	-9 800,00	-10 301,25	-501,25
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-444 501,00	0,00	-444 501,00	-371 140,41	73 360,59
Rahoitusosuudet investointimenoihin	35 000,00	0,00	35 000,00	38 037,39	3 037,39
Pysyvien vastaavien luovutustulot	10 000,00	0,00	10 000,00	12 005,00	2 005,00
Toiminnat ja investoinnit, netto	-298 324,00	-349 166,00	-647 490,00	553 508,36	1 200 998,36
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaiset lainat väh.	-112 968,00	0,00	-112 968,00	-112 968,00	0,00
Lainakannan muutokset	-112 968,00	0,00	-112 968,00	-112 968,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuus muutos	0,00	0,00	0,00	-3 127,10	-3 127,10
Saamisten muutos	2 000,00	0,00	2 000,00	-164 994,28	-166 994,28
Korottomien velkojen muutos	9 000,00	0,00	9 000,00	129 081,92	120 081,92
Muut maksuvalmiuden muutokset	11 000,00	0,00	11 000,00	-39 039,46	-50 039,46
Rahoituksen rahavirta	-101 968,00	0,00	-101 968,00	-152 007,46	-50 039,46
RAHAVAROJEN MUUTOS	-400 292,00	-349 166,00	-749 458,00	401 500,90	1 150 958,90

4.3.5

Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Talousarvion sitovista määrärahoista ja tuloarvioista esitetään yhteenvetotaulukko, johon on koottu käyttötalouden, investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymien erien talousarvio, toteutuma, poikkeama, talousarvion muutos ja poikkeama talousarviomuutoksen jälkeen.

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMÄN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Sitovuus		MÄÄRÄRAHAT				TULOARVIOT					
	N	B	Alkuper. talousarvio	Tal:n muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Polkkeama	Alkuper. talousarvio	Tal:n muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Polkkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA			-8 435 816	-3 48 186	-8 784 182	-8 805 833,91	1 178 148,98	0	0	0	0,00	0,00
Tulosalueet toimintuittain												
Vaalit												
Vaalit	N		-4 672	0	-4 672	-2 124,49	2 547,51	0	0	0	0,00	0,00
Tilintarkastus	N		-11 705	0	-11 705	-8 938,69	2 768,31	0	0	0	0,00	0,00
Tilintarkastajat												
Talous- ja hallinto	N		-655 603	-148 317	-803 920	-603 912,30	200 007,70	0	0	0	0,00	0,00
Yleishallinto	N		0	0	0	-1 324,22	-1 324,22	0	0	0	0,00	0,00
Joukkoliikenne	N		-130 405	0	-130 405	-86 585,46	33 819,54	0	0	0	0,00	0,00
Työllistetyt	N		275 325	-154 000	121 325	167 794,10	46 468,10	0	0	0	0,00	0,00
Maa- ja metsätal.	N		-43 798	0	-43 799	-39 955,90	3 843,20	0	0	0	0,00	0,00
Maaseutu- ja metsätal.	N		-1 987 497	0	-1 987 497	-1 859 057,43	128 439,57	0	0	0	0,00	0,00
Erikoisalanhoito	N		-4 089 193	0	-4 089 193	-3 682 778,85	436 414,35	0	0	0	0,00	0,00
Sosiaali- ja terveyspalvelut	N		-1 500	0	-1 500	0,00	1 500,00	0	0	0	0,00	0,00
Sote-henkilönnäkövaraiset	N		-1 000	0	-1 000	-100,00	900,00	0	0	0	0,00	0,00
VSS-toiminta												
Sivistys	N		-69 871	0	-69 871	-66 044,40	1 826,60	0	0	0	0,00	0,00
Sivistystoimen hallinto	N		-1 296 048	0	-1 296 048	-1 290 050,07	5 997,93	0	0	0	0,00	0,00
Perusopetus	N		-30 600	-5 000	-35 600	-35 087,81	502,19	0	0	0	0,00	0,00
Alkuisikoulu	N		-90 047	0	-90 047	-75 203,20	14 843,80	0	0	0	0,00	0,00
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	N		-20 080	-5 650	-25 730	-28 919,93	-1 189,83	0	0	0	0,00	0,00
Lukunäkö ja ulkoilu	N		-68 235	0	-68 235	-66 523,43	1 711,57	0	0	0	0,00	0,00
Nuorisotyö	N		-20 209	0	-20 209	-11 411,22	8 797,78	0	0	0	0,00	0,00
Vanhus- ja vammaisneuvosto	N		-3 474	0	-3 474	-2 745,29	728,71	0	0	0	0,00	0,00
Päivähoito ja esiopetus	N		-380 066	0	-380 066	-350 264,60	39 801,40	0	0	0	0,00	0,00
Tekninen												
Teknisen toimien hallinto	N		-80 350	0	-80 350	-82 490,33	7 859,67	0	0	0	0,00	0,00
Kiinteistötoimi	N		11 319	0	11 319	65 988,76	54 669,76	0	0	0	0,00	0,00
Tiilitalintapalvelut	N		-263 661	-36 199	-299 860	-237 656,38	62 203,62	0	0	0	0,00	0,00
Likenneväylät	N		-101 712	0	-101 712	-88 340,35	15 371,65	0	0	0	0,00	0,00
Palvelujen myynti	N		-7 818	0	-7 818	-3 589,69	4 228,31	0	0	0	0,00	0,00
Ruoka- ja puhtaanapalvelut	N		4 595	0	4 595	-13 372,37	-17 957,37	0	0	0	0,00	0,00
Jätehuolto	N		-7 530	0	-7 530	-2 479,48	5 050,52	0	0	0	0,00	0,00
Energianhuolto	N		-40 934	0	-40 934	-14 308,54	26 625,46	0	0	0	0,00	0,00
Kaavotus ja rakennusvalvonta	N		-57 405	0	-57 405	-34 492,00	22 913,00	0	0	0	0,00	0,00
Palto- ja pelastustoimi	N		-167 540	0	-167 540	-156 830,03	10 709,97	0	0	0	0,00	0,00
Liketalotekniset (vesi- ja viemäritaitos)	N		-65 191	0	-65 191	-6 220,11	58 970,89	0	0	0	0,00	0,00

	Sivovuus		MÄÄRÄRAHAT					TUULOARIOT				
	N	B	Alkuper. talousarvio	Tain muutos	Ta muutosten jälkeinen	Toteutuma	Polkkaama	Alkuper. talousarvio	Tain muutos	Ta muutosten jälkeinen	Toteutuma	Polkkaama
TUOLASLASKELMAOSA												
Verotulot	B		-18 250	0	-18 250	-17 790,95	459,05	9 564 243	0	9 564 243	9 507 731,99	-56 511,01
Valitonsuudet	B		0	0	0	0,00	0,00	4 697 000	0	4 697 000	4 660 419,49	-46 580,51
Korkotulot	B		0	0	0	0,00	0,00	4 856 411	0	4 856 411	4 845 853,00	-10 558,00
Muut raholustulot	B		0	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Korkomenot	B		-16 000	0	-16 000	-15 996,13	3,87	10 832	0	10 832	11 459,50	627,50
Muut rahoitusmenot	B		-2 250	0	-2 250	-1 794,82	455,18	0	0	0	0,00	0,00
INVESTOINTIOSA												
Tuetsaluuet			-444 501	0	-444 501	-371 140,41	73 360,59	35 200	0	35 200	39 741,14	4 541,14
Kunnanhallitus												
Inv.osuudet SHP kylle	B		-18 501	0	-18 501	-18 500,64	0,36	0	0	0	0,00	0,00
Kiintein omaisuuden osto/myynti	B		0	0	0	0,00	0,00	200	0	200	862,81	662,81
Osakkeet	B		0	0	0	-7 023,90	-7 023,90	0	0	0	840,94	840,94
Sivistystoimi												
Likuntatoimi/Kuntosalin laitteiden lausiminen	B		-30 000	0	-30 000	-19 848,21	10 151,79	0	0	0	0,00	0,00
Yhtenäiskoulu/TVT-investointi	B		-20 000	0	-20 000	-19 812,56	187,44	0	0	0	0,00	0,00
Hyvinvoinnin ennalta ehkäisevä hanke	B		-70 000	0	-70 000	-71 510,28	-1 510,28	35 000	0	35 000	38 037,39	3 037,39
Tekninen												
Kiinteistöjen maalaus ja korjaukset	B		-100 000	0	-100 000	-99 630,28	69,72	0	0	0	0,00	0,00
Kallion r.A	B		-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	0	0	0	0,00	0,00
Keskuskoulu/luokkahuoneen pintojen maalaus	B		-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Maasataman remontointiprojektin lausiminen, pesutilan pientojen asentaminen	B		-130 000	0	-130 000	-104 213,12	25 786,88	0	0	0	0,00	0,00
Päättäjä allettavan ruohonleikkurin hankinta	B		-5 000	0	-5 000	-5 000,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Keskustan rantatien alueen asemakaavan muutos	B		-15 000	0	-15 000	0,00	15 000,00	0	0	0	0,00	0,00
Omatonlinjojen avustus	B		-10 000	0	-10 000	-10 000,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Jätevesikalvojen ja jätevesilinjien saneeraus tuliveelien vähentämiseksi	B		-20 000	0	-20 000	-5 000,00	15 000,00	0	0	0	0,00	0,00
Vanhan puidatamon pumppemöyden automaattikan päivittäminen	B		-5 000	0	-5 000	-5 301,42	698,58	0	0	0	0,00	0,00
RAHOITUSOSA												
Lainakannan muutokset	B		-112 968	0	-112 968	-112 968,00	0,00	11 000	0	11 000	-39 039,46	-80 039,46
Pitkäaikaisien lainojen väh.	B		-112 968	0	-112 968	-112 968,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Muu maksuvalmiuden muutos	B		0	0	0	0,00	0,00	11 000	0	11 000	-39 039,46	-50 039,46
YHTEENSÄ												
			-10 010 735	-349 166	-10 359 901	-9 106 932,77	1 252 968,23	9 610 443	0	9 610 443	9 508 433,67	-102 009,33

N=sivovuus nettomääräraha-tuloarvio, B=bruttomääräraha-tuloarvio

5. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

5.1. TILINPÄÄTÖSLASKELMIA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET JA OHJEET

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja –tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja –asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

Kustakin tuloslaskelman ja taseen erästä on esitettävä vastaava tieto viimeistä edelliseltä tilikaudelta (vertailutieto). Jos tuloslaskelman tai taseen erittelyä on muutettu, on vertailutietoa mahdollisuuksien mukaan oikaistava. Samoin on meneteltävä, jos vertailutieto ei muun syyn takia ole käyttökelpoinen. Vastaavaa vertailutiedon esittämistapaa noudatetaan myös rahoituslaskelman ja konsernituloslaskelman ja –taseen sekä konsernin rahoituslaskelman esittämisessä.

5.2. Tuloslaskelma

1.1.-31.12.2018 1.1.-31.12.2017

KUNNAN TULOSLASKELMA

Toimintatuotot		
Myyntituotot	891 510,27	989 345,80
Maksutuotot	40 917,91	40 846,59
Tuet ja avustukset	92 888,42	77 929,70
Vuokratuotot	390 220,99	394 880,75
Muut toimintatuotot	13 961,37	4 344,79
Toimintatuotot yhteensä	1 429 498,96	1 507 347,63
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 826 442,00	-1 732 658,37
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-539 522,44	-532 949,72
Muut henkilösivukulut	-37 485,53	-39 806,89
Palvelujen ostot	-6 791 026,12	-7 087 299,95
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-656 103,16	-652 153,28
Avustukset	-151 836,66	-193 376,23
Vuokrat	-19 075,98	-30 054,38
Muut toimintakulut	-13 040,48	-16 675,27
Toimintakulut yhteensä	-10 034 532,37	-10 284 974,09
Toimintakate	-8 605 033,41	-8 777 626,46
Verotulot	4 650 419,49	4 539 239,74
Valtionosuudet	4 845 853,00	5 131 161,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	11 459,50	11 607,29
Korkokulut	-15 996,13	-16 157,51
Muut rahoituskulut	-1 794,82	-1 380,49
Vuosikate	884 907,63	886 843,57
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-493 387,92	-562 625,47
Tilikauden tulos	391 519,71	324 218,10
Tilikauden yli/alijäämä	391 519,71	324 218,10

5.3. Rahoituslaskelma

1.1.-31.12.2018 1.1.-31.12.2017

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	884 907,63	886 843,57
Tulorahoituksen korjaukset	-10 301,25	0,00

Investointien rahavirta

Investointimenot	-371 140,41	-307 568,82
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38 037,39	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	12 005,00	0,00
Toiminnan ja invest. rahavirta	553 508,36	579 274,75

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-112 968,00	-111 848,00
Lainakannan muutokset	-112 968,00	-111 848,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 127,10	-642,41
Saamisten muutos	-164 994,28	219 432,26
Korottomien velkojen muutos	129 081,92	72 014,06
Muut maksuvalmiuden muutokset	-39 039,46	290 803,91
Rahoituksen rahavirta	-152 007,46	178 955,91

Rahavarojen muutos	401 500,90	758 230,66
---------------------------	-------------------	-------------------

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	1 977 835,08	1 576 334,18
Rahavarat 01.01.	1 576 334,18	818 103,52
Rahavarojen muutos	401 500,90	758 230,66

5.4 Tase

KUNNAN TASE

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	9 629 321,67	9 791 310,32	A OMA PÄÄOMA	9 123 596,26	8 732 076,55
I Aineettomat hyödykkeet	471 990,58	504 548,72	I Peruspääoma	6 943 263,57	6 943 263,57
3. Muut pitkävaikutteiset menot	471 990,58	504 548,72	IV Ed. tilikausien yli-/alijäämä	1 788 812,98	1 464 594,88
			V Tilikauden yli/alijäämä	391 519,71	324 218,10
II Aineelliset hyödykkeet	7 785 507,04	7 939 621,15	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	11 497,98	11 497,98
1. Maa- ja vesialueet	1 444 101,56	1 444 964,37	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	11 497,98	11 497,98
2. Rakennukset	3 745 404,53	3 479 593,85	E VIERAS PÄÄOMA	3 281 922,29	3 265 808,37
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 506 702,61	2 603 274,17	I Pitkäaikainen vieras pääoma	2 145 721,10	2 253 789,10
4. Koneet ja kalusto	89 298,34	24 292,36	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	1 900 064,00	2 013 032,00
6. Ennakkomaksut ja keskener.	0,00	387 496,40	7. Liittymismaksut ja muut velat	245 657,10	240 757,10
III Sijoitukset	1 371 824,05	1 347 140,45	II Lyhytaikainen vieras pääoma	1 136 201,19	1 012 019,27
1. Osakkeet ja osuudet	1 338 232,05	1 313 548,45	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	112 968,00	112 968,00
4. Muut saamiset	33 592,00	33 592,00	5 Saadut ennakot	582,60	1 448,06
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 497,98	11 497,98	6. Ostovelat	566 909,69	499 908,81
2. Lahjoitusrahastojen varat	11 497,98	11 497,98	7. Muut velat	39 168,24	58 676,87
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 776 196,88	2 206 574,60	8. Siirtovelat	416 572,66	339 017,53
I Vaihdo-omaisuus	18 127,18	15 000,08	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	12 417 016,53	12 009 382,90
4. Muu vaihto-omaisuus	18 127,18	15 000,08			
II Saamiset	780 234,62	615 240,34			
Lyhytaikaiset saamiset	780 234,62	615 240,34			
1. Myyntisaamiset lyhytaikaiset	156 355,33	261 561,67			
2. Lainasaamiset lyhytaikaiset	26 257,26	22 257,26			
3. Muut saamiset lyhytaikaiset	23 691,98	29 066,95			
4. Siirtosaamiset lyhytaikaiset	573 930,05	302 354,46			
III Rahotusarvopaperit	10 988,00	10 988,00			
1. Osakkeet ja osuudet	10 988,00	10 988,00			
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 966 847,06	1 565 346,18			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 417 016,53	12 009 382,90			

5.5. Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Toimintatuotot	9 017 869,08	9 470 884,85
Toimintakulut	-17 530 803,59	-18 130 599,50
Toimintakate	-8 512 934,51	-8 659 714,65
Verotulot	4 650 419,49	4 539 239,74
Välttionosuudet	4 845 853,00	5 131 161,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	454,83	532,78
Muut rahoitustuotot	19 643,33	16 494,08
Korkokulut	-17 390,56	-17 493,34
Muut rahoituskulut	-4 672,14	-4 158,84
Vuosikate	981 373,44	1 006 060,77
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn.mukaiset poistot	-615 173,94	-682 651,47
Arvonalentumiset	-60,08	0,00
Tilikauden tulos	366 139,42	323 409,30
Tilikauden verot	39,49	-39,49
Laskennalliset verot	135,58	318,98
Vähemmistöosuudet	160,88	-4,34
Tilikauden ylijäämä	366 475,37	323 684,45

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2018	2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	981 373,44	1 006 060,76
Tilikauden verot	39,49	-39,49
Tulorahoituksen korjauserät	3 035,28	984 448,21
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-636 260,11	-481 539,64
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38 037,39	3 968,63
Pysyvien vastaavien luovutustulot	20 027,95	-578 194,77
Toiminnan ja investointien rahavirta	406 253,44	544 225,60
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaiset lainat lis.	134 460,00	48 196,80
Pitkäaikaiset lainat väh.	-133 982,82	477,18
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	18 000,00	18 000,00
Muu maksuvalmiuden muutos		
Toimeksiantojen muutos	-200,99	-514,07
Vaihto-omaisuus muutos	-5 584,27	-3 597,64
Saamisten muutos	-318 034,09	259 092,11
Korottomat velat muutos	139 827,48	-183 991,87
Rahoituksen rahavirta	-165 514,69	56 639,21
Rahavarojen muutos	240 738,75	794 800,50
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 426 234,20	2 185 495,45
Rahavarat 1.1.	2 185 495,45	240 738,75
	1 390 694,95	794 800,50

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	10 100 906,03	10 150 057,89	A OMA PÄÄOMA	9 206 826,03	8 840 540,56
I Aineettomat hyödykkeet	484 785,55	525 509,64	I Peruspääoma	6 943 263,57	6 943 263,57
1. Aineettomat oikeudet	10 926,40	19 754,45	III Muut omat rahastot	48 504,90	48 694,80
2. Muut pitkävaikutteliset menot	473 859,15	505 755,19	IV Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 848 582,19	1 524 897,74
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	366 475,37	323 684,45
II Aineelliset hyödykkeet	9 309 945,80	9 327 345,10	C PAKOLLISET VARAUKSET	109 259,97	100 303,65
1. Maa- ja vesialueet	1 531 747,16	1 485 628,47	2. Muut pakolliset varaukset	109 259,97	100 303,65
2. Rakennukset	4 979 758,96	4 581 532,95	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	21 959,39	22 689,04
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 538 797,63	2 633 530,49	1. Valtion toimeksiannot	3 902,83	4 158,19
4. Koneet ja kalusto	241 910,09	172 124,12	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	15 798,05	16 128,29
5. Muut aineelliset hyödykkeet	2 290,75	1 974,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	2 258,51	2 402,56
6. Enn.maksut ja keskener. hank.	15 441,21	452 555,07	E VIERÄS PÄÄOMA	4 910 111,86	4 769 928,80
III Sijoitukset	306 174,68	297 203,15	I Pitkäaikainen	2 517 114,90	2 507 262,34
1. Muut osakkeet ja osuudet	270 302,05	261 330,52	2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	2 268 179,36	2 262 899,44
4. Muut saamiset	35 872,63	35 872,63	3. Lainat julkisyhteisöiltä	3 278,44	3 605,80
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	15 544,08	16 072,75	7. Muut velat	245 657,10	240 757,10
1. Valtion toimeksiannot	3 380,20	3 841,80	III Lyhytaikainen	2 392 996,96	2 262 666,46
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 733,12	11 764,23	2. Lainat rah.- ja vakuutuslaitoksilta	132 638,19	132 745,02
3. Muut toimeksiantojen varat	430,76	466,72	3. Lainat julkisyhteisöiltä	327,36	305,77
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 131 707,14	3 567 331,41	4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	4 495,71
I Vaihto-omaisuus	86 890,44	81 306,18	5. Saadut ennakot	7 575,42	6 593,39
1. Aineet ja tarvikkeet	68 763,26	66 306,10	6. Ostovelat	1 056 222,63	958 808,93
4. Muu vaihto-omaisuus	18 127,18	15 000,08	7. Muut velat	113 515,32	128 964,60
II Saamiset	1 618 582,50	1 300 529,78	8. Siirtovelat	1 082 718,04	1 030 753,04
Pitkäaikaiset saamiset	18,63	0,00	VASTATTAVAA	14 248 157,25	13 733 462,05
4. Siirtosaamiset	18,63	0,00			
Lyhytaikaiset saamiset	1 618 563,87	1 300 529,78			
1. Myyntisaamiset	873 747,93	802 434,43			
2. Lainasaamiset	26 257,26	22 257,26			
3. Muut saamiset	126 447,51	126 502,78			
4. Siirtosaamiset	592 111,17	349 335,31			
III Rahoitusarvopaperit	86 420,56	87 015,78			
1. Osakkeet ja osuudet	11 001,14	11 010,86			
2. Sij.rahainstrumentteihin	75 419,42	76 004,92			
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 339 813,64	2 098 479,67			
VASTAAVAA	14 248 157,25	13 733 462,05			

6. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen liitetiedoista on säädetty kuntalaissa sekä kirjanpitolaissa ja -asetuksessa. Kirjanpitolain 3:2 §:n mukaan tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kirjanpitovelvollisen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Liitetietojen antamisesta on kuntajaosto antanut erillisen yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän liitetiedoista. Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Ne ovat pakollinen julkistettava osa tilinpäätöstä.

LIITE 1

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alhaisempaan arvoon. Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskenta-periaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa (liite 11).

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

LIITTEET 2 - 5

Ei selitettävää

LIITE 6

Kunnan toimintatuotot tehtäväalueittain

	2018	2017
Kunnanhallitus	291 446,52	474 159,69
Sivistyslautakunta	253 984,86	312 716,62
Tekninen lautakunta	881 352,78	720 471,32
Toimintatuotot yhteensä	1 426 784,16	1 507 347,63

LIITE 7

Verotulojen erittely

	2018	2017
Kunnan tulovero	3 323 979,86	3 383 379,24
Osuus yhteisöveron tuotosta	570 916,17	610 153,45
Kiinteistövero	755 523,46	545 707,05
Verotulot yhteensä	4 650 419,49	4 539 239,74

LIITE 8

Valtionosuuksien erittely

	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 098 466,00	5 373 951,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	1 544 740,00	1 692 160,00
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	-252 613,00	-242 790,00
Valtionosuudet yhteensä	4 845 853,00	5 131 161,00

LIITE 9

Palvelujen ostojen erittely

	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	5 653 852,68	5 982 175,64
Muiden palvelujen ostot	1 137 173,44	1 105 124,31
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	6 791 026,12	7 087 299,95

LIITE 10

Ei selitettävää

LIITE 11

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Kv131212\$46 poistosuunnitelman muutos tilikaudesta 2013 lähtien vuonna 2013 ja sen jälkeen käyttöön otettaviin ja hankittaviin investointeihin. Lisäys poistosuunnitelmaan kv 070917\$34.

Muihin pitkävaikutteisiin menoihin kirjatus Valokuituverkko-hankkeen poistoksi 15 vuotta. Aineettomien hyödykkeiden enimmäispoistoajasta on säädetty KPL 5:7-11§:ssä.

	Tasapoisto
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	2
Aineettomat oikeudet	5
Liikearvo	2
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmisto	2
Muut	2
Osallistuminen toisen yhteisön tiehankkeisiin	15
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	5
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20
Talousrakennukset	10
Vapaa-ajan rakennukset	20
Asuinrakennukset	30
Muut rakennukset	10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puisto	15
Sillat, laiturit ja uimalat	10
Muut maa- ja vesirakenteet	15
Vedenjakeluverkosto	30
Viemäriverkko	30
Kaukolämpöverkko	20
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15
Muut putki- ja kaapeliverkot	15
Sähkö, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	4
Muut liikkuvat työkoneet	5
Atk-laitteet	3
Muut laitteet ja kalusteet	3
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa

LIITE 12

ei selvítettävää

LIITE 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Maa-alueen myyntivoitto	11 137,19	0,00
Myyntivoitot yhteensä	11 137,19	0,00
Muut toimintakulut		
Jämijärven Hiihtotunneli Oy:n osakkeiden myynti	835,94	0,00
Myyntitappiot yhteensä	835,94	0,00

LIITE 14

ei selvítettävää

LIITE 15

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2018	2017
Metsäliitto Osuuskunnan osuuskorot	3 469,84	2 630,47
Peruspääoman korot kuntayhtymältä	831,52	831,52
Kuntarahhoitus Oyj	528,00	0,00
Yhteensä	4 301,36	3 461,99

LIITEET 16 - 18

ei selvítettävää

LIITE 18	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat okeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	504 548,72	504 548,72	1 444 964,37	3 479 693,85	2 603 274,17	24 292,36	387 496,40	7 939 621,15
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	10 000,00	10 000,00	0,00	170 363,49	83 010,28	82 242,10	0,00	235 615,87
Poistukset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	38 037,39	0,00	0,00	38 037,39
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	862,81	0,00	0,00	0,00	0,00	862,81
Sirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	354 441,07	33 055,33	0,00	387 496,40	0,00
Tilikauden poisto	0,00	42 558,14	42 558,14	0,00	258 993,88	174 599,78	17 236,12	0,00	450 829,78
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	471 990,58	471 990,58	1 444 101,56	3 745 404,53	2 508 702,61	89 288,34	0,00	7 785 507,04
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	471 990,58	471 990,58	1 444 101,56	3 745 404,53	2 508 702,61	89 288,34	0,00	7 785 507,04
Olenneiset lisäpoistot									
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	0,00	19 840,50	0,00	0,00	0,00	19 840,50

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet			Jvt-, muut laina- ja muut saannat	
	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 087 036,72	226 511,73	1 313 548,45	33 592,00	33 592,00
Lisäykset	18 500,84	7 023,90	25 524,54	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	840,94	840,94	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 105 537,36	232 694,69	1 338 232,05	33 592,00	33 592,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 105 537,36	232 694,69	1 338 232,05	33 592,00	33 592,00

Maa- ja vesialueet erittely

Maa- ja vesialueet

Kiinteistöjen liittymismaksut 19 512,10

Muut maa- ja vesialueet 1 424 589,46

Maa- ja vesialueet yhteensä 1 444 101,56

LIITE 20

Ei selvitettävää

LIITE 21

	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Kuntayhtymät					
Satakunnan Sairaanholtopilrin kuntayhtymä	Pori	0,90 %	879	944	-29
Satakunnan Koulutuskuntayhtymä	Kokemäki	1,52 %	305	68	3
Satakuntaliitto	Pori	0,51 %	5	35	0
Pohjois-Satakunnan peruspalvelu- kuntayhtymä	Kankaanpää	7,05 %	-1	623	1

LIITE 22

	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	omasta	vieraasta	tilikauden
			pääomasta	pääomasta	tuloksesta
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt					
As Oy Silkaranta	Silkainen	22,44 %	29	0	1

LIITE 23

	2018	2017
	Lyhytaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamisten erittely		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	23 592,83	24 185,14
Siirtosaamiset	439 834,60	187 367,00
Yhteensä	463 427,43	211 552,14

LIITE 24

	Kunta		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	8 668,03	9 641,94	14 402,64	9 641,94
Eu-tuet ja avustukset	38 037,39	0,00	38 037,39	0,00
Työllistämis- ja lisätuot	30 373,58	20 769,73	34 150,04	21 731,88
Puun myyntitulot	31 346,15	63 897,13	31 346,15	63 897,13
Muut tulojäämät	25 670,30	20 678,66	474 174,95	254 064,56
Tulojäämät yhteensä	134 095,45	114 987,46	592 111,17	349 335,31
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	134 095,45	114 987,46	592 111,17	349 335,31

LIITE 25

	Kunta		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Oman pääoman erittely				
Peruspääoma 1.1.	6 943 263,57	6 943 263,57	6 943 263,57	6 943 263,57
Peruspääoma 31.12.	6 943 263,57	6 943 263,57	6 943 263,57	6 943 263,57
Muut omat rahastot 1.1.	0,00	0,00	48 694,80	48 690,47
Siirrot	0,00	0,00	-189,90	-4,33
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	0,00	0,00	48 504,90	48 686,14
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 464 594,88	1 151 580,50	1 524 897,74	1 220 670,52
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 788 812,98	1 464 594,88	1 848 582,19	1 524 897,74
Tilikauden yli/alijäämä	391 519,71	324 218,10	366 475,37	323 684,45
Oma pääoma yhteensä	9 123 596,26	8 732 076,55	9 206 826,03	8 840 540,56

LIITE 26

Ei selvitettävää

LIITE 27

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Kunta		Konserni	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 446 960,00	1 561 160,00	1 580 060,21	1 713 464,81
Muut velat	245 657,10	240 757,10	245 657,10	240 757,10
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 692 617,10	1 801 917,10	1 825 717,31	1 954 221,91

LIITTEET 28-29

Ei selvittävää

LIITE 30

Vieras pääoma

Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä

	2018	2017
	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
Ostovelat	203 919,70	178 335,03
Siirtovelat	28 628,00	34 921,88
Yhteensä	232 547,70	213 256,91

LIITE 31

Shakkilimiitti

Luotollisen sekkiliin limiitti 31.12.

- siitä käyttämättä oleva määrä

	2018	2017
Luotollisen sekkiliin limiitti 31.12.	500 000,00	500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	500 000,00

LIITE 32

Muiden velkojen erittely

Liittymismaksut

Muut velat

Muut velat yhteensä

	2018	2017
Muiden velkojen erittely	244 657,10	239 757,10
Liittymismaksut	1 000,00	1 000,00
Muut velat yhteensä	245 657,10	240 757,10

LIITE 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat

Menojäämät

Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset

Korkojaksotukset

Verotilitys 12/2018

Muut menojäämät

Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä

Siirtovelat yhteensä

Kunta

2018

2017

Konserni

2018

2017

Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	216 128,82	213 896,94	756 127,04	496 614,90
Korkojaksotukset	2 548,74	2 439,46	2 548,74	2 439,46
Verotilitys 12/2018	110 115,62	0,00	110 115,62	0,00
Muut menojäämät	59 151,48	87 759,25	213 926,64	531 698,68
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	387 944,66	304 095,65	1 082 718,04	1 030 753,04
Siirtovelat yhteensä	387 944,66	304 095,65	1 082 718,04	1 030 753,04

LIITE 34-37

Ei selvittävää

LIITE 38

Leasingvastuiden yhteismäärä

(arvonlisäveroineen)

Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus

Myöhemmin maksettava osuus

Yhteensä

	2018	2017
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	5 475,84	3 972,96
Myöhemmin maksettava osuus	9 825,76	10 062,60
Yhteensä	15 301,60	14 035,56

LIITE 39

Ei selvittävää

LIITE 40

Muut kunnan antamat vastuusitoumukset	2018	2017
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	3 102 100,01	3 102 100,01
Jäjellä oleva pääoma	865 939,79	1 002 490,32
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvas	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	8 426 376,00	8 363 651,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	5 413,56	5 527,66

LIITE 41

ei selvittävää

LIITE 42

Kunnan palkatun henkilöstön määrä 31.12.2018 (henkilöiden lukumäärä 31.12.2017)

Toimintayksikkö	Vakinaiset	Sijaiset ja		Työllistetyt	Oppisopimus	Yhteensä	Yhteensä ilman työllistettyjä
		määräaikaiset					
Keskushallinto	5 (9)	2 (4)	2 (1)	0 (0)	9 (14)	7 (13)	
Sivistystoimi; sis. päivähoito	24 (24)	8 (6)	2 (1)	1 (0)	35 (31)	33 (30)	
Tekninen toimi sis.ruokapalv.	10 (5)	1 (4)	0 (0)	0 (0)	11 (9)	11 (9)	
Yhteensä	39 (38)	11 (14)	4 (2)	1 (0)	55 (54)	51 (52)	

LIITE 43

HENKILÖSTÖKULUT	2018	2017
Palkat ja palkkiot	1 839 422,09	1 740 959,52
Henkilöstösivukulut	577 007,97	572 756,61
Eläkekulut	539 522,44	532 949,72
Muut henkilösivukulut	37 485,53	39 806,89
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	12 980,09	8 301,15
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	2 403 449,97	2 305 414,98
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	7 557,32	23 391,09
Yhteensä henkilöstökulut	2 411 007,29	2 328 806,07

LIITE 44

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT	2018	2017
Suomen Keskusta	450,75	1 026,21
Kansallinen Kokoomus	0,00	57,20
Perussuomalaiset	115,50	251,75
Suomen sosiaalidemokraattinen puolue	181,50	539,37
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	747,75	1 874,53

LIITE 45

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2018	2017
Tarkastusyhteisö Auditor/BDO oy		
Tilintarkastuspalkkiot	3 082,50	3 095,25
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	174,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 467,25	3 545,25
Palkkiot yhteensä	6 549,75	6 814,50

LIITE 46

KUNNAN JA INTRESSITAHOIHIIN KUULUVIEN VÄLINEN LIKETOIMINTA

Kunnanjohtajan kanssa on 15.9.2015 solmittu ja 28.1.2019 tarkastettu kuntalaain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 6 kk:n palkan suuruudesta erokorvauksesta.

KONSERNIN LIITETIEDOT

KONSERNITILINPÄÄTÖS

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät osuuspääoman suhteessa, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöä ei ole yhdistelty.

Siikaisten kunnanhallitus on vahvistanut 07.02.1998 § 22 Konserniohjeet. Kunnalla ei ole tytäryhteisöjä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LASKENTAPERIAATTEET:

Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen tilikauden lopun omistussosuuden suhteessa rivi rivitä, kuntayhtymäosuuksien kirjanpitoarvo on eliminoitu peruspääoman osuutta vastaan ja osuus kuntayhtymän oman pääoman lisäyksestä on siirretty omalle rivilleen.

Sisäiset velat ja saamiset sekä keskinäiset lainat on eliminoitu vastapuolipareittain, kuntayhtymillä omistussosuuden suhteessa. Käyttöomaisuushyödykkeet eivät sisällä sisäistä katetta. Konsernitaseen liitetietoihin on yhdistetty kuntayhtymät omistussosuuden suhteessa. Konsernin peruspääoma on sama kuin kunnan peruspääoma.

Kuntayhtymät		omistus- osuus
Pohjois-Satakunnan Peruspalvelukuntayhtymä	Kankaanpää	7,05 %
Satakunnan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä	Pori	0,90 %
Satakunnan Koulutus kuntayhtymä	Kokemäki	1,52 %
Satakuntaliitto	Pori	0,51 %
Osakkuusyhteisöt		
As Oy Siikaranta	Siikainen	22,44 %

ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa esitetään liikelaitosten, muiden taseyksiköiden ja laskennallisesti eriytettyjen yksiköiden tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitetiedot. Siikaisten kunnan vesilaitos on kirjanpidollisesti eriytetty yksikkö, jonka tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase esitetään tässä erikseen.

SIIKAISTEN VESIHUOLTOLAITOS TILINPÄÄTÖS 2018

Tilivelvollisia ovat elinvoimalautakunta ja tekninen johtaja. Vastuuhenkilö on tekninen johtaja. Vesihuoltolaitos tuottaa toiminta-alueensa vesihuoltopalvelut kunnan strategian mukaisesti.

Henkilöstö: vesilaitoksenhoitaja.

Yhteisvedenottamot: Kernikanta I vedenottamo käsittää kaksi siiviläputkikaivoa ja Kernikanta II vedenottamo yhden kuilukaivon. Lisäksi järjestelmään kuuluu Tallikankaan laitos, jossa suoritetaan raakaveden kemiallinen käsittely sisältäen alkaloinnin. Runkovesijohto-yhteys on Kankaanpäästä, josta ostetaan vuosittain noin 600 m³ vuorokaudessa. Tehtävänä on toimittaa laatuvaatimukset täyttävää vettä Merikarvian ja Siikaisten vedenkäyttäjille.

Oma vesilaitos: Käsittää jakeluverkoston, johon tällä hetkellä sisältyy keskustaajaman lisäksi Otamon, Leväsjoen kyläkeskukset, Itäluoman, Krakan, Saarikosken, Venesjärven ja Hirvijärven sekä Leppijärven suunnan johtohaarat. Tehtävänä on jakaa vettä ja pitää jakeluverkosto asianmukaisessa kunnossa, sekä häiriön sattuessa turvata vedensaanti kuluttajille tilapäisjärjestelyin. Kuntastrategian mukaisesti huolletaan verkostoa säännöllisesti.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Huoltaa ja ylläpitää verkostoa siihen liittyvine venttiileineen ja mittareineen siten, että veden laadussa saavutetaan hyvät tulokset 	<ul style="list-style-type: none"> Vesilaitoksen veden laatu on tutkimustulosten mukaan hyvää talousvettä.
<ul style="list-style-type: none"> Kriisitilanteisiin varautuminen 	<ul style="list-style-type: none"> Varavoimakone hankittu aikaisemmin sekä 1000 litran vesisäiliö mahdollista veden jakelua varten. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys teki Vesihuollon varautumissuunnitelman.
<ul style="list-style-type: none"> Korjataan vesivuodot viikon kuluessa havainnosta 	<ul style="list-style-type: none"> Runkovesivuotoja ei ollut Siikaisten kunnan puolella.
<ul style="list-style-type: none"> Venttiilien ja kaivojen paikkojen saattaminen sähköiselle kartalle 	<ul style="list-style-type: none"> Soveltuvasta karttaohjelmasta johtuen hanketta ei pystytty toteuttamaan yhdessä naapurikunnan kanssa. Vesilaitoksen verkosto tulee saattaa ensin vesilaitoksille tarkoitettuun karttaohjelmaan.

Viemärlaitos: Käsittää viemäriverkoston, jätevedenpumppaamot, jätevedenpuhdistamon sekä siihen liittyvän viranomaisseurannan.

Tehtävänä on huolehtia laitoksen alueella syntyvien jätevesien käsittelystä siten, että ne voidaan puhdistettuna laskea takaisin vesistöön. Jätevedet on johdettu käsiteltäväksi Merikarvialle 1.1.2010 lukien.

Toiminnalliset tavoitteet ja toiminnan painopistealueet 2018	Toteutuminen 2018
<ul style="list-style-type: none"> Merikarvialle johdetun jätevesimäärän pienentäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Laskuttamaton jätevesimäärä on hieman alhaisempi edellisiin vuosiin verrattuna 48,7 %, joskin kesä ja syksy olivat hyvin kuivia
<ul style="list-style-type: none"> Kaivojen paikkojen saattaminen sähköiselle kartalle ja kaivokorttien laatiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Soveltuvasta karttaohjelmasta johtuen hanketta ei pystytty toteuttamaan yhdessä naapurikunnan kanssa Vesihuoltolaitoksen verkosto tulee saattaa ensin vesilaitoksille tarkoitettuun karttaohjelmaan

	2015	2016	2017	2018
OMA VESILAITOS				
Pumpattu vesi keskim. m ³ /d	155,00	157,83	138,00	161,79
Pumpattu vesi m ³ /v	187.100	201.967	194.304	184.289
Ostettu vesi Kankaanpää m ³	186.884	202.932	199.253	194.778
Vesijohtolinja km	126,85	126,86	126,86	126,96
Vesilaitos liittymiä	511	516	520	524
Vesilaitos kulutus m ³ /v	56.596	55.737	50.513	59.054

	2015	2016	2017	2018
VIEMÄRILAITOS				
Pumppaamot kpl	15	15	15	15
Viemärit muoviputkea km	31,65	31,65	31,65	31,75
Johdettu jätevettä Merikarvialle m ³	72.128	59.888	55.369	42.502
Laskutettu jätevesi m ³	22.681	22.337	20.661	21.824
Laskuttamaton jätevesimäärä %	68,6	62,7	62,7	48,7
Viemärlaitos liittymiä	205	206	208	209

Hulevesi: Hulevesipumppaamo on toiminnassa keskustassa Leijonapuiston läheisyydessä.

INVESTOINNIT

Kunnan ja vesilaitoksen investoinnit on esitetty numero-osassa.

TOIMINTAKERTOMUS 2018

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Talouden saaminen tasapainoiseksi on vesilaitoksen toiminnan tähtäimessä, mutta näillä verkostopituuksilla ja asiakasmäärillä se tuntuu epätodennäköiseltä. Taksojen tarkistusta pitäisi painottaa enemmän perusmaksuun, koska se toisi tasaisemmin tuloja. Kertomusvuonna tehtiin veden osalta vuosimaksun ja kulutusmaksun korotukset. Suuret investoinnit vaikuttavat poistojen kautta talouteen ja kestää vuosia, että ne saadaan myynnillä katettua. Taloudessa tulisi myös varautua tuleviin saneerausinvestointeihin.

Siikaisten kunnan vesilaitoksella on kaksi siiviläputkikaivoa ja yksi kuilukaivo Marjamäenkankaan pohjavesialueella, joista vesi johdetaan Tallikankaan laitokselle. Tallikankaan laitoksella vesi aikaloidaan yhä lipeää, jota johdetaan omilta ottamoilta tulevaan veteen. Tallikankaalle tulee myös Kankaanpään vesilaitokselta ostettu vesi, jossa se yhdistyy omaan käsiteltyyn veteen.

Vettä myydään Merikarvialle ja sitä johdetaan kahta linjaa pitkin. Kankaanpään vesilaitokselta ostetaan vettä noin puolet koko käytetystä määrästä.

Jätevedet johdetaan Merikarvian kunnan jätevedenpuhdistamoon. Kevät- ja syystulvat aiheuttavat jätevesiverkostossa hulevesien kasvua ja siten ongelmia puhdistamalla. Hulevesien vähentämiseen jätevesiverkostosta aloitettiin KVVY:n toimesta vuotovesimittaukset, joita jatketaan vuonna 2019.

Vesihuollon toimialaan liittyy sen luonteen mukaisesti monenlaisia riskejä. Riskeistä suurimmat ovat talousveden laatuongelmat, veden johtamisessa katkokset ja laitteistoviat. Jäteveden osalta suurimmat riskit ovat pumppaamojen ja kaivojen tulviminen. Riskejä on kartoitettu ja niihin on varauduttu. Kertomusvuonna valmistui vesihuollon varautumissuunnitelma. Vakuutuksissa on vastuuvakuutus voimassa tällä sektorilla. Sisäinen valvonta on kunnan yleisten ohjeiden mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet kertomusvuonna pääosin saavutettiin. Talous on kehittynyt tavoitteen mukaisesti.

HULEVESIVIEMÄRÖINTI

Siikaisten kunnalla on hulevesiverkostoa kunnan keskustassa ja vesihuoitolaitos huolehtii verkostosta. Hulevesipumppaamo on rakennettu keskustaan estämään vesien nousua korkealle kaivoissa ja alavimmilla alueilla urheilukentän ympäristössä.

Hulevesistä ei peritä keskustan kiinteistöiltä perusmaksua, joka olisi lain mukaan mahdollinen.

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA-YHTEENSÄ 2018	TOTEUTUMA 2018	JÄLELLÄ	%
600 Liikelaitokset							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	302 330,42	290 918,00	0,00	290 918,00	302 097,26	11 179,26	103,84
Tuet ja avustukset	1 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	110,49	110,49	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	304 130,42	290 918,00	0,00	290 918,00	302 207,75	11 289,75	103,88
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	-144 870,83	-178 870,00	0,00	-178 870,00	-130 575,63	48 294,37	73,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-170 133,68	-177 239,00	0,00	-177 239,00	-177 146,31	92,69	99,95
Muut toimintakulut	-902,69	0,00	0,00	0,00	-705,92	-705,92	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-315 907,20	-356 109,00	0,00	-356 109,00	-308 427,86	47 681,14	86,61
TOIMINTAKATE	-11 776,78	-65 191,00	0,00	-65 191,00	-6 220,11	58 970,89	9,54
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-7,98	-44,08			-4,26		
Hulevesi							
TOIMINTAKULUT							
Palvelujen ostot	-1 229,78	-300,00	0,00	-300,00	-112,35	187,65	37,45
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-575,81	-1 000,00	0,00	-1 000,00	-994,08	5,92	99,41
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 805,59	-1 300,00	0,00	-1 300,00	-1 106,43	193,57	85,11
TOIMINTAKATE	-1 805,59	-1 300,00	0,00	-1 300,00	-1 106,43	193,57	85,11
Asukasmäärä	1 476	1 479			1 459		
N euro/asukas	-1,22	-0,88			-0,76		

INVESTOINNIT 2018

	TP 2017	TA 2018	MRM 2018	TA 2018	TOT 2018	JÄLJ 2018	%
8907 Omatoimilinjojen avustaminen							
Hankinnat yht.	0,00	-10 000	0	-10 000	-10 000,00	0,00	100,00
Investoinnit netto	0,00	-10 000	0	-10 000	-10 000,00	0,00	100,00
Annettiin avustusta Toninnokan suuntaan jatkettavan vesijohtolinjan omatoimirakentamiseen putkien ja tarvikkeiden osalta.							
8914 Kernikannan kaivojen puhdistus vedenoton varmistamiseksi							
Hankinnat yht.	-9 117,72	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Investoinnit netto	-9 117,72	0	0	0	0,00	0,00	0,00
8957 Jätevesikaivojen ja jätevesilinjan saneeraus hulevesien vähentämiseksi							
Hankinnat yht.	-6 659,91	-20 000	0	-20 000	-5 000,00	15 000,00	25,00
Investoinnit netto	-6 659,91	-20 000	0	-20 000	-5 000,00	15 000,00	25,00
KVY aloitti hulevesikartoituksen teon viemäriverkoston kaivojen osalta tarkastelemalla kuivana ja märkänä jaksona virtaamia.							
8964 Vanhan puhdistamon pumppaamojen automatiikan päivittäminen							
Hankinnat yht.	0,00	-6 000	0	-6 000	-5 301,42	698,58	88,36
Investoinnit netto	0,00	-6 000	0	-6 000	-5 301,42	698,58	88,36
Vanhalle jätevedenpuhdistamolle asennettiin vanhempaan jätevesipumppaamoon automaatio ja kaukovalvontalaitteet.							
Hankinnat yht.	-15 777,63	-36 000	0	-36 000	-20 301,42	15 698,58	56,39
Investoinnit netto	-15 777,63	-36 000	0	-36 000	-20 301,42	15 698,58	56,39

VESILAITOKSEN TULOSLASKELMA

	TP 2017 €	TA 2018 €	TAMRM 2018 €	TAYHT. 2018 €	TP 2018 €	ALLE/YLI €
Liikevaihto	304 130,42	290 918,00	0,00	290 918,00	302 207,75	11 289,75
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-170 133,68	-177 239,00	0,00	-177 239,00	-177 146,31	92,69
Palvelujen ostot	-144 870,83	-178 870,00	0,00	-178 870,00	-130 575,63	48 294,37
Henkilöstömönöt						
Palkat ja palkkiot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut henkilöstösivukulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-126 726,85	-124 739,00	0,00	-124 739,00	-121 892,26	2 846,74
Liiketoiminnan muut kulut	-902,69	0,00	0,00	0,00	-705,92	-705,92
LIKEYLLJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-138 503,63	-189 930,00	0,00	-189 930,00	-128 112,37	61 817,63
Rahoitustuotot ja -kulut:						
Muut rahoitustuotot	386,01	0,00	0,00	0,00	441,16	441,16
Muut rahoituskulut	-1,15	0,00	0,00	0,00	-33,73	-33,73
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	384,86	0,00	0,00	0,00	407,43	407,43
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SAT. ERIÄ	-138 118,77	-189 930,00	0,00	-189 930,00	-127 704,94	62 225,06
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-138 118,77	-189 930,00	0,00	-189 930,00	-127 704,94	62 225,06
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-138 118,77	-189 930,00	0,00	-189 930,00	-127 704,94	62 225,06
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		2018	2017			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		-6,35	-6,45			
Voitto, %		-42,26	-45,41			

Sijoitetun pääoman tuotto, % -6,35 % (2017: -6,45 %)

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistot ja vapaaehtoiset varaukset)

Voitto, % -42,26 % (2017: -45,41 %)

= 100 * (Yli-/alijäämä ennen varauksia / Liikevaihto)

VESILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2018		2017	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-128 112,37		-138 503,63	
Poistot ja arvonalentumiset	121 892,26		126726,85	
Rahoitustuotot ja -kulut	407,43	-5 812,68	384,86	-11391,92
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-20 301,42		-15 777,63	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	-20 301,42	0,00	-15777,63
Toiminnan ja investointien rahavirta		-26 114,10		-27169,55
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos muilta	-3 127,10		-642,41	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	82 980,81	82980,81	-21356,13	
Korottomien velkojen muutos muilta	102 062,79		31432,02	
Rahoituksen rahavirta	8 737,85	190 654,35	2308,27	11741,75
		190 654,35		11741,75
Rahavarojen muutos		164 540,25		-15427,8
	2018		2017	
Investointien tulorahoitus, %	-28,63		-72,2	
Kassan riittävyys (pv)	351		48	
Quick ratio	0,92		0,99	
Current ratio	0,98		1,06	

Investointien tulorahoitus, % -28,63 (2017: -72,20 %)

= 100 * (Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä + Poistot ja arvonalentumiset - Tuloverot) / Investointien omahankintameno

Kassan riittävyys 351 (pv) (2017: 48 (pv))

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Quick ratio 0,92 (2017: 0,99)

= (Rahat ja pankkisaamiset + Rahoitusarvopaperit + Lyhytaikaiset saamiset) / (Lyhyt-aikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5

Current ratio 0,98 (2017: 1,06)

= (Vaihto-omaisuus + Lyhytaikaiset saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset) / (Lyhytaikainen vieras pääoma – Saadut ennakot)

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimi-alojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1

VESILAITOKSEN TASE 31.12.2018

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	2 280 946,36	2382537,20	A OMA PÄÄOMA	2 012 117,66	2139822,60
I Aineettomat hyödykkeet	385 129,99	408854,85	I Peruspääoma	3 118 423,94	3118423,94
2. Muut pitkävaikutteiset menot	385 129,99	408854,85	IV Edellisten tilikauden yli/alijäämä	-978 601,34	-840482,57
			V Tilikauden yli/alijäämä	-127 704,94	-138118,77
II Aineelliset hyödykkeet	1 876 356,37	1954222,35	D VIERAS PÄÄOMA	588 784,70	477984,06
1. Maa- ja vesialueet	9 858,00	9858,00	I Pitkäaikainen vieras pääoma	261 157,10	256257,10
2. Rakennukset	29 715,71	35604,38	9. Muut velat	261 157,10	256257,10
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 830 301,26	1871164,82	II Lyhytaikainen vieras pääoma	327 627,60	221726,96
4. Koneet ja kalusto	6 481,40	4539,82	6. Saadut ennakot	0,00	14,01
6. Ennakkomaksut ja keskener.	0,00	33055,33	7. Ostovelat	70 110,23	60575,65
III Sijoitukset	19 460,00	19460,00	8. Korottomat velat kunnalta	236 190,15	134127,36
4. Muut saamiset	19 460,00	19460,00	9. Muut velat	20 702,02	28157,91
			10. Siirtovelat	625,20	852,03
B VAIHTUVAT VASTAAVAT	319 958,00	235269,46	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 600 902,36	2617806,66
I Vaihto-omaisuus	18 127,18	15000,08			
4. Muu vaihto-omaisuus	18 127,18	15000,08	TASEEN TUNNUSLUVUT		
			Omavaraisuusaste, %	77,36	81,74
II Saamiset	93 822,35	176803,16	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	214,04	157,16
Lyhytaikaiset saamiset	93 822,35	176803,16	Velat ja vastuut % käyttötuloista	214,04	157,16
1. Myyntisaamiset lyhytaikaiset	93 794,55	173846,75	Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1000 €	-1106	-978,60
4. Muut saamiset lyhytaikaiset	0,00	2146,01			
5. Siirtosaamiset	27,80	810,40			
IV Rahat ja pankkisaamiset	208 006,47	43466,22			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 600 902,36	2617806,66			

Omavaraisuusaste, % 77,36 % (2017: 81,74 %)

= 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % 214,04 % (2017: 157,16 %)

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Velat ja vastuut % käyttötuloista, 214,04 % (2017: 157,16 %)

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) -1106, 1000 € (2017: - 979, 1000 €)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

TOSITELAJIT 2018:

1	Pankkitositteet
3	Myyntireskontrasuoritukset
10	Muistiotositteet
12	Laskennallisten kirjaus
19	Ostolaskut vesilaitos
20	Ostoreskontran suoritukset
23	Ostolaskut talous- ja hallinto
24	Ostolaskut tekninen toimi
25	Ostolaskut muu sivistystoimi
28	Ostolaskut koulutoimi
30	Myyntireskontran suoritukset
32	Myyntilaskutus talous- ja hallinto
33	Myyntilaskutus sivistystoimi
34	Myyntilaskutus tekninen toimi
35	Myyntilaskutus KuntaNet
36	Myyntilaskutus vesilaitos
38	Sopimuslaskutus
85	Palkat

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT:

Päiväkirjat tietokoneella
Pääkirjat tietokoneella
Palkkakortistot palkanlaskijalla
Irtaimistokortistot hallintokunnilla
Kiinteistökortisto
Talousarvio
Talousarvion toteutuminen

Kirjanpitokirjat säilytetään voimassa olevan arkistosäännön mukaan.

8. Allekirjoitukset ja merkinnät

Vuoden 2018 tilinpäätökset ja allekirjoitukset

Siikaisissa 28.3.2019

Siikaisten kunnanhallitus

Jukka Vuontola
Aija Lintti
Henko Yli
Sari Jäderoacker
J. J. S.
Ankka Kivimäki
P. Allinen
u. s.

Tilinpäätösmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Siikaisissa 14 . 5 . 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Vesa Keso
JHTT